

ISSN 2810 – 3165

ISSN – L 2734 – 5661

ORIZONTURI DIDACTICE (ONLINE)
ARTICOLE DE SPECIALITATE

Editura Educația Azi

Coordonatori:

- Prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU (Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești);
- Prof. Delia FLORESCU (Colegiul Național Bănățean Timișoara, jud. Timiș);
- Prof. Anuța-Maria RĂBULEA (Școala Gimnazială „ Dr. Petru Șpan” Lupșa);
- Prof. înv. primar Vera SUBIN (Școala Gimnazială Variaș, jud. Timiș).

Referenți științifici:

- Prof.dr. Mirela DUMITRU- SAVIN (Colegiul Național Militar „Alexandru Ioan Cuza” Constanța);
- Prof. gr. I, expert RED Adriana-Nicoleta ARGATU (Colegiul Național Militar „Alexandru Ioan Cuza” Constanța).

Colectivul de redacție:

- Prof. Daniela GAVRIL (Școala Gimnazială “Mihail Sadoveanu” Galați, jud. Galați);
- Prof. Delia FLORESCU (Colegiul Național Bănățean Timișoara, jud. Timiș);
- Prof. Anuța-Maria RĂBULEA (Școala Gimnazială „ Dr. Petru Șpan” Lupșa);
- Pr. prof. Liviu LAZĂR (Școala Gimnazială „Teodor Bălășel” Ștefănești, jud. Vâlcea);
- Prof. înv. primar Vera SUBIN (Școala Gimnazială Variaș, jud. Timiș).

Tehnoredactare: prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU

2026 © pentru prezenta ediție *Editura Educația Azi*

Site: <https://www.institutulcinext.org/>

Site revista: <https://www.institutulcinext.org/revista-orienturi-didactice>

Adresa editurii: Suceava, str. Nicolae Iorga, nr. 14

EDUCAȚIA PENTRU TOȚI

Prof. Alina-Nicoleta BALESCU
Școala Gimnazială "Ion Heliade Rădulescu" București

Educația pentru toți sau educația incluzivă a fost definită ca acces la educație și calitatea acesteia pentru toți copiii. Aceasta are în vedere nevoia de deschidere a politicilor educaționale astfel încât să primească și să sprijine toți copiii. Școlile pentru toți sunt percepute ca școli ale comunității, deschise, flexibile, democratice și inovatoare, iar educația incluzivă ca proces prin care toți elevii, indiferent de abilități, origine socială, etnie, context economic sau dificultăți de învățare, sunt integrați în aceeași școală. Diferența dintre *integrare* și *incluziune* constă în faptul că integrarea presupune adaptarea elevului la sistem, în timp ce incluziunea presupune adaptarea sistemului la nevoile elevului.

Actualul sistem de învățământ pune accent pe asigurarea participării tuturor copiilor, indiferent de cât de diferiți sunt ei față de ceea ce societatea consideră normal. Participarea presupune în primul rând acces și apoi identificarea căilor prin care fiecare să fie integrat în structurile ce facilitează învățarea socială și individuală, să contribuie și să se simtă parte activă a procesului. Referitor la calitatea actului educațional, aceasta vizează identificarea conținuturilor învățării și a calităților agenților educaționali care să sprijine învățarea tuturor categoriilor de elevi.

Ideea integrării copiilor cu dizabilități în școala publică a apărut ca o reacție necesară și firească a societății la obligația acesteia de a asigura normalizarea și reformarea condițiilor de educație pentru persoanele cu cerințe educative speciale. Conform Declarației drepturilor persoanelor cu dizabilități, diferitele tipuri de deficiențe au aceleași drepturi fundamentale ca și ceilalți cetățeni de aceeași vârstă, fără discriminare pe orice criteriu.

O școală obișnuită cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunități primitive, construiește o societate incluzivă și oferă educație pentru toți. Mai mult, ele asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc eficiența și chiar rentabilitatea întregului sistem de învățământ. Fiecare copil are dreptul fundamental la educație și fiecărui copil trebuie să i se ofere șansa de a ajunge și de a se putea menține la un nivel acceptabil de învățare, Dat fiind faptul că fiecare copil posedă caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii, proiectarea sistemelor de educaționale și implementarea programelor educaționale trebuie să țină seama de marea diversitatea a caracteristicilor și trebuințelor copiilor incluși în procesul educațional. De asemenea, conform Declarației de la Salamanca, copiii cu cerințe educaționale speciale trebuie să aibă acces în școlile obișnuite, iar aceste școli trebuie să își adapteze procesul didactic conform unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă să vină în întâmpinarea nevoilor de cunoaștere ale fiecărui elev în parte.

Din punct de vedere macrosocial, strategiile de implementare a învățământului integrat trebuie să țină seama de disponibilitatea și interesul societății pentru integrare și aici menționez aspecte legislative, economice, logistice precum și de atitudinea și percepția opiniei publice asupra

educației incluzive. La nivel microsociale, se impune o analiză a disponibilității și interesului cadrelor didactice de a susține educația integrată, dar și acceptul părinților care au copii în clasele în care se practică integrarea.

Temele de reflecție care ies în evidență se referă la următoarele aspecte: dacă structura numerică actuală a claselor din învățământul de masă permite integrarea și la disponibilitatea educatorului de a face față unei abordări diferențiate a categoriilor de copii din clasă.

Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale trebuie să se realizeze din perspective multiple. Astfel, integrarea fizică este cea care permite persoanelor cu nevoi speciale să-și satisfacă nevoile de bază ale existenței lor, integrarea funcțională permite accesul acestora la facilități și servicii oferite de comunitate pentru asigurarea unui confort minim. Integrarea socială este cea care se referă la ansamblul relațiilor sociale stabilite cu ceilalți membri ai comunității, relații care sunt influențate de atitudinile de stimă și respect care stau la baza interacțiunilor dintre oamenii normali și cei cu nevoi speciale. Toate acestea contribuie la integrarea în societate, adică la asigurarea de drepturi egale și respectarea autodeterminării persoanei cu CES.

În concluzie, transpunerea în practică a integrării necesită un sistem încheiat de acțiuni din diverse domenii: psihologie, pedagogie, sociologie, asistență socială, asistență medicală, juridic, organizatoric, politic etc. Scopul acestora este transformarea societății într-un sistem capabil să asigure integrarea persoanelor cu nevoi speciale în structurile din interiorul său.

Integrarea școlară reprezintă procesul de includere în școlile de masă sau în clasele obișnuite la activitățile educative, a copiilor considerați ca având cerințe educative speciale. Deoarece școala reprezintă principala instanță de socializare a copilului, integrarea școlară are o importanță fundamentală în facilitarea integrării ulterioare în viața comunitară prin formarea unor conduite și atitudini, a unor aptitudini și capacități, favorabile acestui proces.

Mai mult decât atât, integrarea școlară a copiilor cu CES permite, sub îndrumarea cadrelor didactice, perceperea și înțelegerea corectă de către elevii normali a problemicii și potențialului de relaționare și participare la viața comunitară a semenilor lor care, din motive independente de voința lor, au nevoie de o abordare diferită a procesului de instrucție și educație din școală și de anumite facilități pentru accesul și participarea lor la serviciile oferite în cadrul comunității. Elevii tipici învață empatia, cooperarea și acceptarea diferențelor, iar pe termen lung conduce la crearea unei societăți mai echitabile, tolerante și diverse.

Relația dintre incluziune și integrare comportă câteva caracteristici: integrarea copiilor cu CES are în vedere includerea acestora în clasele obișnuite, se concentrează pe transferul copiilor de la școlile speciale la școlile de masă. În această situație, dacă nu se constată o creștere a interacțiunilor dintre elevii cu și fără dizabilități sau cu diferențe de învățare, se poate considera că nu este un proces de integrare reală ci doar o etapă în integrarea fizică. Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop valorificarea optimă a resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități.

Școala incluzivă este aceea în care au acces toți copiii unei comunități, indiferent de mediul de proveniență, în care sunt integrați într-o formă sau alta și copiii cu cerințe speciale în educație,

unde programul activităților didactice are la bază un curriculum specific – individualizat și adaptat – și unde participarea personalului didactic la activitățile educative din clasă se bazează pe un parteneriat activ între profesori, profesori de sprijin, specialiști în educație specială și părinți. Pornind de la această realitate, în literatura de specialitate se vorbește despre clase incluzive în care pot fi integrați un număr limitat de elevi cu nevoi speciale.

Fiecare elev este unic și are valoarea sa, indiferent de dificultățile pe care le are în procesul de învățare școlară. Învățarea este și ea unică pentru fiecare elev în parte în funcție de particularitățile sale. Educația incluzivă nu este doar o obligație legală, ci o investiție în viitor. Este un model educațional care promovează demnitatea, drepturile omului și potențialul fiecărui copil.

GESTIONAREA CONFLICTELOR ÎN ȘCOALĂ

Prof. Alina-Nicoleta BĂLESCU
Școala Gimnazială "Ion Heliade Rădulescu" București

Conflictele reprezintă o componentă inerentă a interacțiunilor umane și, prin urmare, sunt inevitabile și în mediul școlar. Într-o instituție educațională converg persoane cu valori, așteptări, personalități și stiluri de comunicare diferite, motiv pentru care neînțelegerile apar în mod natural. Modul în care sunt gestionate aceste tensiuni poate produce efecte semnificative asupra climatului educațional, a performanțelor academice și, mai ales, asupra dezvoltării socio-emoționale a elevilor. De aceea, școala trebuie să transforme conflictul dintr-o sursă de disconfort într-o oportunitate de învățare, contribuind la formarea unor adulți capabili să comunice eficient, să colaboreze și să găsească soluții constructive în situații tensionate.

Conceptul de conflict în mediul educațional

În literatura de specialitate, conflictul este definit ca o situație în care două sau mai multe părți percep o incompatibilitate între interesele, obiectivele sau perspectivele lor. În școală, conflictul poate apărea atât la nivel interpersonal, cât și intrapersonal, iar formele pe care le poate lua sunt variate:

- **conflicte între elevi:** competiție, excludere, bullying, diferențe de opinii;
- **conflicte profesor–elev:** neînțelegeri privind disciplina, evaluarea sau comunicarea;
- **conflicte între cadre didactice:** diferențe metodologice, stiluri educaționale, roluri instituționale;
- **conflicte cu părinții:** așteptări nealiniate privind performanța școlară;

Analiza conflictului presupune înțelegerea emoțiilor și percepțiilor implicate. Adesea, nu situația în sine generează tensiunea, ci interpretarea și reacțiile participanților. De aceea, dezvoltarea competențelor socio-emoționale devine un element fundamental.

Impactul conflictelor: între risc și oportunitate

Conflictele gestionate deficitar pot avea efecte negative asupra stării de bine și asupra procesului educațional: anxietate, izolare, scăderea motivației pentru învățare, deteriorarea relațiilor sociale, apariția comportamentelor violente sau a climatului ostil. În aceste cazuri, tensiunea devine un obstacol în dezvoltarea personală și academică.

În schimb, conflictele abordate constructiv pot genera beneficii importante:

- dezvoltarea abilităților de comunicare asertivă
- creșterea empatiei și a respectului reciproc
- învățarea responsabilității și a cooperării
- consolidarea gândirii critice și a capacității de negociere

Prin urmare, gestionarea conflictelor trebuie privită nu doar ca intervenție disciplinară, ci ca parte a actului educațional.

Resurse pentru gestionarea conflictelor în școală

Instituțiile educaționale dispun de numeroase resurse pentru prevenirea și rezolvarea conflictelor, care pot fi structurate astfel:

1. Resurse interne

- **Profesorul clasei** – rol central în cunoașterea grupului și în medierea situațiilor
- **Consilierul școlar** – suport specializat pentru dificultăți emoționale și sociale
- **Profesorul mediator** – cadru didactic cu formare în comunicare și mediere
- **Elevii mediatori** – resurse valoroase în conflictele între colegi

În multe școli, echipa educațională poate beneficia de formări în tehnici de mediere sau comunicare nonviolentă pentru a interveni eficient.

2. Resurse educaționale

- Programe de educație socio-emoțională
- Activități de dezvoltare personală
- Campanii anti-bullying și proiecte colaborative

Acestea facilitează învățarea emoțiilor, autoreglarea și cooperarea.

3. Resurse metodologice

Metode validate pentru transformarea conflictelor includ:

- **medierea** (soluții negociate, acord comun)
- **negocierea** (identificarea intereselor comune)
- **comunicarea nonviolentă** (observații, sentimente, nevoi, cereri)
- **ascultarea activă** (reformulare, clarificare, validare)

Aplicarea constantă a acestor metode reduce tensiunile și promovează dialogul.

Strategii și idei practice pentru gestionarea conflictelor

Pentru un impact rapid și eficient, profesorii pot utiliza următoarele practici în sala de clasă: **Construirea unui climat de respect** prin stabilirea de reguli clare și așteptări comune și recunoașterea valorii fiecărui elev; **Tehnica pauzei emoționale** prin acordarea unui timp scurt pentru reglarea emoțiilor înainte de discuție; „**Eu-mesajul**” - exprimarea propriilor emoții fără a acuza („Mă simt... când...”); **Dialog ghidat** - fiecare parte își prezintă punctul de vedere pe rând iar profesorul intervine ca facilitator, nu ca arbitru; **Activități de cooperare** prin proiecte pe echipe, jocuri de rol, exerciții de negociere.

Am implementat aceste tehnici pentru rezolvarea unui conflict existent la clasă și pentru a preveni apariția altor conflicte și dezvoltarea competențe sociale durabile. Am intervenit prin:

1. separarea temporară a părților pentru calmare
2. ascultarea individuală și clarificarea faptelor
3. utilizarea tehnicii „eu-mesaj” pentru exprimarea emoțiilor
4. identificarea nevoilor fiecăreia (acceptare, siguranță, recunoaștere)
5. negocierea unei soluții acceptate reciproc
6. monitorizarea ulterioară a relației

Gestionarea conflictelor în școală reprezintă o responsabilitate comună a profesorilor, elevilor și părinților. Trecerea „de la tensiune la dialog” presupune formarea unor deprinderi de comunicare eficientă, crearea unui mediu educațional sigur emoțional și utilizarea resurselor instituționale disponibile. Conflictelor nu trebuie evitate, ci valorificate ca oportunități de dezvoltare personală și socială. Prin implementarea unor strategii coerente de prevenire și rezolvare, școala își consolidează rolul de spațiu în care elevii învață nu doar conținuturi academice, ci și competențe esențiale pentru viață: empatie, cooperare, responsabilitate și dialog.

ÎMBINAREA ELEMENTELOR MODERNE CU CELE TRADIȚIONALE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREPREUNIVERSITAR

Prof. Anuța-Maria RĂBULEA
Școala Gimnazială „Dr. Petru Șpan Lupșa

Învățământul prepreuniversitar contemporan se confruntă cu multiple provocări generate de transformările rapide ale societății, de evoluția tehnologică și de schimbările continue ale cerințelor pieței muncii. În acest context, universitatea nu mai poate funcționa exclusiv pe baza unor modele educaționale tradiționale, dar nici nu poate renunța complet la acestea fără a-și pierde identitatea academică. Astfel, apare necesitatea îmbinării elementelor moderne cu cele tradiționale în procesul educațional preuniversitar, ca soluție viabilă pentru asigurarea calității și relevanței formării academice.

Această îmbinare presupune o abordare echilibrată, în care tradiția oferă stabilitate și rigoare, iar modernitatea contribuie prin flexibilitate, accesibilitate și inovație pedagogică.

Specificul învățământului preuniversitar tradițional

Modelul tradițional de învățământ preuniversitar este caracterizat prin accentul pus pe transmiterea sistematică a cunoștințelor, cursurile magistrale, seminarele față în față și evaluarea clasică prin examene scrise sau orale. Profesorul ocupă un rol central în procesul de predare, fiind considerat principala sursă de informație și autoritate academică.

Acest tip de educație a contribuit semnificativ la formarea intelectuală a studenților, dezvoltând gândirea logică, capacitatea de analiză și disciplina studiului individual. Totodată, învățământul tradițional promovează valori esențiale precum responsabilitatea academică, respectul pentru cunoaștere și etica profesională.

Cu toate acestea, limitele acestui model devin tot mai evidente în contextul actual. Accentul excesiv pe memorare și pe transmiterea unilaterală a informației poate reduce implicarea activă a studentului și capacitatea acestuia de a aplica cunoștințele în situații concrete.

Integrarea elementelor moderne în educația preuniversitară

Modernizarea învățământului preuniversitar este strâns legată de utilizarea tehnologiei și de adoptarea unor metode didactice centrate pe student. Platformele de învățare online, resursele digitale, materialele multimedia și metodele interactive de predare contribuie la diversificarea experienței educaționale și la creșterea accesului la informație.

Elementele moderne favorizează învățarea activă, colaborarea și dezvoltarea competențelor transversale, precum gândirea critică, creativitatea și autonomia intelectuală. Studentul devine un participant activ în procesul educațional, fiind încurajat să exploreze, să analizeze și să construiască sensuri proprii.

Cu toate acestea, utilizarea necontrolată a tehnologiei poate avea efecte negative, precum superficialitatea învățării sau diminuarea interacțiunii umane. De aceea, modernizarea nu trebuie privită ca o substituție a tradiției, ci ca o completare a acesteia.

Complementaritatea dintre tradițional și modern

Îmbinarea elementelor tradiționale cu cele moderne în învățământul preuniversitar permite crearea unui model educațional echilibrat și eficient. Cursurile clasice pot fi susținute de materiale digitale, studii de caz și activități aplicative, iar evaluarea tradițională poate fi completată cu proiecte, portofolii și prezentări interactive.

Rolul profesorului se transformă, acesta devenind nu doar un furnizor de informație, ci și un facilitator al învățării și un mentor academic. În acest mod, se păstrează rigoarea științifică specifică mediului preuniversitar, în timp ce se stimulează implicarea activă și responsabilitatea studentului.

Această complementaritate contribuie la formarea unor absolvenți bine pregătiți, capabili să îmbine cunoștințele teoretice cu competențele practice și să se adapteze cerințelor unei societăți dinamice.

Concluzie

În concluzie, îmbinarea elementelor moderne cu cele tradiționale în învățământul preuniversitar reprezintă o condiție esențială pentru menținerea relevanței și calității educației academice. Tradiția oferă fundamentul intelectual și valoric al universității, în timp ce modernitatea aduce instrumente și metode adaptate realităților contemporane. Prin realizarea unui echilibru coerent între aceste două dimensiuni, învățământul preuniversitar poate răspunde eficient nevoilor studenților și societății, contribuind la formarea unor profesioniști competenți și responsabili.

Bibliografie

1. Biggs, J., & Tang, C. (2011). *Teaching for Quality Learning at University*. McGraw-Hill Education.
2. Bonk, C. J., & Graham, C. R. (2006). *The Handbook of Blended Learning*. Pfeiffer.
3. Cerghit, I. (2008). *Sisteme de instruire alternative și complementare*. Editura Polirom.
4. Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. New York: Macmillan.
5. Iucu, R. B. (2015). *Pedagogie universitară*. Editura Polirom.
6. Laurillard, D. (2012). *Teaching as a Design Science*. Routledge.
7. OECD (2019). *Trends Shaping Education*. OECD Publishing.
8. Prensky, M. (2001). *Digital Natives, Digital Immigrants*. On the Horizon.

REFORMA EDUCAȚIONALĂ DE IERI, AZI ȘI MÂINE

Prof. Ancuța-Maria RĂBULEA
Școala Gimnazială „Dr. Petru Șpan Lupșa

Introducere

Educația a fost dintotdeauna un motor al progresului social și cultural. Un sistem educațional solid asigură nu doar pregătirea profesională a cetățenilor, ci și formarea unor indivizi responsabili, capabili de gândire critică și implicare civică. Reforma educațională este un proces inevitabil, deoarece societatea evoluează permanent, iar școala trebuie să răspundă noilor nevoi. În România, reformele educaționale au avut un parcurs sinuos, oscilând între momente de avans și perioade de stagnare.

Educația este temelia oricărei societăți, iar reforma educațională reprezintă expresia dorinței colective de a adapta școala la exigențele epocii. De la primele încercări de sistematizare a învățării până la actualele dezbateri despre digitalizare și incluziune, educația a fost într-o permanentă transformare. Analiza reformelor „de ieri, azi și mâine” evidențiază dinamica dintre tradiție și inovație, dintre idealuri pedagogice și nevoile practice ale societății.

Reforma educațională de ieri

În trecut, educația avea o finalitate predominant conservatoare: transmiterea valorilor culturale și sociale. Pedagogi precum **Jan Amos Comenius** pledau pentru universalitatea educației și pentru organizarea ei sistematică, afirmând că „școala trebuie să fie o adevărată fabrică a umanității” (*Didactica Magna*).

Modelul tradițional era centrat pe profesor și pe acumularea de cunoștințe prin memorare și repetiție. Totuși, secolul XIX și începutul secolului XX au adus primele mișcări reformatoare, sub influența pedagogiei activ-participative. **John Dewey** afirma că „educația nu este pregătire pentru viață, educația este viața însăși”, pledând pentru o școală democratică, bazată pe experiență și cooperare. De asemenea, **Maria Montessori** a introdus ideea respectării ritmului individual de învățare și a independenței copilului, sub deviza „ajută-mă să fac singur”.

Reforma educațională de azi

Astăzi, reformele educaționale sunt fundamentate pe concepte precum *învățarea pe tot parcursul vieții*, *competențele-cheie* (conform cadrului european de referință) și *incluziunea educațională*. Accentul se mută de la transmiterea de informații la formarea unor competențe complexe, care să asigure adaptabilitatea individului la o lume marcată de schimbări rapide.

Conform pedagogiei critice a lui **Paulo Freire**, educația ar trebui să fie un proces de eliberare, care dezvoltă conștiința critică a elevilor și îi transformă în actori activi ai schimbării sociale. În prezent, reformele promovează metode interactive, colaborative și interdisciplinare, precum și integrarea tehnologiei digitale în procesul de predare-învățare. Totuși, există dificultăți evidente: subfinanțarea sistemului, rezistența unor cadre didactice și persistența inegalităților socio-economice.

Reforma educațională de mâine

Privind spre viitor, este de așteptat ca reforma educațională să se concentreze pe personalizare și digitalizare. Noile tehnologii – inteligența artificială, realitatea augmentată și platformele adaptive – vor transforma radical experiența școlară. Profesorul va deveni, probabil, mai degrabă un mentor și facilitator, iar elevul va învăța prin explorare, proiecte și experiențe directe.

Însă, după cum avertiza **Edgar Morin**, o educație a viitorului trebuie să răspundă „complexității lumii” și să pregătească indivizii pentru incertitudine, pentru dialog intercultural și pentru responsabilitate planetară. În acest sens, reforma nu se va limita doar la curriculum și metodă, ci va implica și redefinirea rolului social al școlii: de la simpla instruire la formarea integrală a personalității umane.

Concluzie

Reforma educațională este un proces dinamic și continuu. „Ieri”, ea a urmărit uniformitatea și transmiterea tradiției (Comenius, Herbart); „azi”, se concentrează pe democratizarea educației și pe dezvoltarea competențelor (Dewey, Montessori, Freire); „mâine” va trebui să integreze tehnologia și să răspundă provocărilor globalizării și complexității sociale (Morin). În esență, adevărata reformă nu constă doar în modificări de curriculum sau de structură instituțională, ci în capacitatea de a forma oameni liberi, creativi și solidari, capabili să transforme lumea în care trăiesc.

Bibliografie orientativă

1. Comenius, J. A. (1996). *Didactica Magna*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. Dewey, J. (2010). *Democrație și educație*. București: Editura Sigma.
3. Montessori, M. (2004). *Descoperirea copilului*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
4. Freire, P. (2005). *Pedagogia oprimaților*. București: Editura Polirom.
5. Morin, E. (2001). *Șapte lecții pentru educația viitorului*. București: Editura Meridiane.
6. Herbart, J. F. (2005). *Pedagogia generală*. Cluj-Napoca: Editura Casa Cărții de Știință.
7. European Commission (2018). *Key Competences for Lifelong Learning – European Reference Framework*. Brussels.

EDUCAȚIA ÎN VREMURILE MODERNE

Prof. Ancuța-Maria RĂBULEA
Școala Gimnazială „Dr. Petru Șpan Lupșa

Educația reprezintă nu doar un mecanism de transmitere a cunoștințelor, ci și o condiție esențială pentru funcționarea societății moderne. În contextul globalizării, digitalizării și al schimbărilor socio-economice rapide, educația devine un sistem aflat într-o continuă adaptare. De aceea, discuția despre starea și rolul educației astăzi nu poate ignora tehnologia, piața muncii și nevoia de competențe transversale.

Un element central al modernității educaționale îl constituie digitalizarea. Platformele online, resursele educaționale deschise și cursurile masive (MOOC) schimbă raportul dintre profesor, elev și conținutul de învățare. Această schimbare deplasează centrul gravitațional al actului educativ de la predare spre învățare: elevul devine un agent activ, responsabil pentru propriul parcurs cognitiv.

În același timp, accentul se mută de la memorarea de informații la dezvoltarea de competențe: gândire critică, rezolvare de probleme, colaborare, alfabetizare digitală și media. Piața muncii — dominată de automatizare și inteligență artificială — recompensează adaptabilitatea, învățarea pe tot parcursul vieții și flexibilitatea cognitivă.

Educația modernă se confruntă cu paradoxuri profunde. Accesul digital extins coabitează cu decalaje educaționale severe între regiuni, clase sociale și medii urbane/rurale. Tehnologia poate democratiza accesul la cunoaștere, dar poate amplifica și inegalitățile prin „fractura digitală”. De asemenea, supra-abundența informației cere noi mecanisme de filtrare și verificare, ceea ce transformă alfabetizarea informațională într-o competență civică esențială.

Pe lângă acestea, școala este chemată să sprijine nu doar performanța cognitivă, ci și bunăstarea psihologică. Ritmul accelerat al societății generează stres, anxietate și nevoi de suport socio-emoțional, ceea ce impune reformularea rolului educației ca spațiu de formare a persoanei, nu doar a profesionistului.

Reformele contemporane indică trei direcții majore:

1. **personalizarea învățării** — curricula flexibilă, traiectorii adaptive, feedback formativ;
2. **integrarea tehnologiei** — AI ca suport pedagogic, analitice de învățare, simulări și laboratoare virtuale;
3. **orientarea spre competențe** — evaluare autentică, învățare prin proiecte, interdisciplinaritate.

Aceste direcții susțin tranziția de la școala transmisivă la școala reflexivă, participativă și conectată la realitatea socială.

Educația în vremurile moderne este un sistem în tensiune între tradiție și inovație. Ea nu mai poate fi redusă la predare, curriculum sau instituție, ci trebuie privită ca infrastructură socială de bază — una care produce nu doar capital uman, ci și țesut civic, reziliență și capacitatea colectivă de a face față viitorului. Rămâne o provocare deschisă: cum poate fi asigurată echitatea fără a frâna inovația, și calitatea fără a sacrifica accesibilitatea.

Bibliografie (selectivă)

- Anderson, J. (2008). *ICT transforming education*. Bangkok: UNESCO.
- Biesta, G. (2010). *Good Education in an Age of Measurement*. Boulder: Paradigm.
- Fullan, M. (2013). *The New Meaning of Educational Change*. New York: Teachers College Press.
- OECD (2019). *OECD Learning Compass 2030*. Paris: OECD Publishing.
- UNESCO (2015). *Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action*. Paris: UNESCO.
- Zhao, Y. (2012). *World Class Learners: Educating Creative and Entrepreneurial Students*. Thousand Oaks: Corwin.

SPECIFICUL PEDAGOGIEI ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR ȘI ROLUL ACESTEIA ÎN FORMAREA ELEVULUI

Prof. Ancuța-Maria RĂBULEA
Școala Gimnazială „Dr. Petru Șpan Lupșa

Introducere

Învățământul primar ocupă un loc esențial în sistemul educațional, reprezentând etapa fundamentală în formarea personalității copilului și în construirea bazelor învățării pe termen lung. Pedagogia învățământului primar are ca obiect de studiu particularitățile procesului instructiv-educativ desfășurat la vârstele mici, urmărind adaptarea conținuturilor, metodelor și strategiilor didactice la nivelul de dezvoltare cognitivă, afectivă și socială al elevilor.

Eseul de față își propune să evidențieze specificul pedagogiei învățământului primar, subliniind importanța acesteia în dezvoltarea competențelor de bază, a motivației pentru învățare și a echilibrului emoțional al elevului, din perspectiva contribuțiilor teoretice ale pedagogiei românești.

Particularitățile pedagogiei învățământului primar

Pedagogia învățământului primar se diferențiază de celelalte ramuri ale pedagogiei prin orientarea sa pronunțată spre copil, considerat subiect activ al educației. În această etapă, elevul se află într-un proces intens de dezvoltare intelectuală și afectivă, ceea ce impune utilizarea unor strategii didactice adaptate nivelului său de înțelegere și nevoilor sale educaționale.

Potrivit lui Constantin Cucuș, pedagogia primarului se caracterizează prin îmbinarea instruirii cu educația, accentul fiind pus nu doar pe achiziția de cunoștințe, ci și pe formarea deprinderilor, atitudinilor și valorilor fundamentale. Activitatea didactică este organizată într-un cadru securizant, care stimulează curiozitatea, participarea activă și încrederea în sine a elevului.

Un element definitoriu al pedagogiei învățământului primar este caracterul integrat al învățării. Disciplinele nu sunt percepute izolat, ci ca părți ale unui demers educațional unitar, care urmărește dezvoltarea globală a copilului.

Rolul cadrului didactic în pedagogia primarului

În învățământul primar, rolul cadrului didactic depășește funcția de simplu transmițător de cunoștințe. Învățătorul este, în același timp, educator, formator și model comportamental, având o influență majoră asupra dezvoltării elevilor. Pedagogia românească subliniază importanța relației afective dintre învățător și elev, aceasta constituind un factor determinant al reușitei școlare.

Ioan Cerghit evidențiază faptul că învățătorul trebuie să adopte strategii didactice flexibile, adaptate particularităților de vârstă și ritmului individual de învățare. Metodele active și

participative, jocul didactic, învățarea prin descoperire și activitățile practice contribuie la formarea unei atitudini pozitive față de școală și față de învățare.

De asemenea, cadrul didactic are rolul de a crea un climat educațional favorabil, bazat pe cooperare, respect și sprijin emoțional, elemente esențiale pentru dezvoltarea armonioasă a copilului.

Metode și strategii didactice specifice învățământului primar

Pedagogia învățământului primar promovează utilizarea unor metode didactice care valorifică particularitățile psihologice ale copilului. Jocul didactic ocupă un loc central, fiind considerat o metodă eficientă de învățare, care stimulează interesul, imaginația și motivația elevilor.

Învățarea prin cooperare, activitățile integrate și metodele interactive contribuie la dezvoltarea competențelor sociale și a capacității de comunicare. Totodată, utilizarea mijloacelor moderne de învățământ, în mod echilibrat, poate susține procesul educațional, fără a diminua importanța interacțiunii directe dintre învățător și elev.

În pedagogia românească, accentul este pus pe adaptarea metodelor la nivelul clasei și la nevoile individuale ale elevilor, promovându-se diferențierea și individualizarea învățării.

Evaluarea în învățământul primar

Evaluarea în învățământul primar are un pronunțat caracter formativ, fiind orientată spre sprijinirea progresului elevilor. Pedagogia românească recomandă utilizarea evaluării continue, bazate pe observație sistematică, feedback constructiv și autoevaluare.

În această etapă de școlaritate, evaluarea nu trebuie să inducă stres sau competiție excesivă, ci să contribuie la dezvoltarea încrederii în sine și a motivației pentru învățare. Evaluarea descriptivă și aprecierea verbală sunt considerate metode adecvate pentru stimularea progresului individual.

Concluzie

Pedagogia învățământului primar reprezintă un domeniu esențial al științelor educației, având un impact decisiv asupra formării personalității copilului și asupra parcursului său educațional ulterior. Prin specificul său centrat pe copil, prin rolul complex al cadrului didactic și prin utilizarea unor metode adaptate particularităților de vârstă, pedagogia primarului contribuie la construirea fundamentelor învățării permanente.

O abordare pedagogică eficientă în învățământul primar presupune echilibru între instruire și educație, între tradiție și inovație, având ca finalitate formarea unor elevi autonomi, motivați și bine integrați social.

Bibliografie

1. **Pedagogia**, Cucos, C. (2014). *Pedagogia*. Iași: Polirom.
2. **Sisteme de instruire alternative și complementare**, Cerghit, I. (2008). *Sisteme de instruire alternative și complementare*. Iași: Polirom.
3. **Didactica învățământului primar**, Albulescu, I., & Catalano, H. (2016). *Didactica învățământului primar*. Cluj-Napoca: Eikon.
4. **Pedagogia învățământului primar**, Pânișoară, I.-O. (2017). *Pedagogia învățământului primar*. București: Editura Universitară.
5. Potolea, D. (2012). *Fundamentele pedagogiei*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

METODELE DE EVALUARE ÎN PEDAGOGIA ROMÂNEASCĂ

Prof. Ancuța-Maria RĂBULEA
Școala Gimnazială „Dr. Petru Șpan Lupșa

Introducere

Evaluarea reprezintă o componentă fundamentală a procesului instructiv-educativ, având rolul de a aprecia nivelul de realizare a obiectivelor educaționale, de a orienta demersul didactic și de a sprijini progresul elevilor și studenților. În pedagogia românească, evaluarea a cunoscut o evoluție semnificativă, de la o abordare predominant tradițională, centrată pe control și selecție, către o concepție modernă, orientată spre formare, autoreglare și dezvoltarea competențelor.

Studiul de față își propune să analizeze principalele metode de evaluare abordate în literatura pedagogică românească, evidențiind contribuțiile teoretice ale specialiștilor autohtoni și relevanța acestora pentru practica educațională contemporană.

Concepția asupra evaluării în pedagogia românească

În pedagogia românească, evaluarea este definită ca un proces complex, integrat activității de predare și învățare, având atât funcții constatative, cât și formative. Autori precum Ioan Cerghit sau Radu B. Iucu subliniază faptul că evaluarea nu trebuie redusă la simpla măsurare a rezultatelor școlare, ci trebuie privită ca un instrument de reglare și optimizare a procesului educațional.

Conform lui Cerghit, evaluarea îndeplinește funcții multiple: de diagnosticare, de prognosticare, de selecție și, mai ales, de formare. Această perspectivă evidențiază rolul evaluării ca factor activ în sprijinirea învățării, nu doar ca mecanism de ierarhizare a performanțelor. Pedagogia românească modernă promovează ideea evaluării continue, centrate pe progresul individual al elevului sau studentului.

Metode tradiționale de evaluare: relevanță și limite

Metodele tradiționale de evaluare, precum examinările orale, testele scrise și lucrările de control, ocupă încă un loc important în sistemul educațional românesc. Acestea sunt apreciate pentru gradul lor de obiectivitate, pentru posibilitatea de verificare sistematică a cunoștințelor și pentru rolul lor în certificarea rezultatelor școlare.

Totuși, literatura pedagogică românească evidențiază limitele acestor metode atunci când sunt utilizate exclusiv. Ioan Cerghit atrage atenția asupra riscului de a transforma evaluarea într-un scop în sine, orientat spre reproducerea mecanică a informațiilor, în detrimentul formării gândirii critice și a capacității de aplicare a cunoștințelor. În acest sens, evaluarea tradițională este considerată insuficientă pentru aprecierea competențelor complexe și a dimensiunilor atitudinale ale personalității educabile.

Evaluarea formativă în viziunea pedagogiei românești

Evaluarea formativă ocupă un loc central în concepțiile pedagogice moderne din România, fiind considerată un instrument esențial pentru susținerea învățării eficiente. Aceasta se realizează pe parcursul procesului instructiv-educativ și are ca scop identificarea dificultăților, oferirea de feedback și adaptarea strategiilor didactice.

Radu B. Iucu subliniază importanța evaluării formative în contextul pedagogiei centrate pe student, afirmând că feedback-ul constant și constructiv contribuie la dezvoltarea autonomiei și responsabilității față de propria învățare. Evaluarea formativă permite profesorului să intervină prompt și să personalizeze demersul educațional, în funcție de nevoile reale ale cursanților.

În pedagogia românească, evaluarea formativă este strâns legată de autoevaluare și evaluare reciprocă, metode care contribuie la dezvoltarea capacității reflexive și a spiritului critic.

Metode alternative și evaluarea competențelor

O direcție importantă în pedagogia românească contemporană este reprezentată de promovarea metodelor alternative de evaluare, menite să surprindă mai fidel competențele formate în procesul educațional. Portofoliul, proiectul, studiul de caz, observația sistematică și evaluarea prin sarcini autentice sunt metode frecvent discutate în literatura de specialitate.

Constantin Cucuș evidențiază faptul că evaluarea competențelor presupune o abordare integrată, care să vizeze nu doar achizițiile cognitive, ci și abilitățile practice și atitudinile. Aceste metode favorizează implicarea activă a elevului sau studentului și contribuie la realizarea unei evaluări mai echitabile și mai relevante din punct de vedere educațional.

Totuși, autorii români subliniază necesitatea utilizării unor criterii clare și transparente, pentru a asigura obiectivitatea și validitatea evaluării alternative.

Concluzie

Analiza metodelor de evaluare din perspectiva pedagogiei românești evidențiază o tendință clară de depășire a modelului tradițional, centrat exclusiv pe control și selecție, în favoarea unei evaluări orientate spre formare și dezvoltare. Evaluarea este concepută ca un proces continuu, integrat activității didactice, având rolul de a sprijini progresul educațional și de a optimiza învățarea.

Un sistem de evaluare eficient presupune combinarea metodelor tradiționale cu cele formative și alternative, într-o abordare echilibrată și coerentă. Pedagogia românească oferă repere teoretice solide pentru construirea unui astfel de model, adaptat cerințelor educației contemporane și centrat pe dezvoltarea competențelor și a personalității educabile.

Bibliografie

1. **Sisteme de instruire alternative și complementare**, Cerghit, I. (2008). *Sisteme de instruire alternative și complementare*. Iași: Polirom.
2. **Pedagogie universitară**, Iucu, R. B. (2015). *Pedagogie universitară*. Iași: Polirom.
3. **Pedagogia**, Cucuș, C. (2014). *Pedagogia*. Iași: Polirom.
4. **Evaluarea în educație**, Cerghit, I. (2002). *Evaluarea în procesul de învățământ*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
5. Potolea, D., & Toma, S. (2010). *Evaluarea rezultatelor învățării*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

PARTENERIATUL DINTRE FAMILIE, ȘCOALĂ ȘI COMUNITATE: PILONII SUCCESULUI ȘCOLAR

Prof. Camelia-Nicoleta RADU
Colegiul Tehnic Cibinium Sibiu, jud. Sibiu

Părinții, copiii și comunitățile se influențează puternic unii pe alții. Mediul în care trăiesc poate sprijini sau devia viețile lor, poate determina multe dintre valorile lor. Poate să se comporte ca o sursă de forță și siguranță, sau ca o restricție a dezvoltării. La rândul lor, părinții pot influența comunitatea deopotrivă ca indivizi sau ca membri ai unui grup. Ei pot contribui la dezvoltarea valorilor comunității și la fixarea priorităților sociale.

La educarea copilului contribuie, ca instituții bine determinate ale societății, familia, școala și comunitatea. În momentele diferite ale creșterii, dezvoltării și devenirii ființei umane, fiecare din aceste instituții sociale are un rol important. Mai mult, azi, este determinată necesitatea unui parteneriat educațional între acestea, în favoarea unei educații eficiente pentru individ și pentru societate.

Interacțiunea constantă dintre părinți, elevi și mediul social modelează individual parcursul educațional al fiecărui copil. Contextul de viață poate funcționa ca un catalizator al dezvoltării, oferind siguranță și valori solide, fie ca un obstacol care limitează potențialul. În acest ecosistem, părinții nu sunt doar beneficiari, ci și ai modificării, capabili să influențeze prioritățile sociale și valorile colective.

Evidența cercetărilor întreprinse este consistentă, pozitivă și convingătoare: familiile au o influență majoră asupra performanței copiilor în școală și în viață. Când școlile, familiile și grupurile comunității lucrează împreună pentru a sprijini învățarea, copiii tind să aibă rezultate mai bune, le place mai mult școala și stau mai mult timp în ea. Contrar unor prejudecăți comune, succesul unui elev nu depinde strict de veniturile părinților sau de nivelul lor de instruire academică. Studiile (precum cele realizate de Fan și Chen în 2001) indică faptul că implicarea directă în activitățile de învățare de acasă are un impact mai mare asupra rezultatelor decât prezența fizică a părinților la evenimente școlare.

Multe studii au evidențiat că părinții care se implică în educația elevilor nu sunt condiționați neapărat de venit și de nivelul lor de educație. De asemenea, familiile, indiferent de grupurile etnice și culturale, și indiferent de venit și educație, sunt preocupate să sprijine copiii când studiază acasă. Cercetările au validat că profesorul care comunică și are legături efective cu părinții obține performanțe mai bune cu elevii săi. Practica eficientă a relației profesor-părinți include întâlniri față în față, trimiterea de materiale acasă și ținerea la curent cu progresul copiilor. Școlile care au succes în angajarea familiilor împărtășesc trei aspecte cheie: preocupare pentru construcția relațiilor de colaborare, bazate pe încredere între profesori, familii și membrii comunității; recunoașterea și respectul nevoilor familiilor, precum și a diferențelor culturale și de clasă; realizarea unui parteneriat în care puterea și responsabilitatea sunt împărțite.

Cercetătorii sunt de acord că minima implicare a familiei include angajarea părinților în activitățile de învățare de acasă, supervizarea activității copiilor la școală și inițierea de interacțiuni cu profesorii.

Studiile referitoare la relația dintre participarea familiilor la educația copiilor sau cele despre parteneriatul școală – familie și succesul școlar al elevilor în mod tipic abordează activitățile de implicare a familiei în următoarele patru componente: aspirațiile și așteptările academice parentale față de copii; participarea la programele și activitățile școlii; structura familiei care sprijină învățarea; comunicarea cu copiii despre școală.

Cercetărilor curente sugerează că suportul la învățare acasă este mai puternic corelat cu performanța elevului decât implicarea familiei în activitățile școlii, argumentând că implicarea parentală acasă este mai rodnică decât implicarea la școală. Alte investigații recente au argumentat că implicarea părinților este mai puternic legată de performanța elevului decât de nivelul venitului părinților. O cercetare demonstrează temeinic că cel mai „corect predictor al performanței elevului în școală nu este venitul sau statusul social, ci măsura în care familia elevului este capabilă să: 1. creeze un mediu acasă care încurajează învățarea; 2. exprime așteptări ridicate (dar nu nerealiste) față de performanța copiilor și cariera lor viitoare; 3. devină implicată în educația copiilor lor la școală și în comunitate”.

Cercetările actuale oferă un set de recomandări pentru punerea în practică a rezultatelor cercetărilor despre relațiile familiei și comunității cu școala în sprijinul performanței elevului:

recunoașterea faptului că toți părinții, indiferent de venit, nivel al educației sau standard cultural sunt implicați în învățarea copiilor lor și vor ca ei să aibă rezultate bune la școală; crearea programelor menite să sprijine familiile în a ghida învățarea copiilor, de la preșcolari până la liceu; lucrul cu familiile pentru construirea relațiilor lor sociale și politice;

dezvoltarea capacității conducerii școlii de a lucra cu familiile și membrii comunității; legarea eforturilor familiilor și comunității de învățarea elevului; concentrarea eforturilor pe angajarea familiilor și membrilor comunității pentru dezvoltarea relațiilor de încredere și respect reciproc; construcția relațiilor puternice între școli și organizațiile comunității.

Parteneriatele școală, familie, comunitate includ activități inițiate de educatori, părinți sau membri ai comunității. Aceste activități pot să se producă la școală, acasă ori în comunitate. În forme diferite, ele reflectă șase tipuri de implicare a familiei: obligațiile de bază ale părinților de a asigura sănătatea și securitatea copiilor, pregătirea lor pentru școală și de a oferi condiții favorabile în casă în vederea sprijinirii progresului educațional; obligațiile școlii de a comunica cu familiile despre programele școlii și progresul elevilor (comunicări prin notițe, anunțuri, broșuri și pliante, întâlniri și conferințe cu părinții); participarea părinților în mod voluntar la activități și evenimente culturale și sportive, dar și oferirea ajutorului profesorilor, personalului administrativ și elevilor în situații variate; implicarea părinților în activitatea elevilor de învățare acasă, fie că această implicare este cerută de relația părinte-copil, fie de ideile profesorilor referitoare la implicarea părinților în activitățile de învățare de acasă; implicarea părinților în procesul de luare a deciziilor la școală (ca participarea în consiliul profesoral, organizații părinți-profesori, grupuri de suport ale părinților, comitete educaționale la diferite niveluri administrative locale); colaborarea părinților cu comunitățile și agențiile comunitare care sprijină și sporesc oportunitățile de învățare ale copiilor (de exemplu, programe și evenimente culturale, asistență medicală și alte servicii comunitare).

Așadar, succesul școlar nu poate fi redus la o simplă rezultată a actului pedagogic desfășurat în sala de clasă, ci trebuie să înțeles ca un produs al sinergiei dintre mediul formal și cel informal. Implicarea părinților depășește sfera suportului logistic sau a supravegherii temelor; aceasta, în esență, transmiterea unui capital simbolic și a unui set de valori care validează importanța cunoașterii în ochii elevului.

Analiza datelor demonstrează că pilonul central al reușitei academice rezidă în calitatea mediului educațional de acasă . Atunci când familia proiectează așteptări înalte, dar echilibrate, și menține un dialog constant despre experiențele școlare, se creează un mecanism de autoreglare a motivației intrinseci a copilului. Astfel, influența parentală funcționează ca un „curriculum invizibil” care oferă elevului reziliența necesară în fața provocărilor cognitive și sociale.

Mai mult, succesul acestui parteneriat depinde de tranziția de la o implicare pasivă, de tip administrativ, către o colaborare participativă . Școala nu trebuie să mai vadă familia ca pe un simplu receptor de informații, ci ca pe un partener strategic cu drepturi și responsabilități egale. O implicare parentală autentică – indiferent de contextul socio-economic sau cultural – acționează ca un factor de echitate socială, compensând eventualele discrepante de resurse prin capitalul de încredere și susținere morală investită în educațional.

În definitiv, asigurarea succesului școlar este o întreprindere colectivă. Eficiența educației moderne rezidă în includerea capacităților societăților de a transforma barierele dintre instituțiile implicate în educație în punți de comunicare, recunoscând că un copil sprijinit de familie, școală și comunitate este un viitor cetățean capabil de integrare și performanță într-o lume în continuă schimbare.

În concluzie, succesul școlar este rezultatul unui efort comun. Atunci când barierele dintre școală și casă dispar, elevul beneficiază de un suport unitar care îi maximizează șansele de reușită în viață.

Bibliografie:

1. Agabrian, Mircea, Millea, Vlad *Parteneriate școală – familie – comunitate. Studiu de caz*, Institutul European, Iași, 2005
2. Băran-Pescaru Adina, *Parteneriat în educație: familie-școală-comunitate*, Editura Aramis Print, București, 2004
3. Epstein, J.L., et. al., *School, Family and Community Partnership. Your Handbook for Action*, Corwin Press, Inc., A Sage Publications Company, 2002.
4. Godfrey, Claff, *Parteneriatul școală – familie – comunitate*, Ed. a 2-a, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007
5. Mara, Daniel, *Educație pentru educație*, Editura Alma Mater, Sibiu, 2006

LES VERTUS PÉDAGOGIQUES DU CINÉMA

Prof. Cristina-Roxana COMȘA
Liceul Teoretic Murfatlar, jud. Constanța

« L'étude d'une œuvre cinématographique (...) représente l'aboutissement d'une initiation à la réception, l'analyse et l'interprétation de l'image, commencée dès le début de la scolarité de collège. (...) L'image n'est pas tenue pour une illustration accessoire, mais pour un objet d'analyse, dont l'étude permet, sur le plan pédagogique, d'éduquer le regard, d'enrichir la sensibilité, de stimuler l'imagination, d'éveiller l'esprit critique et de développer l'expression en même temps qu'elle amène à découvrir un aspect important du patrimoine culturel ». *(Bulletin Officiel de l'Éducation Nationale : 2015)*

Dans le cadre du développement considérable des moyens techniques et de la médiaculture dans la société contemporaine, les pratiques culturelles évoluent, renouvelant le rapport à l'art. Adoptant les principes de l'approche communicative, la didactique des langues explorent maintenant les valences pédagogiques de l'image animée, qui entre dans le paysage de l'enseignement par la voie du document authentique, révélant le lien étroit que la langue entretient avec la culture.

Les propriétés didactiques de l'image animée sont incontestables : son utilisation facilite l'approche du fait culturel, une lecture plurielle de la civilisation, une découverte inductive des éléments linguistiques, introduits dans la pratique de classe par le biais d'un échange verbal qui rend compte du fonctionnement de la langue. Françoise Demougin, Pierre Dumont ¹ soulignent l'accessibilité de l'image animée et son riche contenu linguistique et culturel : « C'est que le cinéma, la télévision font partie du capital cognitif de l'apprenant étranger : même si la totalité du code iconique n'est pas maîtrisée, le système symbolique qui gère l'image animée est suffisamment connu pour rendre évidentes de manière inductive, un certain nombre de situations complexes à expliciter verbalement. L'image apparaît donc comme un médiateur opératoire pour la transmission d'informations tant linguistiques que socioculturelles ou affectives ».

L'usage de l'image mouvante dans la pratique didactique a évolué de l'image-traduction, qui caractérisait les méthodes structuralistes, à l'image révélatrice de la situation de communication, qui permet de multiples lectures, remplissant la fonction de déclencheur et stimulateur verbal. Carmen Compte remarque que le document vidéo comporte des informations pertinentes sur la vie sociale : « Il faut donc inventer des stratégies qui ne s'attachent pas seulement à une compréhension-traduction du contenu du document, mais qui en fassent utiliser aussi les autres aspects plus éphémères. Dans la classe de langue, le document est également intéressant par ce qu'il représente : il témoigne d'une société que l'apprenant souhaite connaître. Il convient donc de respecter son aspect fascinant, partiel lié au quotidien et vivant » ².

¹ Françoise Demougin, Pierre Dumont, *Cinéma et chanson : Pour enseigner le français autrement Une didactique du français langue seconde*, Delagrave Édition et CRDP Midi-Pyrénées, p. 28.

² Carmen Compte, *La vidéo en classe de langue*, Paris, Hachette, 1993, p. 85.

Carmen Compte identifie trois fonctions didactiques d'un document vidéo :

- ❖ *une fonction illustrative*, qui peut être corrélée à différents objectifs, par exemple pour identifier les gestes et les mimiques qui acquièrent une certaine signification lorsqu'ils sont envisagés en relation avec le décor ou bien afin de soutenir la mémorisation des divers faits de langue, d'accroître la complexité des notions etc. ;
- ❖ *une fonction déclencheur*, qui guide l'apprenant dans la découverte du sens du matériel ;
- ❖ *une fonction moteur*, qui fonctionne lorsqu'on part dans l'analyse du document d'un aspect qui touche l'apprenant, qui lui crée des émotions.
  - Pourquoi le cinéma ?

Appréhendée dans la perspective ouverte par le discours de l'image, l'analyse filmique représente un instrument d'enseignement précieux, qui sensibilise les élèves au langage des médias, rend l'apprentissage plus dynamique et pragmatique, offre aux apprenants des critères de sélection des images mouvantes qui ont envahi et bouleversé leur vie quotidienne. La richesse polyphonique du langage cinématographique, générée par les codes multiples qu'il véhicule: le code linguistique (les dialogues, les énoncés écrits), les codes de l'image (le cadrage, les champs, l'échelle des plans, les angles de prise de vue, les mouvements de caméra), de la musique, de la scénographie, - facilite l'approche de l'apprenant d'une langue envisagée dans toutes ses articulations : système linguistique, pratique sociale, réservoir d'objets culturels et civilisationnels.

Philippe Bourdier, professeur à IUFM Centre Val de Loire, Université d'Orléans, a mené une enquête de terrain dans la période des années 2001-2016, portant sur la représentation que les enseignants se font de l'utilisation didactique du cinéma. Je retiens ici ses remarques sur l'adaptation cinématographique des œuvres littéraires : « Les films semblent répondre à deux interrogations majeures que suscitent les orientations actuelles de la didactique de la littérature : comment, au seuil de la lecture, mobiliser les attentes à l'égard du texte à envisager, mais aussi les hypothèses sur les scénarios génériques de l'œuvre, dans la construction collective des significations profondes du texte littéraire ? Comment souligner auprès des élèves qu'il existe des permanences dans l'histoire des arts (permanence de thèmes, de genres, de figures), la production littéraire n'étant qu'une des expressions artistiques de ces permanences »³ ?

Devant le constat qui nous souligne l'intérêt diminué des élèves pour la lecture, l'enseignant introduit dans la pratique de classe l'analyse cinématographique des adaptations littéraires, dans le souci de stimuler l'appétit lecticiel des élèves, mais aussi d'élargir leur horizon culturel, en les familiarisant avec l'univers de la transposition romanesque, avec le spécifique de chaque forme artistique et surtout avec ce qui entraîne, sur le plan des modalités constitutives du récit, le passage du texte à l'écran. Comme les apprenants sont déjà familiarisés avec le support audio-visuel, pour lequel ils manifestent beaucoup d'intérêt, comme ils aiment le monde des images filmiques et ils possèdent déjà certains comportements devant le petit et le grand écran, l'enseignant trouvera dans l'adaptation cinématographique un outil pédagogique particulièrement riche et motivant, même si son utilisation n'est pas libérée de certaines contraintes et de difficultés.

- Perspectives didactiques

---

³ Philippe Bourdier, *Les enseignants de français face au cinéma : un problème de représentation*, article paru dans la revue *Le français aujourd'hui*, 2009 /2 n° 165 / pages 51 à 61, URL : <https://www.cairn.info/revue-le-francais-aujourd-hui-2009-2-page-51 .htm>.

Malgré l'intérêt évident suscité par le travail d'une adaptation dans le cadre scolaire, toute une série de difficultés apparaissent lors de la concrétisation des activités. Quel type de support peut-on utiliser ? Quels critères choisir pour sélectionner le film et, respectivement, la séquence filmique ? Quelles stratégies et techniques mobiliser et quelle démarche adopter afin de conduire une séquence d'analyse cinématographique comparatiste ? L'enseignant doit-il acquérir une compétence spécifique pour s'exercer dans le champ du cinéma ? L'exploitation pédagogique du cinéma en classe de français suppose toutefois des connaissances minimales de ce domaine : « On sait qu'adapter entraîne des métamorphoses, fait appel à une conversion des imaginaires et des langages. Engage une confrontation et une mutation des rhétoriques, contrainte par la programmation du texte adapté, par les impératifs techniques et sémiotiques du cinéma, par la liberté du créateur⁴ ».

Les provocations sont multiples pour l'enseignant. Je poserais premièrement le problème du déficit culturel des élèves, tant dans le domaine de la culture littéraire, que dans celui de la culture cinématographique. Familiarisés seulement avec les films commerciaux, ils sont ignorants en ce qui concernent l'histoire du cinéma, qui est sensiblement liée à celle de la littérature. Comme l'étude du texte littéraire se réalise par sa corrélation avec le contexte socio-historique et esthétique de sa genèse, par la présentation des rapports de l'auteur avec son temps et par l'inscription du texte dans l'œuvre de l'écrivain, l'analyse de son adaptation cinématographique suit la même voie. Former nos élèves à d'autres compétences, leur donner des stratégies et des techniques d'avoir accès à la signification de l'image cinématographique doit être un objectif essentiel pour l'enseignant : « L'exigence d'un apprentissage des codes et d'un véritable travail d'analyse pour aborder des films dont les choix esthétiques rompent avec les conventions de la production courante suppose donc que l'analyse de films soit envisagée comme une étape nécessaire et justifiée dans l'acquisition des outils qui feront de nos élèves des lecteurs à part entière »⁵.

Il faut tout d'abord souligner que l'étude d'une séquence filmique en classe de langues ne nécessite pas que l'enseignant soit un spécialiste dans l'utilisation de la technique cinématographique; il lui faut seulement la connaissance d'un vocabulaire minimale dans ce domaine. Le précis d'analyse narratologique, nécessaire pour l'étude des œuvres littéraires, sera appliqué avec la même rigueur, à l'analyse des transpositions cinématographiques. Les méthodes utilisées aujourd'hui pour l'étude filmique se réclament de la linguistique, de la narratologie, de l'analyse picturale et musicale. La réflexion sur le langage cinématographique sera fortement influencée, dès les années 1970, par la sémiotique textuelle ; c'est le moment de l'apparition des premiers films qui contestaient le récit de type classique, aspirant au statut des œuvres autoréflexives. L'analyse textuelle accordait la primauté à l'acte de lecture et à la participation du lecteur dans la construction du sens ; cette orientation nouvelle du discours critique aura des retentissements dans le champ de l'analyse cinématographique, qui traite maintenant les films de la même manière que les textes.

Les apprenants seront encouragés à questionner une séquence filmique par une approche textuelle, qui vise la réutilisation par les élèves des techniques d'analyse narratologique déjà

---

⁴ Renaud Ferreira de Oliveira, *L'adaptation littéraire au cinéma : une vie des œuvres*, Conférence du 21 septembre 2013 - CIEP, URL: [Adaptation Littéraire Au Cinéma Conférence R Ferreira | Cinématographie | Romans, scribd.com.](#)

⁵ Sylvie Rollet, *Enseigner la littérature avec le cinéma*, Nathan Pédagogie, Paris, 1996, p. 11.

connues. La démarche permettra de dégager les traits caractéristiques de chaque langage artistique et de concevoir l'expression cinématographique comme une véritable production culturelle.

Mais la démarche ne s'articule pas sans difficulté : l'analyse filmique porte aussi sur les éléments non linguistiques (les voix des acteurs, les bruits, les images mouvantes, la musique, la composition picturale du cadre etc.). L'étude du personnage filmique, par exemple, se réalise sur le même schéma que celui du personnage littéraire, mais on y ajoute tous les éléments qui tiennent de la mise en scène (cadrage, costume, interprétation, éclairages etc.).

On peut faire la même remarque sur l'analyse du dialogue, qui révèle des éléments présents dans le dialogue romanesque ou théâtral (enchaînement et répartitions des répliques, volume etc.), complétés par des traits filmiques : la voix off, la voix over, la présentation du personnage qui prend la parole dans le champ / contre-champ, le discours accompagné ou non de la musique etc.

Il en va de même pour *la transcription cinématographique* des temps verbaux : l'imparfait du texte littéraire, associé à la première personne pourrait être exprimé filmique par le cadrage en plongée, réalisé par le travelling arrière ou bien l'imparfait itératif se traduit sur le plan cinématographique grâce à certains procédés de réalisation stylistique, l'image seule ne pouvant pas rendre l'aspect itératif. Rappelons aussi la question de la progression narrative au cinéma, qui se réalise tant par l'outil linguistique, que par l'enchaînement des images, le montage pouvant ainsi articuler différents énoncés.

On voit à quel degré le langage cinématographique se construit comme un langage polyphonique, hétérogène, c'est pourquoi le transfert des outils spécifiques à la narratologie textuelle doit être accompagné d'une attention particulière, le rôle de l'enseignant étant alors de sensibiliser les élèves avec le devenir de ces concepts, de donner aux apprenants des techniques de confrontation du texte à sa transposition, ainsi que d'articuler avec eux une réflexion sur les modifications subies par les modalités du récit lors de la transposition dans le registre iconique.

Aborder une adaptation cinématographique en classe de langue permet ainsi l'exploration de l'horizon enrichissant des réflexions sur *l'hypertextualité*⁶, étant donné le fait que l'adaptation cinématographique dérive d'une autre œuvre préexistante et que toute création est, à niveaux divers de l'analyse, hypertextuelle.

- Objectifs pédagogiques

Aborder l'adaptation cinématographique d'une œuvre littéraire en classe de FLE crée le cadre propice d'une réflexion avec les élèves sur les traits caractéristiques de la transposition, sensibilise les apprenants avec le langage pluricodique du cinéma, induit le questionnement sur les éléments spécifiques à chacun des deux moyens d'expression culturelle. L'étude d'une séquence filmique permet aux élèves d'affiner leur esprit d'observation, de développer l'esprit critique et l'imagination à travers le décodage des images situationnelles, de construire un savoir sur le monde.

Le travail de l'adaptation donne à l'apprenant l'occasion de développer sa capacité de réflexion et d'interprétation, d'élargir son horizon culturel au contact avec l'imaginaire français dévoilé à lui par la voie simple et accessible qui est cette communication de masse, le cinéma : « (...) le film convoque une langue et ses divers modes de fonctionnement par le biais d'un récit donné à voir et à entendre : l'apprenant retrouve alors le regard émerveillé de l'enfant devant la lanterne magique égrenant des images et des souvenirs. (...) Le film permet la transmission d'une

---

⁶ Gérard Genette, *Palimpsestes*, I, coll. *Points Essais*, Seuil, 1982.

culture sur un mode identique à celui des veillées d'autrefois, avec le même surinvestissement des fonctions auditives, auquel vient s'ajouter celui des fonctions visuelles »⁷.

On peut parler d'un objectif général, éducatif, l'acquisition d'une connaissance particulière de sa propre personne et de la société, mais aussi de toute une série d'objectifs didactiques particuliers. À la fin des activités pédagogiques, les apprenants devront être capables de :

- maîtriser des techniques d'analyse textuelle (des notions provenant des champs de la narratologie, de la poésie, de la linguistique, de l'énonciation, de la pragmatique du discours),
- mobiliser des stratégies diverses de lecture,
- mobiliser des connaissances dans des domaines variés : musique, peinture, théâtre, photographie,
- acquérir un savoir-observer et savoir-faire particuliers,
- conduire une étude cohérente de l'analyse d'un extrait de texte ou d'une séquence cinématographique,
- cerner le propre du langage littéraire et cinématographique,
- mobiliser des compétences argumentatives et narratives,
- mener un travail de recherche,
- porter un jugement critique et synthétique,
- identifier la variété des normes d'usage de la langue,
- délimiter d'une manière pertinente les plans d'une séquence cinématographique,
- associer le nombre et la durée des plans avec une certaine intention stylistique de la part du réalisateur.

C. Compte identifie une finalité double à l'étude de la transposition cinématographique des textes littéraires : « donner à l'enseignant une lecture plus approfondie et argumentée du document, d'où il peut tirer maîtrise et aisance lors de l'exploitation en classe, utiliser les méthodologies développées par l'analyse cinématographique comme exercices à réaliser avec des emprunts lors du visionnement du document »⁸ .

Bibliographie

COMPTE Carmen, *La vidéo en classe de langue*, Paris, Hachette, 1993.

DEMOUGIN Françoise, DUMONT Pierre, *Cinéma et chanson : Pour enseigner le français autrement. Une didactique du français langue seconde*, Delagrave Édition et CRDP Midi-Pyrénées.

GENETTE Gérard, *Palimpsestes*, I, coll. *Points Essais*, Seuil, 1982.

ROLLET Sylvie, *Enseigner la littérature avec le cinéma*, Nathan Pédagogie, Paris, 1996.

Sitographie

⁷ Françoise Demougin, Pierre Dumont, *Cinéma et chanson : Pour enseigner le français autrement Une didactique du français langue seconde*, op. cit., p. 105.

⁸ Carmen Compte, *La vidéo en classe de langues*, op. cit., p. 72.

Bulletin Officiel de l'Éducation Nationale n° 47 du 17 décembre 2015, PROGRAMMES : Œuvre cinématographique inscrite au programme de l'enseignement de lettres en lycée, URL : <https://www.education.gouv.fr/botexte/bo981217/MENE9803108N.htm>.

BOURDIER, Philippe, *Les enseignants de français face au cinéma : un problème de représentation*, article paru dans la revue *Le français aujourd'hui*, 2009 /2 n° 165 / pages 51 à 61, URL : [https://www.cairn.info/revue-le-francais-aujourd-hui-2009-2-page-51 .htm](https://www.cairn.info/revue-le-francais-aujourd-hui-2009-2-page-51.htm).

OLIVEIRA Renaud Ferreira de, *L 'adaptation littéraire au cinéma : une vie des œuvres*, Conférence du 21 septembre 2013 - CIEP, URL: [Adaptation Littéraire Au Cinéma Conférence R Ferreira | Cinématographie | Romans, scribd.com](http://www.ciep.fr/Adaptation-Litteraire-Au-Cinema-Conference-R-Ferreira).

CLASSROOM MANAGEMENT OR CHANGING THE STATE OF STUDENTS

---

prof. Daniela CRISTEA
Școala Gimnazială „Ludovic Cosma” Galați

From a Neuro-Linguistic Programming perspective, classroom management is not limited to controlling behaviour but involves guiding students' emotional states, communication patterns, and internal representations. Techniques such as anchoring positive emotional states, establishing rapport, reframing disruptive behaviour, and modelling effective communication strategies contribute to a supportive learning environment where students feel motivated and engaged.

What can teachers expect from students and how can they actually do to handle problems? Here are some methods through which educators can adapt their way of instruction in order to diminish disruptions.

1. Reframing behaviour (NLP Reframing)

Example in classroom management- A student talks during the lesson. Instead of interpreting it as **disrespect**, the teacher reframes it as **a need for participation or attention**.

Considering the NLP perspective, behaviour always has a positive intention behind it and teachers should extract the right from any wrong experience.

Classroom strategy

If the teacher says: *“I see you have something to say. Let’s hear your idea after this example.”*, this redirects the behaviour **without confrontation**.

From an NLP perspective, disruptive behaviour can be reframed as an attempt to fulfil an unmet need, such as attention, participation, or validation. By reframing the behaviour, the teacher shifts from punishment to constructive guidance.

2. Anchoring positive states

Example - Students enter the classroom tired or distracted. The teacher uses a **consistent ritual**:

- music
- movement
- a funny sign (like your **“enter dancing” idea**)

This creates an **emotional anchor** for learning.

NLP concept: Anchoring = linking a stimulus with an emotional state.

Anchoring techniques can be used to associate the classroom environment with positive emotional states such as enthusiasm, curiosity, and engagement.

3. Rapport building

One of the **most important NLP principles**.

Classroom example - Teacher mirrors students from the following perspectives:

- tone
- pace of speech
- posture
- vocabulary

This creates **psychological connection**.

In classroom management students cooperate more when they feel **understood**.

Establishing rapport between teacher and students facilitates cooperation and reduces resistance. In NLP, rapport is created through attentive listening, mirroring communication patterns, and demonstrating empathy.

4. Modelling successful behaviour

Students learn **by observing**, not only by instructions.

Example - Teacher demonstrates:

- respectful disagreement
- problem-solving
- calm reaction to mistakes

Students **model** that behaviour.

According to NLP principles, modelling allows learners to internalize effective behaviours by observing and replicating successful strategies demonstrated by others.

5. Changing students' internal representation

A student thinks:

“English is difficult.”

Teacher reframes:

“English is a puzzle you can solve step by step.”

This changes **mental representation**.

In classroom management negative beliefs often create:

- avoidance
- disengagement
- behavioural issues

Changing beliefs improves behaviour.

6. Using sensory representation systems

NLP says students process information through:

- **Visual**
- **Auditory**
- **Kinesthetic**

Classroom example- Instead of only explaining, the teacher uses:

- diagrams (visual)
- discussion (auditory)
- activities / movement (kinesthetic)

Result:

- fewer behaviour problems
- higher engagement

7. State management

Behaviour often depends on **emotional state**, not ability. Teacher helps students shift state by:

- humour
- short movement breaks
- storytelling
- games

Bibliography:

1. Kwik, J. (2020) *LIMITLESS: Upgrade your brain, learn anything faster, and unlock your exceptional life*, London, Hay House Inc.
2. Lakhiani, V. (2019) *Code of the Extraordinary Mind: 10 Unconventional Laws to Redefine Your Life and Succeed on Your Own Terms*. New York, Rodale Books

2. Levitin, D. (2015) *The Organized Mind: Thinking Straight in the Age of Information Overload*. London, Penguin Books
3. O'Connor, J. (2001) *The NLP Workbook: The Practical Guidebook to Achieving the Result You Want*. London, Harper Collins Publishers

WHY SHOULD TEACHERS USE NEURO-LINGUISTIC PATTERNS IN THE CLASSROOM?

prof. Daniela CRISTEA
Școala Gimnazială „Ludovic Cosma” Galați

In contemporary society, we are exposed to an unprecedented volume of information, and each individual now produces more information than at any other moment in human history. Although the human brain is capable of processing large amounts of incoming information, this ability comes with certain limitations. One of the most significant challenges is distinguishing between what is trivial and what is truly important. Moreover, continuous information processing can lead to mental fatigue. Since neurons are living cells with their own metabolism, they require oxygen and glucose to function properly. When neural activity is intense for prolonged periods, the result is the sensation of fatigue.

Research suggests that the conscious mind can process approximately **120 bits of information per second**. This represents the maximum bandwidth of information that we can consciously attend to at any given moment. Due to this limitation, it is not surprising that many individuals feel overwhelmed when trying to manage even basic aspects of daily life.

Attention represents one of the most essential mental resources for any organism, as it determines which elements of the surrounding environment receive our focus. In most cases, automatic and subconscious processes determine what information reaches conscious awareness. To accomplish this, millions of neurons continuously monitor environmental stimuli in order to identify the most relevant elements. These neurons function collectively as the **attentional filter of the prefrontal cortex**.

Understanding how the brain organizes information can help us use its natural mechanisms more effectively instead of working against them. The brain functions as a complex system composed of multiple subsystems, each responsible for solving particular adaptive challenges. At times these systems cooperate efficiently, while at other times they may conflict or operate independently.

Two important processes that can significantly improve cognitive performance are **encoding**- the way information is stored in memory -and **retrieval** - the process of accessing stored information when needed.

According to Shah, **Neuro-Linguistic Programming (NLP)** represents the first discipline that systematically examines internal sensory experience. Learning models are unique to each individual because they are shaped by personal experiences. Since people rely on different representational systems, there is no universal learning method that works equally well for everyone.

NLP emphasizes the role of sensory perception in everyday experience. We interact with the external world through our five senses, gathering information through different sensory channels:

- **Visual (V)** – seeing
- **Auditory (A)** – hearing
- **Kinesthetic (K)** – feeling and physical interaction
- **Olfactory (O)** – smelling
- **Gustatory (G)** – tasting

Accessing these sensory channels requires consideration of both external stimuli and internal states, since learning is strongly **state-dependent**.

The brain functions as a network of interconnected systems that constantly influence one another. It is particularly sensitive to **novelty and relevance**, which means that information should be presented in ways that stimulate the attentional filter of the brain. For information to be effectively stored in memory, it must be meaningful for the learner. When information is linked to emotions and personal relevance, encoding becomes deeper and retrieval later becomes easier.

Experiences that are unusual or distinctive tend to be remembered more easily because they stand out from other competing stimuli. When a stimulus captures our attention, the **prefrontal cortex** releases **dopamine**, a neurotransmitter that enhances alertness and focus. Dopamine increases motivation, improves vigilance, and positively influences mood, making individuals more receptive to learning.

Effective learning should therefore occur **gradually and systematically**, progressing step by step rather than attempting to process multiple tasks simultaneously. Multitasking often creates only the illusion of efficiency while reducing actual cognitive performance. Recognizing the limited capacity of attention allows us to manage it more effectively rather than working against its natural constraints.

NLP techniques incorporate many of these neurological and cognitive principles. They take into account:

- the structure of the brain,
- the mechanisms through which information is received,
- the processes of encoding and retrieval,
- the patterns through which information passes from the attentional filter to specific brain areas responsible for different representational systems,
- the limitations of attention and the difficulty of switching focus.

Since attention is stimulated by novelty and relevance, and since information is encoded more effectively when multiple sensory systems are engaged, teachers can design learning experiences that increase students' motivation and improve their attitude toward learning.

In conclusion, applying NLP principles in English language teaching can help redirect students' energy toward learning by transforming unfocused and involuntary attention into a more structured and purposeful engagement with information.

Bibliography:

1. Dilts, B. R. (2007) *Bazele Programării Neurolingvistice*. Traducere Radu N. București, Excalibur
2. O'Connor, J. (2001) *The NLP Workbook: The Practical Guidebook to Achieving the Result You Want*. London, Harper Collins Publishers
3. Levitin, D. (2015) *The Organized Mind: Thinking Straight in the Age of Information Overload*. London, Penguin Books
4. Shah, N. (2011) *Neurolinguistic Programming: A practical guide*: London, Icon Books Ltd

---

CREATING RAPPORT IN THE CLASSROOM

---

prof. Daniela CRISTEA

Școala Gimnazială „Ludovic Cosma” Galați

Rapport refers to the sense of comfort and mutual understanding that develops when individuals interact in a relaxed and supportive environment. It plays a fundamental role in effective communication, as meaningful exchanges are more likely to occur when people feel at ease with one another. Rapport tends to develop more naturally when individuals share similar perspectives, interests, or attitudes.

In the classroom, rapport can be encouraged through activities such as “mingle” tasks, “getting to know you” exercises, and ongoing dialogue between teachers and students. Communication-gap activities and collaborative group work further strengthen these connections by encouraging interaction and cooperation among learners.

The use of familiar language and shared terminology can also make communication more accessible and meaningful. This approach is particularly important in education, where empathy, understanding, and trust form the foundation of productive teacher–student relationships.

Research shows that students who establish a positive rapport with their teachers tend to be more motivated and experience fewer difficulties in the learning process. Consequently, building rapport contributes to the development of cohesive learning communities in which both teachers and students feel supported. Strong teacher–student relationships can reduce anxiety, increase student participation, encourage social interaction, and create a positive learning environment that ultimately improves learning outcomes.

Rapport has a positive impact on several key aspects of the educational process, including motivation, feedback, communication, and student achievement. Moreover, it also contributes to the well-being and professional satisfaction of teachers. Studies indicate that students who interact regularly with their teachers often achieve higher academic results, report greater satisfaction with their educational experience, and demonstrate a stronger interest in continuing their studies in the future. At the core of such a supportive classroom climate lies the teacher’s ability to establish meaningful connections with each learner. Furthermore, a classroom environment characterized by motivated students can also enhance teachers’ enthusiasm and enjoyment of the teaching process.

Teachers need to establish rapport with their students in various situations, such as at the beginning of a course, at the start of each lesson, and when introducing new activities. Equally important is the ability to rebuild or strengthen rapport when students show reduced engagement, when the class becomes tired or disengaged, or when behavioural challenges arise.

Several strategies can be used to strengthen teacher - student rapport:

- Address students by their names regularly.
- Show interest in students’ hobbies, interests, and personal goals.
- Provide examples that are relevant to students’ experiences.
- Arrive in the classroom before the lesson begins and remain available afterwards to interact with students.

- Clearly explain course policies and the reasons behind them.
- Maintain regular office hours and encourage students to seek support when needed.
- Use digital communication tools, such as email, to increase accessibility.
- Encourage active learning by promoting interaction rather than relying exclusively on lectures.
- Acknowledge and praise students' questions and contributions.
- Demonstrate enthusiasm for teaching and passion for the subject.
- Introduce moments of humour to create a relaxed atmosphere.
- Maintain humility and, when appropriate, show a willingness to reflect critically on one's own practice.
- Maintain appropriate eye contact with students.
- Treat all students with respect.
- Use positive non-verbal communication, including smiling.

There are numerous opportunities to strengthen relationships with students both inside and outside the classroom. Rapport is not established instantly; rather, it develops gradually over time, beginning even before the first lesson and continuing throughout the entire learning process. Every interaction - whether through conversation, feedback, or communication outside class - can contribute to building stronger teacher-student relationships. Although these actions may seem minor, they can have a significant impact on students' motivation, participation, and overall learning success.

Webliography:

1. Darn, S. (n.d.) *Neuro Linguistic Programming in ELT*, [online] available from <https://www.teachingenglish.org.uk/professional-development/teachers/understanding-learners/articles/neuro-linguistic-programming-elt> [20.10.2024]
2. Dyrenforth, T. *Classroom Success Through Rapport-Building*, Center for Faculty Excellence, United States Military Academy, West Point, NY, 2014 [online] available from https://www.westpoint.edu/sites/default/files/inline-images/centers_research/center_for_teching_excellence/PDFs/mtp_project_papers/Dyrenforth_14.pdf [29.10.2024]
3. Lashkarian, A.; Sayadian, S. (3 August 2015), *The Effect of Neuro Linguistic Programming (NLP) Techniques on Young Iranian EFL Learners' Motivation, Learning Improvement, and on Teacher's Success*, *Procedia- Social and Behavioural Sciences*, 510-519, [online] available from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815045516> [20.10.2024]
4. Polston, W. (n.d.) *The Top 7 Neuro-Linguistic Programming (NLP) Techniques*, [online] available from <https://willpolston.com/the-top-7-neuro-linguistic-programming-nlp-techniques/> [20.10.2024]

THE USE OF REFRAMING IN TEACHING ENGLISH

---

prof. Daniela CRISTEA
Școala Gimnazială „Ludovic Cosma” Galați

Reframing refers to the process of changing the way a situation is perceived in order to alter its meaning and emotional impact. By shifting perspective, individuals can interpret the same experience in a more constructive and empowering way.

For example, students may perceive a demanding school project as a source of stress and pressure. Through reframing, a teacher can encourage them to see the task instead as an opportunity to develop new skills and demonstrate their abilities. Such a change in perspective can transform what initially appears to be a burden into a motivating and meaningful learning experience.

Experiences themselves do not inherently possess meaning; rather, meaning is assigned by individuals based on their beliefs, values, concerns, preferences, and attitudes. Consequently, the interpretation of an experience largely depends on its context. When the meaning is attributed to an event change, the resulting reactions and behaviours often change as well. Reframing through language allows individuals to reinterpret words and situations differently, thereby altering their meaning. This principle underlies many forms of creative thinking and is frequently found in humour, storytelling, myths, legends, and fairy tales.

Two primary forms of reframing are generally identified:

1. **Context reframing**
2. **Content reframing**

Context reframing involves changing the situation or context in which a behaviour is evaluated. This often occurs when individuals make general statements such as “I am too...” or “That person is too...”. In such cases, the speaker typically focuses on the negative aspects of a behaviour without considering circumstances in which that same trait might be useful or valuable. By introducing a different context, teachers can help students reinterpret the behaviour in a more positive or functional way.

Sometimes this shift can occur simply by modifying the wording. For example:

- “I focus too much on small details.” → “You are quite a perfectionist.”
- “I am too stubborn.” → “That determination can be very useful in challenging negotiations.”
- “I tend to be too controlling.” → “You probably manage meetings very effectively.”
- “I am not competitive enough.” → “That quality might make you a more supportive and understanding parent.”

In many cases, labels such as *strong-willed*, *stubborn*, or *determined* can describe the same behaviour, but the evaluation depends largely on the context and the perspective of the observer.

Content reframing, on the other hand, focuses on changing the interpretation of an event itself. It is typically used when individuals are dissatisfied with their emotional reactions to a particular situation or when they view their response as a weakness or mistake. By reconsidering the meaning of the event, individuals can reinterpret it in a more constructive way.

To apply content reframing, individuals may ask themselves questions such as:

- What else could this situation mean?
- What meaning would I prefer to assign to this experience?
- In what way could this situation be seen as positive or useful?

Based on these reflections, a new interpretation can be developed. For example:

- “My partner can be rough and lacks good manners.” → “This could mean he would be able to protect and support me in difficult situations.”
- “I had to buy a smaller car.” → “This will help me save money on fuel.”
- “My television stopped working last night.” → “That gave me the opportunity to read the books I never usually have time for.”

Both context and content reframing encourage cognitive flexibility and allow individuals to view situations from alternative perspectives. However, when using reframing in communication, it is important to ensure that the reinterpretation remains respectful and appropriate, particularly in educational settings. Establishing rapport is essential for reframing to be accepted and effective.

An effective reframe is one that resonates with the individual and enables them to evaluate the experience from a more resourceful perspective. Often, this change in interpretation is accompanied by visible physiological and emotional shifts that reflect a more positive and constructive state.

In summary, reframing involves:

- changing perspectives in order to generate more positive outcomes;
- identifying alternative interpretations of situations or thoughts;
- freeing oneself from limiting beliefs and habitual patterns of thinking.

Bibliography:

- 1. Dilts, B. R. (2007) *Bazele Programării Neurolingvistice*. Traducere Radu N. București, Excalibur
- 2. O’Connor, J. (2001) *The NLP Workbook: The Practical Guidebook to Achieving the Result You Want*. London, Harper Collins Publishers
- 3. Polston, W. (n.d.) *The Top 7 Neuro-Linguistic Programming (NLP) Techniques*, [online] available from

<https://willpolston.com/the-top-7-neuro-linguistic-programming-nlp-techniques/> [20.10.2024]

- 4. Shah, N. (2011) *Neurolinguistic Programming: A practical guide*: London, Icon Books Ltd

EDUCAȚIA PENTRU TOȚI

Prof. Daniela DRAGOMIR
Școala Gimnazială "Ion Heliade Rădulescu" București

Educația pentru toți sau educația incluzivă a fost definită ca acces la educație și calitatea acesteia pentru toți copiii. Aceasta are în vedere nevoia de deschidere a politicilor educaționale astfel încât să primească și să sprijine toți copiii. Școlile pentru toți sunt percepute ca școli ale comunității, deschise, flexibile, democratice și inovatoare, iar educația incluzivă ca proces prin care toți elevii, indiferent de abilități, origine socială, etnie, context economic sau dificultăți de învățare, sunt integrați în aceeași școală. Diferența dintre *integrare* și *incluziune* constă în faptul că integrarea presupune adaptarea elevului la sistem, în timp ce incluziunea presupune adaptarea sistemului la nevoile elevului.

Actualul sistem de învățământ pune accent pe asigurarea participării tuturor copiilor, indiferent de cât de diferiți sunt ei față de ceea ce societatea consideră normal. Participarea presupune în primul rând acces și apoi identificarea căilor prin care fiecare să fie integrat în structurile ce facilitează învățarea socială și individuală, să contribuie și să se simtă parte activă a procesului. Referitor la calitatea actului educațional, aceasta vizează identificarea conținuturilor învățării și a calităților agenților educaționali care să sprijine învățarea tuturor categoriilor de elevi.

Ideea integrării copiilor cu dizabilități în școala publică a apărut ca o reacție necesară și firească a societății la obligația acesteia de a asigura normalizarea și reformarea condițiilor de educație pentru persoanele cu cerințe educative speciale. Conform Declarației drepturilor persoanelor cu dizabilități, diferitele tipuri de deficiențe au aceleași drepturi fundamentale ca și ceilalți cetățeni de aceeași vârstă, fără discriminare pe orice criteriu.

O școală obișnuită cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunități primitoare, construiește o societatea incluzivă și oferă educație pentru toți. Mai mult, ele asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc eficiența și chiar rentabilitatea întregului sistem de învățământ. Fiecare copil are dreptul fundamental la educație și fiecărui copil trebuie să i se ofere șansa de a ajunge și de a se putea menține la un nivel acceptabil de învățare, Dat fiind faptul că fiecare copil posedă caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii, proiectarea sistemelor de educaționale și implementarea programelor educaționale trebuie să țină seama de marea diversitatea a caracteristicilor și trebuințelor copiilor incluși în procesul educațional. De asemenea, conform Declarației de la Salamanca, copiii cu cerințe educaționale speciale trebuie să aibă acces în școlile obișnuite, iar aceste școli trebuie să își adapteze procesul didactic conform unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă să vină în întâmpinarea nevoilor de cunoaștere ale fiecărui elev în parte.

Din punct de vedere macrosocial, strategiile de implementare a învățământului integrat trebuie să țină seama de disponibilitatea și interesul societății pentru integrare și aici menționez aspecte legislative, economice, logistice precum și de atitudinea și percepția opiniei publice asupra educației incluzive. La nivel microsocal, se impune o analiză a disponibilității și interesului

cadrelor didactice de a susține educația integrată, dar și acceptul părinților care au copii în clasele în care se practică integrarea.

Temele de reflecție care ies în evidență se referă la următoarele aspecte: dacă structura numerică actuală a claselor din învățământul ne masă permite integrarea și la disponibilitatea educatorului de a face față unei abordări diferențiate a categoriilor de copii din clasă.

Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale trebuie să se realizeze din perspective multiple. Astfel, integrarea fizică este cea care permite persoanelor cu nevoi speciale să-și satisfacă nevoile de bază ale existenței lor, integrarea funcțională permite accesul acestora la facilități și servicii oferite de comunitate pentru asigurarea unui confort minim. Integrarea socială este cea care se referă la ansamblul relațiilor sociale stabilite cu ceilalți membri ai comunității, relații care sunt influențate de atitudinile de stimă și respect care stau la baza interacțiunilor dintre oamenii normali și cei cu nevoi speciale. Toate acestea contribuie la integrarea în societate, adică la asigurarea de drepturi egale și respectarea autodeterminării persoanei cu CES.

În concluzie, transpunerea în practică a integrării necesită un sistem încheșat de acțiuni din diverse domenii: psihologie, pedagogie, sociologie, asistență socială, asistență medicală, juridic, organizatoric, politic etc. Scopul acestora este transformarea societății într-un sistem capabil să asigure integrarea persoanelor cu nevoi speciale în structurile din interiorul său.

Integrarea școlară reprezintă procesul de includere în școlile de masă sau în clasele obișnuite la activitățile educative, a copiilor considerați ca având cerințe educative speciale. Deoarece școala reprezintă principala instanță de socializare a copilului, integrarea școlară are o importanță fundamentală în facilitarea integrării ulterioare în viața comunitară prin formarea unor conduite și atitudini, a unor aptitudini și capacități, favorabile acestui proces.

Mai mult decât atât, integrarea școlară a copiilor cu CES permite, sub îndrumarea cadrelor didactice, perceperea și înțelegerea corectă de către elevii normali a problemicii și potențialului de relaționare și participare la viața comunitară a semenilor lor care, din motive independente de voința lor, au nevoie de o abordare diferită a procesului de instrucție și educație din școală și de anumite facilități pentru accesul și participarea lor la serviciile oferite în cadrul comunității. Elevii tipici învață empatia, cooperarea și acceptarea diferențelor, iar pe termen lung conduce la crearea unei societăți mai echitabile, tolerante și diverse.

Relația dintre incluziune și integrare comportă câteva caracteristici: integrarea copiilor cu CES are în vedere includerea acestora în clasele obișnuite, se centrează pe transferul copiilor de la școlile speciale la școlile de masă. În această situație, dacă nu se constată o creștere a interacțiunilor dintre elevii cu și fără dizabilități sau cu diferențe de învățare, se poate considera că ca nu este un proces de integrare reală ci doar o etapă în integrarea fizică. Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop valorificarea optimă a resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități.

Școala incluzivă este aceea în care au acces toți copiii unei comunități, indiferent de mediul de proveniență, în care sunt integrați într-o formă sau alta și copiii cu cerințe speciale în educație, unde programul activităților didactice are la bază un curriculum specific – individualizat și adaptat –

și unde participarea personalului didactic la activitățile educative din clasă se bazează pe un parteneriat activ între profesori, profesori de sprijin, specialiști în educație specială și părinți. Pornind de la această realitate, în literatura de specialitate se vorbește despre clase incluzive în care pot fi integrați un număr limitat de elevi cu nevoi speciale.

Fiecare elev este unic și are valoarea sa, indiferent de dificultățile pe care le are în procesul de învățare școlară. Învățarea este și ea unică pentru fiecare elev în parte în funcție de particularitățile sale. Educația incluzivă nu este doar o obligație legală, ci o investiție în viitor. Este un model educațional care promovează demnitatea, drepturile omului și potențialul fiecărui copil.

NOTELE, OGLINDĂ A CUNOȘTIȚELOR ȘI DEPRINDERILOR ELEVILOR

Prof. Daniela GAVRIL
Școala Gimnazială “Mihail Sadoveanu” Galați, jud. Galați

Aprecierea cunoștințelor elevilor prin notă sau prin calificative a constituit și mai constituie și azi o preocupare deosebită a cadrelor didactice, a elevilor și a familiei. Toți cei trei factori se intersectează în acest punct vulnerabil.

Aspectul verificării, al aprecierii și notării este, pe cât pare de simplu, pe atât de complex, de sinuos, de contradictoriu și generator de fenomene pedagogice în formarea elevilor ca oameni adevărați, capabili a se confrunta cu viața, în bunul sens al cuvântului. Apariția acestor fenomene își găsește originea în aspirațiile școlarului și ale familiei, în posibilitățile de realizare raportate la cerințele școlii.

Școala contemporană caută în permanență tehnici cât mai eficiente în cunoașterea copilului, în modul de lucru cu elevii în timpul orelor de curs, pentru o însușire a cunoștințelor la un nivel cât mai ridicat, pentru formarea unor deprinderi optime de muncă intelectuală independentă și de aplicare a cunoștințelor în practică. Caută în același timp să evalueze cât mai obiectiv tot ceea ce elevul deține, stochează și poate opera.

Momentul verificării surprinde pe cei doi factori în poziții diametral opuse: unul devenind judecătorul, iar celălalt, judecatul. Primul se vrea a fi cât mai exigent, mai drept, mai autoritar, pentru că, la rândul lui, și el se află în situația de “judecat”, dar de judecătoria cei mai mulți, care stau în bănci urmărind în mod tacit “desfășurarea procesului”, adică răspunsurile colegului și decizia profesorului sau a învățătorului.

În aceste momente, ne întrebăm noi – educatori sau părinți – cu ce emoții luptă elevii noștri ? Am căutat să ne explicăm, cât de cât, de ce fața și urechile li se înroșesc, de ce unora li se umezesc frunțile, li se scaldă ochii în lacrimi sau de ce devin palizi ? De ce vocea le tremură ușor în timp ce expun ceea ce știu ? Ne-am întrebat cu ce dispoziții sau indispoziții psihice vin la școală ? Dar ce frământări familiale sau strict personale, legate de starea sănătății, de latura afectivă îi tulbură, îi chinuie, îi obsedează, diminuându-le capacitatea de concentrare și spulberându-le din puterea sistematizării cunoștințelor ?

Având toate acestea în vedere, de câte ori n-am auzit mărturisirile sincere ale elevilor noștri, fie în pauze, fie în alte împrejurări: “Așa m-am emoționat ...”, “Mă durea capul ...”, “Eram supărată pentru mama ...”, “N-am înțeles bine ce m-a întrebat ...”, “Acasă am știut foarte bine, m-a ascultat și mama ...” etc. Și, în asemenea situații, educatorul acordă nota pe care socoate că elevul o merită, având în vedere volumul și calitatea cunoștințelor, dar lăsând de multe ori un mare gol și amărăciune în sufletul celui ascultat, care-și dă seama că, de fapt, știe mai mult decât a reușit să expună, dar își mai dă seama și că, după aprecierea lui și dorința lui, ar fi meritat poate o notă mai bună. Există, ce este drept, și situații când elevul țintește locuri mai înalte pe scara notării, fie din inițiativă proprie, fie din inițiativa unor părinți care-și doresc copilul “în frunte”.

Se cuvine să reflectăm asupra unui prim răspuns legat de întrebările: Ne putem noi cunoaște elevul atât de bine în fiecare zi și putem ține seama de toate preocupările, frământările și necazurile lui când îl apreciem prin notă ? Cunoaștem în suficientă măsură aspirațiile lui și ale familiei și

reușim să le dirijăm în sens pozitiv, într-o manieră optimă ? Părinții își cunosc cu adevărat copiii, capacitatea lor sau se conduc numai după niște idei preconcepute, după ambiții personale ?

Greu de răspuns – dacă nu chiar imposibil – la toate acestea, fără părtinire și cu toată răspunderea de educatori.

Acordarea notei implică nu numai personalitatea elevului, ci – de ce n-am spune-o direct ? – și personalitatea educatorului. Această personalitate poate fi surprinsă prin câteva aspecte esențiale: mai întâi, pregătirea lui docimologică, calitatea cunoștințelor docimologice și dexteritatea aplicării lor. S-au elaborat bareme de aplicare a cunoștințelor, s-au fixat strategii, s-au dat indicații etc. dar toate se izbesc parcă de un zid nevăzut, de zidul conștientizării, al responsabilității față de societate, în fața căruia fiecare reacționează diferit.

Există situații, când în acordarea notei, în locul obiectivității intervine subiectivismul. Această schimbare poate fi legată de propriul copil, de copilul unui coleg, al unui bun prieten, al unei rudeni, de fiul unui superior etc., ceea ce împinge pe unii la acordarea notei nemeritate. E bine de reținut faptul că, într-o asemenea situație, nu facem niciun favor nimănui, că vrând-nevrând comitem cea mai mare greșeală față de personalitatea noastră, față de credința elevilor în educator și mai ales față de viitorul copilului, în pregătirea lui pentru viață, pentru confruntarea cu societatea.

Se mai întâmplă uneori și intenții pozitive sau negative, de genul: “Îl ajut să nu-și strice media ...”, “Pe acesta îl încui, pentru că ...” etc. Cui servesc aceste intenții și ce ecou vor avea în formarea personalității elevilor ?

Acordarea notei se mai face – e drept, cu totul și cu totul izolat – și sub influența unor factori terțiari: directorul școlii, dirigintele clasei sau un coleg care cunoaște mai bine elevul din particular. Dar aceste influențe sunt aproape în exclusivitate în favoarea elevului: pentru a nu-i știrbi poziția de fruntaș al clasei, pentru a-și corecta o situație precară în care se află, pentru a nu rămâne corigent sau repetent, pentru o stimulare ca urmare a unei participări la olimpiadă etc. Tot pe această linie se înscriu și intervențiile unor părinți care nu vor să accepte ca fiul lor să primească o notă mai mică decât au conceput ei, să rămână corigent sau poate chiar repetent.

Aprecierea cunoștințelor, notarea lor se fac în baza unei tehnologii didactice diversificate, mai puțin cunoscute de părinți. Se verifică volumul de cunoștințe și calitatea lor pe bază de răspuns oral, pe bază de fișă individuală sau generală, prin combinarea fișei cu chestionarea orală, pe baza lucrărilor de control etc. De asemenea, în practica mea – cred și în a altora – am acordat notă și pentru contribuția activă a unor elevi la reușita lecției pe tot parcursul ei sau pentru unele soluții de excepție.

Doresc, de asemenea, să aduc în atenție și cazurile de verificare și notare în situații speciale. Aceste situații se referă la acei elevi care, din proprie inițiativă, solicită să fie evaluați. Această solicitare poate fi determinată de hotărârea elevului de-a învăța mai bine, de-a nu rămâne corigent sau repetent, de a se ridica spre un nivel superior celui deținut în clasă până la acel moment, de a duce acasă o notă mai bună cu ocazia unor evenimente familiale, de a corecta o notă mică obținută anterior, de a-și ridica media la fine de semestru sau de an școlar. Socot că refuzul dascălului față de aceste situații n-ar aduce nici un serviciu progresului școlar, formării personalității elevului, prestigiul educatorului și nici relațiilor dintre școală și familie. Dacă vin la noi cu asemenea dorințe, să fim convinși că au la origine hotărârea de mai bine. Să nu le socotim inutile și nici speculative, ci să avem încredere în elevii noștri, să ni-i apropiem, considerându-i capabili de încredere, de progres.

Consider că ne revine datoria să fim receptivi în însușirea unei docimologii eficiente, dreți și exigenți și totodată cu înțelegere față de elevii și copiii noștri.

Bibliografie:

1. *Ghid de evaluare la chimie*, Ministerul Educației Naționale, București, 1999
2. Cioroi, M., Gavril, D., *Ghid teoretico-aplicativ de evaluare la chimie*, Editura Ars Docendi, București, 2005
3. Vrabie D., *Psihologia atitudinii elevului față de aprecierea școlară*, Editura Porto-Franco, 1994

REZISTENȚA FAȚĂ DE ÎNVĂȚARE

Prof. Daniela GAVRIL
Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Galați, jud. Galați

În lumea școlară, confruntată cu exigențele și obstacolele instruirii este frecventă atitudinea de rezistență față de învățare și aceasta se reflectă atât în randamentul slab la învățătură, cât și în insuccesul și eșecul școlar.

Rezistența față de învățare se recunoaște în indispoziția fiziologică și psihică, în dezinteresul față de anumite discipline, în refuzul, protestul și ostilitatea față de sarcinile învățării, în fuga de la ore, în descurajarea cauzată de absența sau insuficiența recompensei. Rezistența față de învățare, având ca manifestări inapetența și lenea, devine modalitate de protejare față de obligațiile școlare și față de efortul de învățare.

Simptomele rezistenței față de învățare sunt: neatenția, plictiseala, inerția, descurajarea, refuzul și protestul. Inapetența față de învățare este indispoziție și neputință iar lenea este complacerea în inactivitate. Lenea se confundă la elevi cu neputința de a învăța, exprimată prin indispoziția cauzată de starea de sănătate, dificultatea materialului de învățat, incapacitatea psihică de învățare, ambianța nestimulativă a clasei, oboseală.

Frecvența inapetenței și a lenei școlare este mai mare în perioada trecerii de la un anotimp la altul, în perioada acomodării prin trecerea de la un nivel de învățământ la altul, prin trecerea de la o perioadă de vârstă la alta și în special la vârsta pubertății când respingerea efortului se asociază cu spiritul de frondă, în apropierea vacanțelor.

În viața școlară ne confruntăm de fapt cu efectele rezistenței față de învățare: randament slab și mediocru, randament sub nivelul capacităților, insucces și eșec școlar. Lupta grea se dă cu absența motivației sau cu motivația defectuoasă, cu atitudinile caracteriale negative. De aceea, combaterea rezistenței față de învățare presupune cultivarea motivației pozitive, a atitudinilor active față de învățare și în general față de muncă, existența modelelor atitudinale față de învățătură și muncă a cadrelor didactice și părinților, existența modelelor activității stimulative, a stilului de viață și de muncă pe care le oferă familia și școala.

Cauzele și condițiile care determină sau favorizează rezistența față de învățare sunt numeroase și complexe. Dintre cauzele și condițiile generate de structura elevului se pot enunța câteva:

- Debilitatea fizică, datorată deficiențelor senzoriale (văz, auz), stării de slăbiciune în perioada debutului bolilor sau convalescenței, dacă nu este rezolvată, împiedică obținerea randamentului învățării corespunzător capacităților.
- Debilitatea psihică, având ca substrat instabilitatea psihică, deficiențele intelectuale (dificultatea înțelegerii, memorării), imaturitatea intelectuală și intelectul la limită determină neputința de a învăța și atitudinea de dezinteres față de învățare.
- Emotivitatea exagerată, teama de nereușită, conflictele afective în relațiile interpersonale și mai cu seamă defectele de voință (inconsecvența, sugestibilitate, incapacitatea de a persevera), împiedică obținerea performanțelor corespunzătoare capacității de învățare. Absența motivației pozitive (interes, dorință, curiozitate, efortul de autodepășire, asumarea riscurilor) lacunele în cunoaștere, atitudinile caracteriale negative (refuzul efortului, mentalitatea promovării obligatorii, a lipsei de sens a învățaturii) și absența perspectivei școlare și profesionale constituie cauze asupra cărora trebuie să se intervină în mod deosebit.

Cauzele externe sunt, în principal, legate de mediul familial și de mediul școlar.

Mediul familial împiedică crearea și menținerea tonusului de învățare al copiilor în atmosferă tensionată de neînțelegeri și conflicte; defavorabile sunt lipsa de supraveghere, tutela exagerată, exemplul negativ al unor părinți dezinteresați sau coalizați cu copiii împotriva școlii. Statutul necorespunzător de acceptare al unui copil în raport cu frații preferați (gelozie, rivalitate) ca și atitudinile greșite de supraprotecție și răsfăț constituie cauze sau condiții ale nevalorificării posibilităților de învățare. Ambiția exagerată a părinților de a forța performanțe ce de pășesc mult capacitățile copiilor, ambiția obținerii de premii determină uneori stresul de suprasolicitare și descurajarea. Refuzul de a învăța se explică uneori și prin autoritatea excesivă a părinților, insuccesul sau eșecul școlar fiind consecința spiritului de frondă frecvent la vârstele preadolescenței și adolescenței.

Mediul școlar constituie o altă sursă a manifestărilor de rezistență față de învățare ale elevilor. Programele încărcate, sarcinile extrașcolare excesive, nerespectarea perioadelor de odihnă și recreare a elevilor determină suprasolicitare și oboseală și respectiv atitudinea elevilor de a se apăra la efort. Lipsa de tact și experiență a câtorva cadre didactice manifestate prin severitate excesivă, inconsecvență în exigență sau îngăduință excesivă, dezinteres, monotonia activității didactice, intimidarea prin sancțiuni, nedreptăți și capricii, comentarea activității unor colegi profesori în fața elevilor, problemele vieții personale, absența stilului de muncă independentă defavorizează crearea mediului stimulativ de învățare.

Terapia prin profilaxie sau intervenție curativă față de învățare este complexă, dificilă și comportă tact, tenacitate și rezistență psihică. Esențială este înlăturarea cauzelor și condițiilor care determină sau favorizează rezistența față de învățare a elevilor. Eficiente sunt acțiunile preventive. Confruntarea cu fenomenul efectiv de rezistență față de învățare, cu insuccesul sau eșecul școlar ridică mai dificultăți și solicită tact și energie psihică din parte părinților și a cadrelor didactice.

Câteva "rețete", cu mențiunea că fiecare elev este un caz special și aplicarea unui șablon ar putea fi riscant și ineficient, se pot enumera astfel:

- supravegherea constantă a stării de sănătate și rezolvarea prin tratament instabilității psihofizice;
- stimularea dezvoltării intelectuale a copiilor, atitudinilor față de învățare în școală și în familie;
- exersarea de timpuriu a capacității de efort, a perseverenței în finalizarea activităților, formarea motivației pozitive a învățării;
- dozarea corectă a sarcinilor de învățare, stabilirea și respectarea priorităților obligațiilor didactice, evitarea supraîncărcării, formarea și consolidarea stilului de muncă independentă, prevenirea instalării oboselii;
- respectarea programului de odihnă și recreare prin activități preferate, joc și mult sport.

Bibliografie:

1. Golu, P., *Psihologia învățării și a dezvoltării*, Editura Fundației Humanitas, București, 2001
2. Nicola, I., *Pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994
3. Vrabie D., *Psihologia atitudinii elevului față de aprecierea școlară*, Editura Porto-Franco, 1994

ÎNVĂȚĂTORUL - O PERSONALITATE COMPLEXĂ

Prof. Delia FLORESCU

Colegiul Național Bănățean Timișoara, jud. Timiș

Educația, ca principal factor în formarea personalității, își dovedește eficiența prin acțiunea de coordonare și dirijare a factorilor sub influența cărora se dezvoltă individul. Această sarcină de maximă însemnătate îi este încredințată într-o primă etapă a dezvoltării copilului, învățătorului.

Învățătorul este persoana calificată care îi îndrumă pe copii - pe o perioadă mai întinsă de timp (cuprinzând ciclul achizițiilor fundamentale și jumătate din ciclul de dezvoltare) - cum să scrie, să citească, cum să socotească, cum să învețe, cum să deseneze, cum să interpreteze o piesă muzicală sau una de teatru, cum să se joace, cum să se comporte în societate etc.

În general, când se pronunță cuvântul învățător, se evocă un ansamblu de activități ce aparțin profesiei respective, între care: pregătirea și predarea lecțiilor, verificarea și notarea elevilor, menținerea elevilor într-o stare de ascultare activă și angajarea lor în activitatea școlară etc. Activitate învățătorului comportă, desigur, mult mai multe aspecte decât cele menționate, practic necunoscute celor care nu desfășoară această nobilă și complexă misiune.

Există, din păcate, și "voci" care bagatelizează profesia de învățător (chiar și din rândul profesorilor reducând-o la programul scurt de doar 4 ore, la cântece, jocuri, câteva rânduri scrise, bătăi din palme). Dar aceste "voci" nu și-au pus probabil niciodată problema, nu s-au gândit cât este de complexă această profesie, câtă uzură psihică și intelectuală presupune (conceperea cât mai eficientă a lecțiilor, structurarea cunoștințelor și adaptarea lor particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor, elaborarea probelor de evaluare și a descriptorilor de performanță fișelor de lucru diferențiate, corectarea caietelor, temelor, probelor de evaluare; conceperea și confecționarea materiale didactice, determinarea elevilor să scrie, să citească, să socotească etc.), câte decizii de moment comportă (decizii al că rezultat are repercusiune asupra elevilor, decizii de ordin educațional, metodic etc.)

Învățătorul trebuie să aibă o cunoaștere completă a dezvoltării copilului atât în plan anatomofiziologic, cât și psihic, necesitând astfel pregătire din mai multe științe. Deci, pentru ca actul educațional să fie condus cu măiestrie pedagogică, învățătorul trebuie să fie un bun psiholog și pedagog, să exploreze ființa umană prin metode și instrumente atestate științific și să conducă apoi cu maximum de eficiență, formarea integrală a personalității elevilor, a evoluției pe toate planurile.

Activitatea la clasele pregătitoare-IV este o activitate managerială hipercomplexă, deoarece nicio altă profesie din lume nu implică atâtea activități, aptitudini, cunoștințe specifice altor profesii din diverse domenii de activitate. În clasă, învățătorul este:

- **ghid/organizator:** organizează clasa de elevi, inițiază diverse acțiuni și activități didactice și extradidactice;
- **administrator:** se ocupă de procurarea, întreținerea și confecționarea materialelor și mijloacelor de învățământ, amenajarea sălii de clasă, întreținerea aspectului îngrijit al clasei și chiar al școlii;

- **judcător:** judecă nepărtinitor unele fapte de indisciplină ale elevilor; rezolvă conflictele dintre elevi;
- **consilier educativ / psihopedagog:** consiliază, ascultă, dă sfaturi atât elevilor, cât și părinților acestora, în diferite probleme afective, emoționale, familiale, în ceea ce privește relațiile elev-elev, elev-părinte și chiar învățător-elev coordonează activitatea instructiv-educativă a elevilor cu cerințe speciale;
- **medic/asistent medical:** acordă primul ajutor în caz de accidente, alină durerile fizice și chiar suferințele ale elevilor veghează asupra sănătății elevilor;
- **artist:** dă dovadă de imaginație, creativitate în lecțiile de educație plastică, educație tehnologică; interpretează, spre a-i învăța pe elevi, melodii de muzică populară, ușoară, deci trebuie să dețină calități vocale;
- **actor:** "joacă teatru" atunci când este asaltat de greutatea vieții, de necazurile sau supărările sale, pentru a masca starea sa sufletească, păstrându-și zâmbetul și vorbele bune pentru copii, iară ca aceștia să fie părtași la suferința sa, alteleori, pentru a interpreta cât mai convingător un personaj dintr-un text, pentru a citi sau recita o poezie;
- **regizor:** regizează spectacole, serbări școlare;
- **scenarist:** scrie și pune în scenă spectacole, serbări, scenete, piese de teatru;
- **scenograf:** creează ambianța la spectacole și serbări școlare;
- **coregraf:** îi învață pe elevi dansuri, gestică, mimică pentru serbări școlare.

Învățătorul se consideră (este considerat și de către copii) și se manifestă în permanență "ca un părinte", fiind părtaș și sensibil la bucuriile și necazurile copiilor din clasa sa, la viața lor, a unora mai grea, a altora mai frumoasă.

Învățătorul este un model pentru toți elevii săi, indiferent de generație, atât din punctul de vedere al demnității comportamentale, cât și morale, estetice, culturale și sociale, exercitând influență asupra lor, dezvoltându-le memoria, imaginația, gândirea, spiritul de observație, conștiința socială, calități morale atât de necesare omului de azi, obișnuindu-i cu munca sistematică, planificată, cu disciplina, cu activitatea în grup.

Din orice perspectivă ar fi privită, personalitatea învățătorului rămâne unadintre cele mai distincte, mai complexe, un profil pluridisciplinar, datorită rolului atât de însemnat pe care îl are în viața copilului și a comunității în care își desfășoară activitatea.

Bibliografie

1. ***, (2007) - **Învățământul primar**, București: Editura Miniped;
2. ***, (2013) - Ministerul Educației Naționale-**Programa școlară pentru disciplina Dezvoltare personală**, aprobată prin ordin al ministrului Nr. 3418/19.03.2013;
3. Agabrian, M., (2002) - **Cercetarea calitativă a socialului -Teorie, metodă și practică**,Alba Iulia: Editura Didactica;

CONCEPTUL DE CONSILIERE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

Prof. Delia FLORESCU

Colegiul Național Bănățean Timișoara, jud. Timiș

Consilierea este un proces complex, termenul de consiliere descriind relația interumană de ajutor dintre o persoană specializată (consilierul) și o altă persoană/alte persoane care are / au nevoie de asistență în vederea unei dezvoltări armonioase.

"Consilierea este o activitate inițiată de o persoană care caută ajutor. Oferă oportunitatea clientului de a identifica tot ceea ce-l perturbă, de a se autoexplora și de a se înțelege. Procesul de consiliere îl va ajuta să-și identifice gândurile, emoțiile și comportamentele care, conștientizate fiind, îl fac să se simtă plin de resurse și să hotărască schimbarea."- (Russel J.,Dexter G.,Bond T., 1992, apud Florea, Nicoleta- Adriana, Surlea, Cosmina-Florentina 2004, p.5)

Aceasta presupune existența unei persoane care are, temporar sau permanent, rolul de consilier și care oferă și acceptă în mod explicit să acorde timp, atenție și respect uneia sau mai multor persoane, cu rolul temporar de client.

Consilierea este folosită în foarte multe domenii pentru îmbunătățirea activității. Se resimte tot mai acut nevoia unor activități, a unor servicii specializate în care există obiective cu finalitate adaptativă de natură familială, școlară, socială și vocațională. Aceste activități sunt pe deplin compatibile cu interesele formative ale procesului educațional. Programele de consiliere școlară trebuie înțelese ca parte integrantă a sistemului complet de educație școlară.

Consilierea școlară reprezintă un proces intensiv de acordare a asistenței psihopedagogice elevilor și celorlalte persoane implicate în procesul educațional - profesori, părinți, tutori, autorități școlare.

Consilierea educațională poate fi definită ca o relație interumană de asistență și suport dintre o persoană specializată în psihologia și consilierea educațională (profesor / învățător) și grupul de elevi, în scopul dezvoltării personale și prevenției situațiilor problematice și de criză. Consilierea școlară se axează pe unitatea triadică familie-copil- școală, ea fiind preocupată de realizarea unei armonii între cei trei termeni ai relației, în vederea desfășurării unei educații eficiente și a dezvoltării optime a personalității copilului, susține Adriana Baban.

Consilierea școlară are două componente: consilierea psihopedagogică și consilierea specifică orientării școlare profesionale a elevilor.

Consilierea psihopedagogică are drept obiectiv în școală dezvoltarea unui sistem coerent de scopuri în viață și întărirea comportamentului intențional. Charles Patterson o definește ca fiind un proces care implică o relație interpersonală între consilier și unul sau mai mulți elevi cu care el folosește metode psihologice și pedagogice bazate pe cunoașterea sistematică a personalității acestora,

în încercarea de a îmbunătăți imaginea de sine și comportamentul celor cu care lucrează. Consilierul îi dă elevului posibilitatea să exploreze, să descopere și să-și clarifice modalitățile de a trăi, dispunând de mai multe resurse și îndreptându-se spre o cât mai bună existență. Acest tip de consiliere este realizat de consilierul specialist, în cabinetul de asistență psihopedagogică.

Informarea și consilierea privind cariera (orientarea școlară) constă în îndrumarea

elevilor în vederea alegerii unei forme de învățământ potrivită nivelului de pregătire atins anterior și, mai ales, potrivit aptitudinilor, intereselor profesionale și personalității acestora.

Consilierea specifică orientării școlare și profesionale a elevilor este realizată fie de specialiști (psihologi, pedagogi) în cabinetele de asistență psihopedagogică, fie de profesori de alte specialități ce au participat la cursuri postuniversitare de consiliere privind cariera, în colaborare cu profesorii diriginți.

Învățătorul nu practică acel tip de consiliere care reprezintă strict domeniul de intervenție a unui specialist psiholog, consilier școlar, pedagog, etc..

În activitatea sa cu elevii, **profesorul poate și trebuie** să creeze situații educaționale în care aceștia să-și exprime atitudinile cu privire la problemele emoționale cu care se confruntă să-și conștientizeze propriile gânduri, sentimente, comportamente și să poată vorbi despre acestea, să-și construiască o atitudine pozitivă față de situația în care se află, să-și exprime opțiunile în acord cu ceea ce vrea (nivel de aspirații) ceea ce poate (posibilități) și ceea ce trebuie să facă (cerința școlară/socială).

Bibliografie

4. Agabrian, M., (2002) - **Cercetarea calitativă a socialului -Teorie, metodă și practică**, Alba Iulia: Editura Didactica;
5. Băban, A., (2001) - **Consiliere educațională**, Cluj-Napoca: Imprimeria Ardealul ;
Chivulescu, L., Bauer, R. O., Rădoi, I., Rădoi, G., (2007) - **Consiliere și orientare educațională: ghidul învățătorului**, București: Editura Coresi;

STIMULAREA LECTURII LA ȘCOLARII MICI

Prof. Ecaterina-Otilia AUR
Școala Gimnazială Nr.1 Perieni , jud. Vaslui

Lectura reprezintă una dintre competențele fundamentale formate în ciclul primar. Într-o societate dominată de tehnologie și informație rapidă, stimularea interesului pentru citit devine o prioritate educațională. La vârsta școlară mică (6–10 ani), copilul își formează deprinderile de citire și, mai ales, atitudinea față de carte. De aceea, cadrul didactic și familia au un rol esențial în cultivarea plăcerii pentru lectură.

Lectura contribuie la dezvoltarea vocabularului, la îmbunătățirea exprimării orale și scrise, la dezvoltarea imaginației și creativității, formarea gândirii critice și dezvoltarea empatiei.

Conform studiilor internaționale (ex. evaluările realizate de OECD prin programul Programme for International Student Assessment), competența de lectură este strâns legată de succesul școlar ulterior.

Factori care influențează interesul pentru lectură sunt:

Modelul oferit de familie – Copiii care își văd părinții citind sunt mai motivați să citească.

Mediul educațional – O clasă cu colț de lectură atractiv stimulează curiozitatea.

Accesul la cărți potrivite vârstei – Textele trebuie să fie adaptate nivelului de înțelegere.

Motivația și feedback-ul pozitiv – Încurajarea constantă crește încrederea copilului.

Metode moderne de stimulare a lecturii:

1. Lectura prin joc:

„Vânătoarea de cuvinte”

Roata poveștilor

Jocuri de rol după lectură

2. Metoda asaltului de idei (Brainstorming)!

Elevii formulează idei despre titlul unei povești înainte de citire, anticipând conținutul.

3. Tehnica Pomodoro Technique (adaptată)!

Sesiuni scurte de citire (10–15 minute) urmate de pauze active, pentru menținerea concentrării.

4. Lectura expresivă!

Învățătorul citește model, folosind intonația și mimica pentru a capta atenția.

5. Clubul de lectură!

Discuții organizate în grupuri mici despre personaje și întâmplări.

6. Proiecte tematice:

Realizarea de postere, desene sau mini-cărți inspirate din textul citit.

Rolul cadrului didactic este acela de a crea un climat afectiv pozitiv, de a recomanda lecturi atractive, să valorifice interesele elevilor și să aprecieze progresul fiecărui copil.

Rolul familiei :

Părinții pot sprijini lectura prin citirea zilnică împreună cu copilul, stabilirea unui program regulat de lectură, discutarea poveștilor citite, oferirea cărților drept cadou.

Stimularea lecturii la școlarii mici reprezintă o investiție în dezvoltarea intelectuală și emoțională a copilului. Prin metode interactive, sprijin familial și un mediu educațional motivant, lectura poate deveni nu doar o obligație școlară, ci o plăcere. Formarea unui cititor pasionat începe în primii ani de școală și influențează întregul parcurs educațional al elevului.

Bibliografie:

Cucoș, Constantin (2006). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.

Cerghit, Ioan (2006). *Metode de învățământ*. Iași: Editura Polirom.

Piaget, Jean (1970). *Psihologia copilului*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Vygotsky, Lev (1978). *Mind in Society*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Ministerul Educației (2013). *Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română – clasele I–IV*. București.

OECD (2019). *PISA 2018 Results (Volume I): What Students Know and Can Do*. Paris: OECD

FRANCOFONIE ȘI ACTIVITĂȚI DIDACTICE

Prof. Elena-Alina TOLCA
Liceul „Dr. Lazăr Chirilă” Baia de Arieș, jud. Alba

În fiecare an, pe 20 martie, comunitatea francofonă din lumea întreagă sărbătorește Ziua Francophoniei, ocazie cu care au loc diverse activități educative, toate menite să propage limba franceză, să stimuleze studiul acesteia, să unească vorbitorii de limbă franceză de pe glob, să sublinieze avantajele, oportunitățile, bogăția, diversitatea, frumusețea, importanța și universalitatea limbii franceze.

Activități formale sau nonformale, școlare sau extrascolare, sincron sau asincron, toate au ca obiectiv încurajarea cunoașterii limbii franceze care, astfel, depășește granița unei simple limbi, ea devine o întreagă enciclopedie de cultură și spiritualitate, deținând un vast patrimoniu mondial, având sfere multiple de acțiune: de la educație la mediul înconjurător, de la sănătate la acțiuni umanitare, de la știință la economie, de la politică la turism, de la divertisment la probleme sociale.

Cunoașterea limbii franceze devine o necesitate ce deschide porți către noi orizonturi, către noi aspirații, către noi domenii de cunoaștere. Avem posibilitatea să ne implicăm mai rapid, să experimentăm lucruri noi, să facem schimb de opinii, să exercităm o profesie mai ușor, să călătorim, să descoperim lucruri necunoscute, să comunicăm rapid și să interacționăm cu oameni de naționalități diverse, vorbitori ei-înșiși, de limbă franceză, toate, întru beneficiul nostru pentru a fi mai egali, mai complementari și mai solidari, uniți în diversitate, luptând pentru valori comune: pace, iubire, ajutor reciproc, dezvoltare intelectuală.

La clasă acest domeniu tematic poate fi abordat sub infinite forme: joc, dezbatere, concursuri, quiz-uri, ateliere creative, proiecte educative, expoziții, traduceri, lectură, totul depinde de modul profesorului în a-i antrena pe elevi în activități, în a-i stimuli, în a le capta atenția și interesul, prin mijloace creative și atrăgătoare pentru elevi, îmbinând clasicul cu modernul, utilul cu plăcutul.

O activitate ce se pretează la tematica noastră ar fi jocul „de l’acrostiche”. Plecând de la literele cuvântului *francofonie*, elevii trebuie să dea exemple de țări francofone care încep cu fiecare literă conținută în acest cuvânt. De exemplu F – France. R – Roumanie, A – Autriche, N- Nepal ș.a.m.d. La fel se pot verifica alte elemente de lexic (orașe francofone, personalități francofone, sportive, pictori). Acest exercițiu simplu, dar antrenant, poate fi aplicat atât la clasele de gimnaziu, cât și la cele de liceu, testându-se capacitatea de reacție a elevilor, cultura generală, elevii fiind dornici să răspundă și să se implice.

Altă activitate simplă poate fi jocul „la pendu” (spânzurătoarea). Se poate scrie prima și ultima litera a unui cuvânt, iar elevii trebuie să găsească celelalte litere care lipsesc. De exemplu: G---N(Gabon), A-----E(Allemagne), C-----E(Cambogie) sau jocul „Mots croisés”(cuvinte încrucișate).

Pentru clasele de liceu interesante sunt testele de cultură generală, respectând tematica, se pot verifica aspecte legate de cultura și civilizația franceză, știința, geografia, gastronomia, arta,

literatuta etc. Iată un Test de cultură generală ce poate fi aplicat cu succes la ora de limbă franceză, dar și la consiliere, istorie ori geografie.

1. Cine a fost regale Franței cunoscut ca Regele Soare?
  - A. Napoleon.
  - B. Ludovic al XVI-lea
  - C. Henric al IV-lea
  - D. Ludovic al XIV-lea (correct)
2. Când se serbează ziua națională a Franței?
  - A. 4 iulie
  - B. 14 iulie (correct)
  - C. 26 septembrie
  - D. 9 mai
3. În ce an a avut loc căderea Bastiliei?
  - A. 1789 (correct)
  - B. 1889
  - C. 1989
  - D. 1689
4. Cine a scris romanul „Les Misérables”?
  - A. Balzac
  - B. Zola
  - C. Hugo (corect)
  - D. Camus
5. Cine este autorul piesei de teatru „Scaunele”?
  - A. M. Eliade
  - B. E. Ionescu (corect)
  - C. I.L. Caragiale
  - D. Shakespeare
6. Constantin Brâncuși a fost:
  - A. Pictor
  - B. Scriitor
  - C. Compozitor
  - D. Sculptor (correct)
7. Ce current artistic folosește figuri geometrice?
  - A. Baroc
  - B. Cubism (correct)
  - C. Impresionism
  - D. Gotic
8. Ce pictor este celebru pentru stilul cubist?
  - A. Monet
  - B. Cesanne
  - C. Michelangelo
  - D. Picasso (correct)
9. Ce pictură adăpostește muzeul Louvre?

- A. Mona Lisa (correct)
  - B. Cina cea de taină
  - C. Crearea lui Adam
  - D. Carul cu boi
10. Ce fluviu traversează Parisul?
- A. Sena (correct)
  - B. Tamisa
  - C. Volga
  - D. Dunărea
11. Care este simbolul Revoluției franceze?
- A. Jeanne D’Arc
  - B. Marianne (correct)
  - C. Marseillaise
  - D. Juliette
12. Care dintre aceste mâncăruri nu este specifică franțuzescă?
- A. Clătite
  - B. Turta dulce
  - C. Brânza
  - D. Pailla(correct)
13. Deviza Francofoniei este:
- A. Libertate, egalitate, fraternitate
  - B. Minte sănătoasă în corp sănătos
  - C. Egalitate, complementaritate, solidaritate (corect)
  - D. Mai repede, mai sus, mai puternic
14. Cocoșul galic simbolizează:
- A. Crediința francezilor
  - B. Mândria francezilor (correct)
  - C. Forța francezilor
  - D. Originea francezilor
15. Cele 5 culori ale Francofoniei reprezintă:
- A. Cele 5 simțuri
  - B. Cele 5 țări fondatoare
  - C. Cele 5 continente (corect)
  - D. Cele 5 limbi cele mai uzuale de pe glob

PROCEDEE DE EFICIENTIZARE A ÎNVĂȚĂRII

Prof. Elena-Irina CONSTANTIN
Scoala Gimnazială Nr. 1 Livezi, jud. Bacău

Învățarea este una dintre cele mai firești și naturale acțiuni pe care oamenii le pot desfășura. Conștient sau inconștient, cu toții învățăm în mod continuu, acumulând informații noi în fiecare zi. De fapt cantitatea de informații absorbită de-a lungul vieții este atât de mare, încât memorarea și procesarea ei în totalitate s-ar dovedi ca fiind dăunătoare creierului nostru.

De aceea, la fel de firesc cum învățăm lucruri noi, le și uităm. În multe cazuri asta nu reprezintă o problemă, dar evident că există informații pe care dorim să le înțelegem și să le memorăm pe termen lung deoarece ne sunt benefice, mai ales în contextul educației și muncii.

Eficientizarea învățării implică trecerea de la metode pasive (recitare, subliniere) la tehnici active care forțează creierul să prelucreze și să acceseze informația îmbunătățind reținerea pe termen lung.

Principalele procedee dovedite științific pentru o învățare eficientă:

1. Tehnici de bază (Active Recall & Spaced Repetition)

- **Active Recall (Reamintirea Activă):** Testarea cunoștințelor în loc de simpla recitare a notițelor. Aceasta întărește căile neuronale și îmbunătățește memoria.
- **Spaced Repetition (Repetiția Spațiată):** Revizuirea informațiilor la intervale de timp din ce în ce mai mari (de exemplu: a doua zi, apoi după 3 zile, o săptămână, o lună). Aceasta combate "curba uitării" și fixează informația în memoria de lungă durată.
- **Flashcards:** Crearea de carduri cu întrebări pe o parte și răspunsuri pe cealaltă (folosind aplicații precum Anki sau Quizlet) este un instrument ideal pentru aplicarea celor două tehnici de mai sus.

2. Metode de procesare a informației

- **Tehnica Feynman:** Explicarea conceptelor nou învățate cu cuvinte proprii, simplificate, ca și cum ai preda unui copil. Dacă nu poți explica simplu înseamnă că nu ai înțeles suficient.
- **Elaborarea (Interogarea Elaborativă):** Întreabă-te "de ce" funcționează lucrurile astfel și cum se conectează informația nouă cu cea deja cunoscută.
- **Mapping Mental (Hărți Conceptuale):** Organizarea vizuală a informațiilor și stabilirea de legături între concepte, ceea ce ajută la structurarea cunoștințelor.
- **Interleaving (Intercalarea):** Studiarea mai multor subiecte sau tipuri de probleme într-o singură sesiune în loc să te concentrezi doar pe unul singur.

3. Managementul timpului și al sesiunilor de studiu

- **Tehnica Pomodoro:** Învățare intensă timp de 25 de minute, urmată de o pauză de 5 minute. După 4 astfel de cicluri, se face o pauză mai lungă.

- **Învățarea în "Bucăți" (Chunking):** Împărțirea sarcinilor complexe în sub-sarcini mai mici și ușor de gestionat.
- **Studiul când ești alert:** Organizarea sesiunilor de studiu în momentele zilei în care nivelul de energie și concentrare este maxim.

4. Strategii de învățare activă

- **Predarea altcuiva:** Explicarea materialului unui coleg sau chiar cu voce tare, unui perete, ajută la identificarea lacunelor în cunoștințe.
- **Rezolvarea de probleme practice:** Exersarea prin teste, grile sau probleme, nu doar citirea teoriei.
- **Utilizarea resurselor multisenzoriale:** Combinarea cititului cu voce tare, desenarea schemelor și ascultarea de materiale audio (dual coding).

De evitat (Metode ineficiente)

- **Recitirea pasivă a notițelor.**
- **Sublinierea intensă a textului.**
- **"Îngrășați" (Cramming):** Învățarea tuturor informațiilor cu o noapte înainte de examen.

Pe scurt este important să ne sporim atenția și vigilența prin activități fizice, prin pauze între procesele de învățare și în timpul acestora și să ne odihnim suficient. Este recomandat să nu grăbim procesul de învățare, abordând subiecte diferite, în zile diferite, pe un termen cât mai mult și să fixăm cunoștințele prin jocuri de tip quiz și nu numai.

Sfatul meu este să aveți curajul să greșiți, fiindcă așa veți afla răspunsul corect și îl veți reține cu ușurință. Și nu în ultimul rând, să vă bucurați de procesul de învățare!

Bibliografie:

- 1.Învățare eficientă de la teorie la practică –editura Book For Life, București 2024
- 2.Metode și procedee didactice aplicate în procesul de învățare, Irina-Vasilica Kings ,editura Rovimed, 2024.
- 3.Tehnici de învățare, Georgiana Gereaa, editura Curtea veche, 2021

NATURA, IZVOR DE SĂNĂTATE

Prof. Elena-Petronela POENESCU
Palatul Copiilor Galați, jud. Galați

România este una din puținele țări înzestrate de natură cu nenumărate bogății naturale strânse într-o neîntrecută armonie. Marea și muntele, șesul și dealul, pădurea și stepa, numeroasele ape curgătoare, clima, pământul roditor, vegetația bogată și variată au creat condiții prielnice pentru traiul tuturor viețuitoarelor și bineînțeles al omului. Puține țări sunt în lume care, pe un teritoriu întins cât al patriei noastre, să aibă atâtea frumuseți naturale răspândite de la munte până la țărmul mării și atâtea realizări mărețe făurite de mintea și de vrednicia poporului locuitor pe aceste meleaguri. De aceea suntem datori, tineri și vârstnici, să le cunoaștem pe toate, căci numai așa le putem înțelege la justa lor valoare. Mediul înconjurător poate să ne slujească de carte, de profesor, de povățuitor, ea ne poate procura, cu mici mijloace, tot ceea ce vom avea nevoie mai târziu. Nu trebuie să închidem această mare „carte” plină de învățături înțelepte, nu trebuie să o neglijăm, ci să o studiem cu mare atenție și să o transmitem mai departe urmașilor noștri.

Pământul e țărâna pe care o călcăm, dar e și ce se ascunde dedesubt, e forma sub care se înfățișează (munte, vale, șes), e apa care îl udă, îl acoperă, îl pătrunde, (deci e râu, lac, mare, apă subterană), mai e aerul care îl învâluie, care îi împrumută lumină și umbră, culori mângâietoare sau violente, nori și ploaie, vânt, furtună sau viscol. Mai e vegetația care îl îmbracă atât de splendid și de variat, mai sunt viețuitoarele care-l animează, de la turmele care pasc pajiștile, până la peștii care populează apele și, în sfârșit, mai e omul care îl stăpânește și se bucură de toate darurile acestui pământ... Fiecare din noi simte tot mai puternic că nu este numai un locuitor al patriei sale, ci și al globului terestru care se arată ca un organism unitar, fiecare trebuie să aibă conștiința acestei cetățenii terestre.” (George Vâlsan)

A cunoaște și a înțelege mediul înconjurător înseamnă a cunoaște și a înțelege viitorul, înseamnă a face tot ceea ce ne stă în putință pentru salvarea naturii atât de amenințată azi, înseamnă a contribui la fericirea întregii omeniri. Natura, prin caracterul său viu și dinamic, trezește interesul tuturor, indisolubil legat de dorința de a-i cunoaște și de a-i dezlega tainele. Avem un pământ frumos, un pământ bogat, dar care nu are însă valoare dacă nu este îndeajuns cunoscut, respectat, protejat și muncit. De muncă avem mai ales nevoie pentru ca darurile naturii să ne fie întradevăr de folos. Astfel, și la munte, dar și la câmpie, vom întâlni pe masa gospodarului, bucuros să ne găzduiască, bucata de pâine lângă farfuria cu fructe, lângă fagurele de miere aurie, lângă cana cu lapte cald sau lângă vasul cu friptură aburindă. Muntele ne poate da mai ales laptele și carnea, câmpia ne poate da mai ales pâinea, dealul ne poate da fructele, dar toate bunătățile la un loc ni le poate da numai omul prin munca sa, pe care o desfășoară în strânsă legătură cu natura de care trebuie să aibă grijă în permanență pentru a fi răsplătit.

Datoria noastră, a tuturor este să găsim soluții pentru a populariza, prin diferite mijloace, relațiile dintre natură și om, consecințele nocive ale unor acțiuni întreprinse de acesta în detrimentul mediului înconjurător, a sănătății acestuia, să adoptăm o atitudine etică, umanistă în acest sens. Viața noastră, a tuturor, trebuie și poate să se desfășoare într-un mediu curat, lipsit de poluare indiferent de felul acesteia.

Despre un mediu pur, cu desăvârșire lipsit de poluare, nu s-a putut vorbi niciodată. Încă din cele mai vechi timpuri, unele fenomene naturale, precum

eroziunile de teren, incendiile de păduri, descompunerea materiilor vegetale, a cadavrelor umane și animale, a altor resturi din natură, au constituit factori de poluare a mediului înconjurător.

Poluarea are diferite cauze și efecte. Putem vorbi de poluare naturală și artificială, de poluare fizică, biologică, chimică sau estetică, de poluare directă sau indirectă, de poluare intenționată sau neintenționată. Poluarea mediului cu diverse tipuri de substanțe trebuie privită în ansamblul ei, în mod concomitent pentru elementele (aer, apă, sol) deoarece, de cele mai multe ori, aceeași substanță le poluează în același timp. Poluarea are urmări neplăcute, adesea grave, asupra omului și mediului său înconjurător, sub diferite forme: murdărește locuințele, împiedică dezvoltarea și periclitează viața plantelor, diminuează valoarea produselor agricole, reduce vizibilitatea, adaugă mirosuri neplăcute mediului ambiant și, cel mai important, afectează sănătatea și existența umană. Soluțiile reale ale problemei poluării mediului presupun participarea activă a întregii populații. Interesul public în prevenirea poluării reprezintă o luare de poziție conștientă, tot mai des întâlnită în zilele noastre, față de una dintre cele mai serioase probleme ale lumii de azi. Trebuie să procedăm astfel încât Pământul să fie o casă primitoare pentru noi și generațiile viitoare, să facem eforturi pentru ocrotirea naturii, pentru păstrarea unui mediu curat, salubru, care să ridice calitatea vieții și să ne protejeze. Nicăieri nu va fi mai bine ca aici și tocmai de aceea trebuie să luăm măsuri din vreme, pentru ca viața noastră și a urmașilor noștri să nu fie periclitată și să se îmbunătățească continuu. Este cazul, până nu este prea târziu, să conștientizăm faptul că natura este cel mai de preț dar al omului, că viitorul ei se află în mâinile noastre și că are nevoie de ajutor deoarece este în pericol. Degradarea factorilor de mediu trebuie stopată cu orice preț pentru că orice amânare poate fi ireversibil fatală. Salvarea poate veni numai promovând și dezvoltând o conștiință ecologică reală, nu formală prin educație în acest sens, care să ocupe un loc prioritar în viața noastră și a copiilor noștri. Să ne învățăm copiii că nimic nu este mai prețios decât să trăiască într-un mediu curat și sănătos pentru a se dezvolta la fel, să-i sensibilizăm și să-i facem să-și dorească să ajute, atât cât pot ei, la construirea unei ambianțe naturale propice dezvoltării lor armonioase.

Pornind de la aceste necesități, am derulat împreună cu elevii proiecte de mediu. Scopul a fost în general responsabilizarea și sensibilizarea elevilor și, implicit, a părinților și a comunității locale în vederea protejării mediului înconjurător. Prin desfășurarea activităților ne-am propus formarea și dezvoltarea unor abilități informative, de relaționare, de colaborare, participative, argumentative și critice, precum și atitudini ecologiste. Proiectele s-au centrat pe tripla dezvoltare a elevilor: cognitivă, afectivă și participativă, propunând următoarele seturi de competențe: cognitive (cunoștințe despre mediul înconjurător, poluare, forme de poluare, factori poluanți, protecția mediului înconjurător etc.); afective (aderența și susținerea principiilor promovate de aceste proiecte); participative (implicarea și susținerea nemijlocită a ideilor și principiilor ecologiste, manifestarea unor atitudini civice). Observările au fost principala activitate de formare a reprezentărilor și noțiunilor despre natură și mediul înconjurător. Acestea se sprijină pe valorificarea experienței de viață relativ reduse a elevilor, vizează consolidarea, precizarea reprezentărilor dobândite de către copii în activitatea de cunoaștere a acestora.

Excursiile și plimbările în mijlocul naturii au avut o importanță deosebită în a-i pune în contact direct cu numeroase aspecte din mediul înconjurător. Pe tot parcursul acestor călătorii elevii au fost îndrumați să înțeleagă legătura dintre om și natură, acest lucru ajutându-i să perceapă mai ușor sursele cunoștințelor teoretice. În acest fel copiii au înțeles mai ușor raportul permanent dintre om și mediul în care trăiește. Tot cu aceste ocazii elevii au putut observa efectele negative ale activităților oamenilor, de exemplu poluarea sub diferite aspecte: poluarea aerului, a solului, a apei sau poluarea

sonoră și estetică. Le-am atras atenția elevilor de nenumărate ori asupra unor aspecte de distrugere a mediului: copaci cu crengi rupte, cu tulpina scrijelită, deșeuri de hârtie și ambalaje din plastic aruncate la întâmplare, urmărind astfel educarea atitudinii ecologice față de mediul înconjurător. Pentru a întări comportamentele pozitive în rândul acestora, am organizat acțiuni de ecologizare a unor zone din pădurea de lângă oraș vizitate de adulți cu ocazia marcării unor evenimente organizate de comunitatea locală.

Din activitățile desfășurate, elevii au înțeles că omul transformă natura acționând asupra mediului înconjurător, iar acesta, la rândul său, răspunde acestor fapte, acționând asupra vieții, asupra omului în mod pozitiv sau negativ în concordanță cu ceea ce s-a răsfrânt asupra lui. Toți s-au convins că trebuie să ne unim forțele pentru ca Pământul să rămână viu și pentru a construi o lume sănătoasă și curată pentru noi și generațiile ce vor urma. Au înțeles că trebuie să protejăm natura pentru a proteja viața și sănătatea fiecăruia dintre noi. Noi, dascălii, ne străduim în permanență ca munca noastră să fie într-o cât mai strânsă legătură cu viața, cu complexitatea ei, animați de puterea de a modela mințile și sufletele copiilor, de a valorifica la cel mai înalt nivel potențialul creator al acestora, contribuind astfel la o dezvoltare liberă, în concordanță cu exigențele societății. Prin derularea activităților din cadrul unor proiecte de mediu, prin orele desfășurate la diferite discipline de învățământ, școala trebuie să-i antreneze pe elevi la participare, să devină conștienți de faptul că viața generațiilor viitoare, calitatea ei, depind, într-o mare măsură, și de acțiunile lor în vederea ocrotirii mediului în care trăiesc.

BIBLIOGRAFIE:

1. Nedelcu Gabriela și Mădălina și colaboratorii, „Educația ecologică și voluntariatul în protecția mediului”, Editura Treira, 2006;
2. Negulescu M., „Protecția mediului înconjurător”, Editura Tehnică, București, 1995;
3. Giurgiu, E. (2007). Sănătate prin plante. Cluj-Napoca: Editura Dacia.

PROVOCĂRILE SIMBIOZEI GÂNDIRE CRITICĂ – INTELIGENȚĂ ARTIFICIALĂ

Prof. Ema-Violeta MISTRIANU
Colegiul de Industrie Alimentară „Elena Doamna”, Galați

Procesul de predare-învățare-evaluare se află într-o continuă actualizare având în vedere faptul că metodele moderne sunt din ce în ce mai numeroase și mai prezente atât în activitatea didactică, cât și în activitatea pe care elevii o desfășoară. Sigur, lărgirea orizonturilor didactico-pedagogice reprezintă un deziderat al întregului corp profesoral, însă este foarte importantă pârghia prin care se duce la îndeplinire acest obiectiv.

Scopul acestui articol este de a propune o analiză, nicidecum exhaustivă, a modului în care gândirea critică și inteligența artificială ajung să se împletească în activitatea didactică de zi cu zi. La începuturile sale, procesul de predare-învățare presupunea transferul informației de la emițătorul avizat (profesorul) către receptorul novice (elevul), acesta din urmă având drept unică sarcină memorarea întocmai a cunoștințelor transmise și reproducerea acestora. Acest procedeu unilateral era rigid, greoi și, odată cu trecerea timpului, își demonstrează ineficiența. Ca urmare a anilor de studii, de experimente, se ajunge la o concluzie care reunește cercetări atât din domeniul psihologiei, cât și al pedagogiei și care avansează ipoteza conform căreia în centrul procesului instructiv-educativ ar trebui să fie plasat elevul. Așadar, în lumina reflectoarelor nu trebuie să se mai afle profesorul și oratoria sa magistrală, ci elevul. Acest lucru nu semnifică o anulare a rolului cadrului didactic, ci evidențiază că este de dorit ca profesorul să îl însoțească pe elev pe lungul și anevoiosul drum al cunoașterii, să îi creeze contextul propice unei dezvoltări adecvate din punct de vedere educațional, comportamental, emoțional.

Poziționarea elevului în centrul demersului educațional impune, desigur, regândirea întregului arsenal de metode și forme de organizare. Ajungem astfel în prezent când metodele moderne se află în portofoliul fiecărui cadru didactic, ele nu mai reprezintă un element de inovare. Însă noutatea aparține domeniului tehnologiei în sensul în care cercetările asidue și progresele din acest compartiment infinit au făcut posibilă nașterea a ceea ce se numește inteligența artificială – această entitate virtuală care are cunoștințe incomensurabile, care poate răspunde la orice oră din zi și din noapte la cele mai banale sau sofisticate întrebări și care, nu în ultimul rând, pare să știe chiar mai multe despre noi decât ne-am putea vreodată închipui.

În acest context se naște, cum este și firesc, întrebarea dacă prezența inteligenței artificiale reprezintă un beneficiu ori un inconvenient pentru parcursul instructiv-educativ al copiilor din societate. Fațetele care ar trebuie să fie supuse unei analize microscopice sunt multiple și, uneori, cameleonice. Pe de o parte, se reiterează ideea conform căreia elevul este entitatea în jurul căreia gravitează toate celelalte componente și date. În funcție de vârsta, de dezvoltarea cognitivă, psihologică, socială, emoțională, de nivelul de cunoștințe dobândite anterior, facilitatorul actului educațional își proiectează activitatea didactică (uneori proiectarea este urmată și de o reconsiderare a acesteia, în funcție de rezultatele înregistrate din interacțiunea reală cu elevul).

În general, elevii se bucură de o abordare mereu inovatoare a procesului de predare-învățare-evaluare, astfel că sunt puse în scenă conversații catihetice și euristice, jocurile de rol permit copiilor să își evidențieze creativitatea, spiritul inovator, situațiile autentice facilitează

contactul cu realitatea imediată și înțelegerea modului în care anumite cunoștințe însușite pot fi transferate și valorificate în viața de zi cu zi. Proiectele pe care le primesc spre realizare, activitățile de voluntariat la care participă și multe alte activități extrașcolare și extracurriculare le cultivă și le consolidează simțul responsabilității, îi învață să fie empatici, să își gestioneze emoțiile puternice, să se cunoască, să își sondeze sinele și să îmbrățișeze ideea că ei, ca și întreg, au atât părți pozitive, cât și negative.

Pe de altă parte, cuceririle științifice din ultima perioadă par să fi pătruns în multe dintre aspectele existenței umane, iar sistemul educațional resimte din plin acest vânt al schimbării. La fiecare oră de curs inteligența artificială își face simțită prezența iar exemplele sunt numeroase și diversificate:

- dacă elevul are o întrebare, o nelămurire sau o curiozitate, atunci poate întreba profesorul (într-un scenariu optimist) sau poate urma traseul simplu, rapid, dar nu și sustenabil pe termen îndelungat: telefon → internet → chat GBT și răspunsurile îi parvin în câteva secunde;

- fișe de lucru, PPT-uri care pot fi create într-un timp foarte scurt, cu singura condiție ca inteligența artificială să primească din partea profesorului/elevului o prezentare cât mai amănunțită a produsului care se dorește a fi obținut;

- exerciții interactive care se bucură de o foarte mare popularitate în rândul tinerilor;

- exprimarea unui punct de vedere argumentat (elevii solicită inteligenței artificiale exemple de argumente);

- rezolvarea unor sarcini de lucru/teme considerate ca fiind „grele”, „dificile”, etc.

Se observă așadar că elevul își părăsește, (in)conștient, de bunăvoie sau forțat locul privilegiat pe care era așezat – în centrul demersului didactic – vrăjit fiind de prezența acestei inteligențe umanoide acaparatoare. Copilul/adolescentul încetează să mai caute în mod autentic informațiile prin consultarea personală a mai multor surse de informare (probabil bibliotecile fizice vor pierde lupta în fața bibliotecilor virtuale), nu mai cunoaște noțiunea de a lucra (din greu) pentru a obține rezultatul scontat, nu își mai folosește abilitățile, nu își mai formează noi competențe, gândirea critică este anulată pentru că, puțin câte puțin, nu i se va mai cere să analizeze, să adreseze întrebări, să își exprime un punct de vedere care să fie rezultatul propriilor convingeri. Pentru el totul se descoperă prin accesarea tehnologiei.

O astfel de perspectivă poate părea de domeniul fantasticului pentru timpul prezent, însă dacă vom continua să acordăm întâietate tehnologiei în detrimentul minții umane, atunci și irealul poate deveni real. Desigur, includerea tehnologiei în desfășurarea activității didactice este recomandată, însă se impune stabilirea unor norme stricte menite să asigure un climat sănătos pentru dezvoltarea cognitivă și emoțională a elevilor:

- apelul la tehnologie se realizează cu limită temporală;

- inteligența artificială este folosită doar dacă situația o impune pentru a nu crea o dependență în rândul elevilor;

- activitățile interactive nu vor fi mai numeroase decât cele care solicită elevilor să scrie de mână, cunoscut fiind faptul că procesul scrierii de mână declanșează o serie de beneficii la nivelul creierului;

- se va pleda pentru consolidarea gândirii critice;

- elevii vor fi încurajați să își dezvolte autonomia cognitivă;

- se va explica elevilor faptul că este nevoie de o folosire responsabilă a resurselor tehnologice;
- interacțiunea umană este definitorie pentru orice ființă umană, astfel că aceasta nu va fi niciodată sinonimă cu interacțiunea om-robot.

Din cele enunțate mai sus rezultă faptul că expresia horatiană „est modus in rebus” este cât se poate de potrivită. Progresul tehnologic poate rămâne un deziderat atât timp cât ființa umană rămâne stăpână pe propriile descoperiri, le folosește în avantajul omenirii și poate decide măsura în care acestea devin parte integrantă a vieții, sub toate aspectele ei.

Bibliografie:

- Andronache, D., *Rolul profesorilor în era digitală* în Revista de Pedagogie, 67(2), 2019, pp. 123-135
- Ceobanu, C., Cucuș, C., Istrate, O., Pânișoară, I.-O, *Educația digitală*, ediția a II-a revăzută și adăugită, București, Editura Polirom, 2022.
- Ioniță, M., *Impactul tehnologiei asupra educației moderne* în Revista Română de Educație, 45(1), 2020, pp. 89-102.
- Stan, L., *Dezvoltarea abilităților critice prin intermediul tehnologiei* în Buletinul Universității din București, Seria Științele Educației, 49(4), 2018, pp. 77-89.

IMPORTANȚA SECRETARIATULUI ÎNTR-O UNITATE DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Secretar Georgeta MERTOIU
Colegiul Național Militar „Alexandru Ioan Cuza”, Constanța

Secretariatul unei școli reprezintă un pilon esențial al bunei funcționări a instituției, fiind veriga de legătură dintre conducere, cadrele didactice, elevi, părinți și autoritățile externe. Deși activitatea secretariatului se desfășoară adesea în discreție, rolul său este indispensabil pentru organizarea eficientă a procesului educațional.

Un prim aspect al importanței secretariatului îl constituie gestionarea corectă și riguroasă a documentelor școlare. Acte precum dosarele elevilor, cataloagele, registrele matricole, adeverințele, foile matricole sau diplomele de absolvire necesită o evidență precisă și respectarea strictă a legislației în vigoare. Orice eroare poate avea consecințe pe termen lung asupra parcursului educațional al elevilor.

De asemenea, secretariatul are un rol cheie în asigurarea comunicării eficiente. Secretarul școlii oferă informații părinților și elevilor, transmite documente și decizii oficiale, colaborează cu inspectoratele școlare și alte instituții publice. Prin profesionalism și disponibilitate, contribuie la crearea unui climat de încredere și transparență în cadrul școlii.

Un alt element important este sprijinul acordat conducerii unității de învățământ. Secretariatul asigură suport administrativ directorului, contribuind la organizarea activităților, întocmirea rapoartelor și respectarea termenelor legale. Astfel, conducerea se poate concentra mai eficient asupra actului educațional propriu-zis.

Nu în ultimul rând, secretariatul joacă un rol semnificativ în imaginea școlii. Modul în care sunt primiți elevii, părinții sau vizitatorii, promptitudinea rezolvării solicitărilor și atitudinea profesionistă reflectă nivelul de organizare și seriozitate al instituției.

Atribuțiile unei secretare într-o școală țin de cel puțin patru linii diferite, cum ar fi gestionarea documentelor și a evidențelor, sprijin pentru conducerea școlii, comunicarea și relațiile publice etc.

1. Gestionarea documentelor și evidențelor

- Înregistrarea și arhivarea **dosarelor elevilor** (înscriseri, transferuri, documente medicale, situații școlare)
- Ținerea **evidențelor administrative**: registre, cataloage, foi matricole, liste de prezență
- Emiterea de **adeverințe, certificate, diplome și alte documente oficiale**
- Întocmirea și păstrarea **corespondenței oficiale** cu inspectoratele școlare, părinții și alte instituții

2. Sprijin pentru conducerea școlii

- Organizarea programului directorului și al conducerii
- Pregătirea și întocmirea **rapoartelor și statisticilor școlare**
- Suport în **organizarea ședințelor și întâlnirilor oficiale**
- Monitorizarea **respectării termenelor legale** pentru documente și rapoarte

3. Comunicare și relații publice

- Primirea și informarea **elevilor, părinților și vizitatorilor**

- Răspuns la apeluri telefonice, email-uri și solicitări scrise
- Transmiterea **informărilor și deciziilor școlii** către publicul relevant
- Menținerea unei **imagini profesionale și politicoase** a instituției

4. Administrativ și logistic

- Gestionarea **arhivei și a materialelor consumabile**
- Întocmirea documentelor pentru **achiziții, contracte sau servicii**
- Organizarea fluxului de lucru între diverse departamente ale școlii
- Înregistrarea și raportarea **taxelor și contribuțiilor** administrate prin secretariat

5. Alte atribuții specifice

- Sprijin în organizarea **examenelor, a simulărilor și a activităților extracurriculare**
- Ajutor în **înscriseri și transferuri** de elevi
- Asistență în **implementarea procedurilor interne și regulamentelor școlii**

Secretara unei școli nu doar „stă la birou”. Ea este **colierul invizibil** care leagă conducerea, profesorii, elevii și părinții, asigurând ca totul să funcționeze fără blocaje. Fără secretariat, multe activități administrative și organizatorice ar fi haotice.

În concluzie, secretariatul nu este doar un compartiment administrativ, ci un element fundamental al vieții școlare. Prin responsabilitate, competență și implicare, secretariatul contribuie decisiv la funcționarea eficientă a școlii și la susținerea unui act educațional de calitate.

STRATEGII DIDACTICE ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN ÎNSUȘIREA SCRIERII CORECTE LA CLASA A II-A: ABORDAREA ORTOGRAMELOR PRIN JOC ȘI CONTEXT

prof. Lăcrămioara MOVILĂ
Școala Gimnazială Nr. 4 Suceava, jud. Suceava

În ciclul primar, trecerea de la limbajul oral la cel scris reprezintă una dintre cele mai complexe etape ale dezvoltării cognitive. Pentru elevul de clasa a II-a, ortogramele nu sunt doar simple convenții de scriere, ci adevărate puzzle-uri lingvistice care solicită o capacitate ridicată de analiză și sinteză.

Practica pedagogică indică faptul că majoritatea erorilor provin din fenomenul de omonimie fonetică. Elevul scrie ceea ce aude, iar în limba română, forme precum „s-a” și „sa” sau „ne-am” și „neam” sunt identice auditiv. Dificultatea majoră constă în faptul că elevul trebuie să opereze simultan cu unități gramaticale diferite (pronume, verbe auxiliare, substantive) sub presiunea dictării sau a compunerii. Lipsa cratimei sau utilizarea ei abuzivă reflectă, de cele mai multe ori, o neînțelegere a funcției de „legătură” sau „substituire” pe care acest semn ortografic o îndeplinește.

Învățătorul nu mai trebuie să fie doar cel care „vânează” greșeala cu cerneală roșie, ci cel care creează un mediu ortografic stimulat. Eficientizarea învățării presupune transformarea clasei într-un laborator de explorare. Învățarea devine durabilă atunci când este ancorată în experiența directă a copilului. Astfel, rolul nostru este să oferim contexte vizuale și auditive care să îl ajute pe elev să „vadă” structura cuvântului înainte de a-l scrie.

În învățământul primar, abstractizarea regulii gramaticale este inefficientă dacă nu este însoțită de un „mecanism de verificare” pe care copilul să îl poată aplica singur. Acest procedeu transformă scrierea dintr-o ghicitoare într-un proces logic. Pentru ca elevul de clasa a II-a să decidă corect între ortogramă și cuvânt, acesta are nevoie de un algoritm simplu de verificare. Cea mai eficientă metodă este *procedeu substituiției*: învățăm elevul că liniuța de unire apare atunci când „se întâmplă ceva împreună cu cineva”. Exemplu: pentru „s-a”, verificăm dacă după el urmează o acțiune (un verb); dacă pot spune „am”/„ai”/„a” în fața cuvântului următor, atunci punem cratimă. („s-a dus”/„a dus”). Și, dacă termenul indică faptul că un obiect aparține cuiva, scriem într-un singur cuvânt. Exemplu: „cartea sa”. Dacă putem înlocui cu „lui”/„ei”, atunci scriem într-un cuvânt. („cartea sa”/„cartea lui”). Acest tip de „gândire algoritmică” reduce anxietatea în fața paginii albe și dezvoltă autonomia în învățare, iar elevul nu mai așteaptă confirmarea învățătorului, ci devine propriul său corector.

Pentru elevul aflat la vârsta operațiilor concrete, „ceea ce vede” este adesea mai ușor de procesat decât „ceea ce i se explică”. Utilizarea posterelor (planșelor) și a materialelor didactice vizuale transformă clasa într-o resursă educațională permanentă. Un poster eficient pentru clasa a II-a nu trebuie să conțină doar regula scrisă, ci și un simbol vizual. De exemplu, cratima poate fi reprezentată ca o „mână care ține împreună două cuvinte”. Atunci când elevul face referire la planșe în timp ce scrie în caiet, el realizează un proces de transfer de informație. Această acțiune voluntară demonstrează că elevul a devenit conștient de existența unei dificultăți și știe unde să caute soluția.

O metodă de succes menționată în literatura de specialitate este *construcția progresivă* a materialelor vizuale. În loc să afișăm un poster gata realizat, putem crea împreună cu elevii un

„copac” unde fiecare „frunză” este o ortogramă învățată, însoțită de un exemplu propus de ei. Această personalizare a suportului didactic crește gradul de retenție, deoarece ei se simt co-autori ai regulii. Astfel, materialele vizuale acționează ca un „colac de salvare” care oferă siguranță în momentele de ezitare, reducând teama de a greși și încurajând independența.

Utilizarea *metodelor activ-participative* permite abordarea ortogramelor nu ca pe niște bariere, ci ca pe niște provocări cognitive:

➤ Metoda Ciorchinelui

Această metodă de brainstorming nelinier este ideală pentru gruparea cuvintelor care se scriu similar sau care fac parte din aceeași categorie gramaticală. În centrul tablei scriem „Cratima”. Din acest nod central, elevii propun „ramuri” cu situații diferite: acțiuni (*s-a* dus, *v-a* spus, *l-a* chemat, *s-au* întâlnit etc.), sau cuvinte scurte (*într-o*, *dintr-un* etc.). Elevii vizualizează astfel conexiunile dintre cuvinte, facilitând memorarea logică în detrimentul celei mecanice.

➤ Explozia Stelară

Pentru a înțelege de ce folosim o anumită formă (ex: „ne-am” vs. „neam”), plasăm ortograma în centrul unei stele cu cinci brațe, fiecare purtând o întrebare: *Cine? Ce face? Unde? Când? De ce?* Exemplu: pentru „ne-am”, întrebarea „Ce face?” va scoate în evidență verbul care urmează obligatoriu (ex: am întors). Metoda stimulează gândirea critică și îi ajută pe elevi să identifice indicii gramaticali din text.

➤ Învățarea prin descoperire

În loc să prezentăm regula la începutul orei, oferim un text-suport în care ortogramele sunt evidențiate. Elevii trebuie să observe singuri diferențele. Exemplu: comparăm două propoziții: „Fata *sa* este înaltă” și „Fata *s-a* dus la școală”. Cunoștințele dobândite prin efort propriu de investigație sunt mult mai rezistente în timp decât cele transmise prin dictare.

Jocul didactic este puntea dintre teorie și practică. La clasa a II-a, competiția moderată și jocul de rol pot face minuni. Astfel, putem consolida însușirea ortogramelor printr-un joc didactic de tipul „Detectivii de cratime” în care împărțim clasa în două grupuri: echipa „Detectivilor” (care trebuie să găsească „cratimele rătăcite” dintr-un text afișat la flipchart/la tablă) și echipa „Corectorilor” (care trebuie să explice, folosind algoritmul înlocuirii, dacă și de ce este nevoie de cratimă în locul respectiv). Competiția pe echipe la această vârstă funcționează ca un magnet pentru atenție. Totuși, pentru a evita agitația excesivă, este esențial ca regulile jocului să fie clare și să punem accentul pe colaborarea în interiorul echipei, nu doar pe rapiditate.

La clasa a II-a, memoria afectivă și cea vizuală sunt pilonii pe care trebuie să construim. *Tehnicile de memorare creativă* devin acele „cârlige” mentale care îi ajută pe elevi să rețină regulile fără a simți efortul învățării mecanice. Pentru a transforma ortografia dintr-o obligație într-o activitate plăcută, putem apela la tehnici care stimulează creativitatea și asocierile logice. În „Rimele ortografice” (sau „Poezia regulilor”) rimele funcționează ca un sprijin auditiv. Când un copil memorează o scurtă poezie, el memorează de fapt contextul corect de utilizare a cratimei:

„Când acțiunea s-a sfârșit,
Pe «s-a» cu liniuță l-am găsit.
Dar când e fata «sa», cea dragă,
Cuvântul tot, se scrie-ndată,
Legat de-a-ntregul, pe silabă.”

În acest mod, ritmul și rima facilitează recuperarea informației din memorie în momentele de dubiu din timpul unei dictări.

În „Codurile de culori”, asocierea culorilor cu anumite părți de vorbire sau semne de punctuație ajută la crearea unei „hărți mentale” clare. Putem stabili o convenție la nivelul clasei: cratima se scrie întotdeauna cu roșu (pentru a atrage atenția asupra „legăturii”), în timp ce cuvintele omonime (precum „sa”, „neam”, „cel”) se subliniază cu verde. Această metodă se bazează pe conceptul de „ancoră vizuală”. Elevul nu mai vede doar niște litere pe hârtie, ci recunoaște un „cod” pe care creierul său l-a procesat deja ca fiind o regulă specifică.

Să nu uităm însă că parteneriatul dintre școală și familie este esențial pentru consolidarea deprinderilor de scriere corectă, mai ales că părinții sunt cei care îi pot ajuta pe copii să observe limba română în contextul vieții de zi cu zi. Eficiența procesului de învățare crește exponențial atunci când există o continuitate între mediul școlar și cel familial. Părinții pot deveni „antrenori de ortografie” prin activități simple, care nu pun presiune pe copil, ci transformă scrierea într-o utilitate cotidiană. De exemplu, încurajarea copilului să scrie lista de cumpărături sau un mesaj scurt pentru un bunic poate fi un prilej excelent pentru a verifica folosirea cratimei în context real. Conform psihologilor și pedagogilor, sprijinul emoțional și validarea efortului de către părinți sunt cruciale la vârsta școlară mică. În loc de corectarea punitivă, se recomandă folosirea „întrebărilor de control” pe care copilul le învață la școală (exemplu: „Putem înlocui cu «lui»?”). Astfel, părintele nu doar corectează o greșală, ci sprijină formarea unui mecanism de gândire logică, transformând tema pentru acasă într-un exercițiu de succes partajat.

Eficiențizarea învățării limbii române în ciclul primar nu este un obiectiv ce poate fi atins prin repetiție aridă, ci prin transformarea fiecărei ore de curs într-o experiență de explorare activă. Strategiile prezentate - de la utilizarea algoritmilor de înlocuire și a metodelor moderne precum „Ciorchinele”, până la tehnicile creative bazate pe rime și culori - converg către un scop comun: dezvoltarea unui reflex ortografic conștient. Atunci când elevul încetează să mai „ghicească” scrierea și începe să aplice instrumente logice de verificare, el dobândește nu doar o scriere corectă, ci și o mai mare încredere în propriile capacități de exprimare. Parteneriatul solid cu familia și utilizarea unui mediu educațional bogat în stimuli vizuali asigură durabilitatea acestor achiziții. În definitiv, succesul în însușirea ortogramelor la clasa a II-a reprezintă piatra de temelie pentru succesul școlar ulterior, transformând limba română, dintr-o materie de studiu, într-un instrument de comunicare eficient și precis.

Bibliografie:

- Crăciun, Corneliu** (2020) - *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Editura Emia, Deva, jud. Hunedoara;
- Cucoș, Constantin** (2014) - *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași;
- Hobjilă, Angelica** (2024) - *Limbă și comunicare: perspective didactice. Aplicații pentru învățământul primar*, Editura Polirom, Iași;
- Neacșu, Ion ș.a.** (2008) - *Didactica limbii și literaturii române în clasele primare*, Editura Aius, Craiova, jud. Dolj;
- Romanescu, Camelia** (2017) - *Jocul didactic în învățământul primar*, Editura Rovimed, Bacău.

ALUATUL CARE „ÎNVIE” SUB SFÂNTA CRUCE: MINUNEA ANUALĂ DE LA SFÂNTA MARE MĂNĂSTIRE VATOPED

Pr. prof. Liviu LAZĂR
Școala Gimnazială „Teodor Bălășel” Ștefănești, jud. Vâlcea

Înălțarea Sfintei Cruci, sau „Ziua Crucii”, așa cum mai este cunoscută în popor această zi, este prăznuită în fiecare an pe data de 14 septembrie, la șase zile după Nașterea Maicii Domnului. Este cea mai veche închinată cinstirii Lemnului Sfânt pe care a fost răstignit Mântuitorul pentru iertarea păcatelor și pentru mântuirea întregii lumi.

Spre deosebire de alte sărbători și praznice de pe parcursul Anului Bisericesc, Înălțarea Sfintei Cruci este cinstită prin post, deoarece ne amintește tuturor de Pătimirile Mântuitorului de pe Golgota.

Dacă în anii trecuți am prezentat, pe larg, motivul pentru care postim aspru pe 14 septembrie, sau am „anulat”, prin intermediul câtorva argumente teologice și patristice tradiția conform căreia în această zi este păcat să mâncăm fructe care prezintă forma Crucii, în acest an ne-am gândit să vă prezentăm un fapt mai puțin cunoscut, sau mai bine zis o minune, în adevăratul sens al cuvântului, care se petrece anual la Sfânta Mare Mănăstire Vatoped din Grădina Maicii Domnului: amestecul de făină și apă așezat sub Sfânta Cruce se transformă în aluat și „prinde viață” în chip minunat.

O îndoită sărbătoare, plină de semnificații

Întâi de a consemna câteva detalii legate de minunea de la Vatoped, trebuie să cunoaștem ce sărbătorim cu adevărat în ziua de 14 septembrie – o zi cu dublă semnificație. În această zi, Biserica noastră ne amintește, așadar, de momentul descoperirii, de către Sfânta Împărăteasă Elena, a Lemnului Sfintei Cruci pe care a fost răstignit Mântuitorul, în anul 326, dar și de ziua aducerii Sfintei Cruci de la perșii păgâni, în anul 629, în timpul împăratului bizantin Heraclius, care a depus-o cu mare cinste în Biserica Sfântului Mormânt (a Sfintei Cruci) din Ierusalim.

Pe lângă acest praznic din ziua de 14 septembrie, Biserica Ortodoxă cinstește Sfânta Cruce de încă trei ori pe an: în a treia duminică din Postul Mare; pe 7 mai (Arătarea Semnului Sfintei Cruci Împăratului Constantin, cunoscuta minune care îl va face pe Sfântul Împărat să însemneze steagurile, coifurile și scuturile soldaților cu Sfânta Cruce, învingându-l astfel pe Maxențiu) și pe 1 august (Scoaterea Cinstului lemn al cinstitei și de viață făcătoarei Cruci, care ne amintește de eliberarea grecilor din robia saracinilor cu ajutorul Sfintei Cruci).

Aluatul care „prinde viață”

Vă spuneam la începutul acestei săptămâni că există minuni chiar și în zilele noastre și că ține de noi să avem mintea trează și privirea curată ca să le observăm. Sau, să le descoperim, în egală măsură, în diferite colțuri ale Ortodoxiei din întreaga lume.

La Sfânta Mare Mănăstire Vatoped, spre exemplu, sunt păstrate cele mai multe icoane făcătoare de minuni ale Maicii Domnului din Sfântul Munte, cunoscute sub diferite denumiri, mănăstirea păstrând până în zilele noastre unele dintre cele mai importante odoare ale Ortodoxiei. Crucea Sfântului Împărat Constantin cel Mare, un fragment din trestia cu care i s-a dat Domnului buretele îmbibat cu oțet, capul Sfântului Ioan Gură de Aur și cel al Sfântului Grigorie de Nazianz sau părțile din lemnul Sfintei Cruci a Mântuitorului sunt doar câteva dintre ele.

La Vatoped, Praznicul Sfintei Cruci este un moment cu totul și cu totul aparte. Dincolo de slujbele și cântările îngerești din această parte a Muntelui Athos cu atâta tradiție duhovnicească, pe 14 septembrie, părinții din obște, alături de pelerinii care aleg să petreacă Ziua Crucii aici, sunt martorii unei minuni. Mai exact, în această zi, o Cruce care poartă încastrată în ea o bucată din Lemnul Sfintei Cruci pe care s-a răstignit Mântuitorul nostru Iisus Hristos este scoasă din Sfântul Altar. După închinarea fraților din obște, la sfârșitul slujbei de priveghere, unul dintre părinții care au ascultat la bucătărie sau la prescurărie așează sub Sfânta Cruce un bol cu un amestec simplu, făcut din apă și făină, acoperit cu o pânză albă sau cu un prosop curat.

Ca o paranteză, știm că în mod normal, făina de grâu conține două proteine: glutenina și gliadina, proteine care împreună formează glutenul. În momentul în care aluatul este suficient omogenizat, prin frământare, cele două proteine îi conferă acestuia fermitate, determinându-l să crească. De obicei, este nevoie de aproximativ 10 minute de frământat pentru ca aluatul de pâine să fie gata.

De Ziua Crucii, însă, la Vatoped legile fizicii și ale chimiei sunt depășite de credință și de minune. Fără ca cineva să amestece apa și făina, la sfârșitul Liturghiei, amestecul „prinde viață”, la propriu, iar frământătura crește în mod inexplicabil, fără să aibă nevoie de ajutorul cuiva. Aluatul rezultat este folosit de părinți pentru facerea pâinii și a prescurilor până la următoarea sărbătoare a Sfintei Cruci și astfel atât pâinea folosită zilnic la trapeză pentru masa fraților și a pelerinilor, cât și prescurile duse la Altar pentru Sfânta Liturghie sunt făcute la Vatoped fără a avea nevoie de drojdie. E o minune care se săvârșește în fiecare an, de multe veacuri în urmă, dar pe care puțini o cunosc.

Faptul acesta minunat se petrece și la Mănăstirea Dionisiu. În volumul „Povestiri Dionisiate”, monahul Lazăr povestește cum, un părinte din obște care nu credea că este posibilă această minune, s-a convins cu ochii săi de realitatea faptului: „după ce s-a terminat Dumnezeiasca Liturghie, am

mers la prescurărie, unde pusesem aluatul, și descoperind cu multă neîncredere și îndoială vasul, am văzut că este plin și se revărsa și în afară. Atunci m-am minunat, mi-am făcut semnul crucii și am slăvit pe Domnul, Căruia I-am cerut iertare pentru necredința mea de mai înainte”.

„Puterea Lemnului s-a arătat atunci, spre adevărata încredințare a tuturor, și pe cea fără de glas și moartă spre viață a sculat-o”, spune condacul al treilea din Acatistul Înălțării Sfintei Cruci, iar cel dintâi icos zice: „Îngerii din cer, în chip nevăzut, înconjoară cu frică Crucea cea de viață purtătoare”. De fapt, de aproape 10 ori este pomenit cuvântul „viață” în Acatistul din data de 14 septembrie, și de mai multe ori în celelalte slujbe închinare sârbătorii. Ca să ne amintească tuturor, ca și minunea de la Vatoped, că prin Cruce am dobândit viața veșnică și că și noi, oamenii, suntem asemenea aluatului, după cum spune Sfântul Nicolae Velimirovici: „Mântuitorul a adus pe pământ un aluat nou pentru a înălța puterile sufletului. Cei ce primesc această nouă plămadă cerească prin Botez în numele Sfintei Treimi sunt numiți fii și fiice ai lui Dumnezeu, moștenitorii Împărăției veșnice. Ei nu vor muri, căci chiar atunci când vor părăsi trupul, vor fi vii și vor trăi veșnic”.

Sfântul Ioan Damaschin spunea că Sfânta Cruce este „sprijinul celor statornici, reazemul celor slabi, toiagul celor păstoriți, călăuza celor convertiți, desăvârșirea celor înaintați, mântuirea trupului și a sufletului”.

CÂND MĂRTURISIREA LASĂ SEMNE: POVESTEA CICATRICII DE PE CHIPUL SFÂNTULUI GRIGORIE TEOLOGUL

Pr. prof. Liviu LAZĂR
Școala Gimnazială „Teodor Bălășel” Ștefănești, jud. Vâlcea

S-a dus deja o lună din Noul An... La finalul lui ianuarie, în cea de-a 30-a zi, Biserica noastră face pomenirea soborului Sfinților Părinților noștri și marilor dascăli și ierarhi Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur. Documentele din cele mai vechi timpuri și întreaga istorie a Bisericii noastre îi confirmă pe Sfinții Trei Ierarhi ca fiind cei mai „de seamă” ocrotitori ai învățământului teologic și cinstitori ai dreptei credințe privitoare la dogma Sfintei Treimi.

Dacă în anii trecuți, cu prilejul acestei sărbători, am adus înaintea dumneavoastră câteva considerații despre motivul pentru care îi prăznuim împreună pe cei Trei Ierarhi sau v-am vorbit despre prietenia Sfântului Grigorie Teologul cu Sfântul Vasile cel Mare, despre dragostea acestuia din urmă pentru cei neajutorați și aflați în felurite neputințe trupești, sau despre harul predicilor Sfântului Ioan Hrisostom, în acest an ne-am gândit să vă prezentăm un fapt mai puțin cunoscut despre Sfântul Grigorie Teologul, și anume să vă spunem povestea cicatricii de pe chipul său, care se poate observa până în zilele noastre. Detalii, în rândurile de mai jos!

Cine a fost Sfântul Grigorie Teologul?

Sfântul Ierarh Grigorie Teologul s-a născut într-o familie creștină în anul 328 în cetatea Nazianz din Capadocia și a trăit în vremea împăraților Valens (364-378) și Teodosie cel Mare (379-395). Tatăl său, Grigorie cel Bătrân, a fost hirotonit episcop, iar mama sa, Nonna, era o femeie profund credincioasă. A primit o educație excelentă, studiind la Cezareea Capadociei, Cezareea Palestinei, la Alexandria și la Atena, școala cea mai înaltă de atunci, unde a și fost rugat să rămână ca profesor. Deși tatăl său își dorea să-l lase episcop în Capadocia Sfântul Grigorie a fugit în pustie, alături de Sfântul Vasile cel Mare, de unde a revenit după un timp, fiind chemat în ajutor de către tatăl său, ajuns la bătrânețe

Sfântul Grigorie Teologul a fost bun prieten cu Sfântul Vasile cel Mare. S-au întâlnit cu prilejul primelor studii pe care le-au făcut amândoi în Cezareea Capadociei iar legătura lor de prietenie a rămas model peste veacuri. „Cu acesta (Sfântul Vasile cel Mare) aveam în comun studiul, acoperișul și gândurile. Iar dacă trebuie să mă laud, eram o pereche nu neînsemnată în Elada, căci toate le aveam comune și un singur suflet lega două trupuri distincte. Ceea ce ne unea îndeosebi era aceasta: Dumnezeu și dorul de cele bune”, mărturisea Sfântul Grigorie Teologul într-una dintre operele sale.

Opera sa literară extinsă include predici, poezii și tratate teologice. Totodată, Sfântul Grigorie Teologul este cunoscut pentru reflecțiile sale profunde asupra dogmei Sfintei Treimi și pentru învățăturile sale despre relația dintre divinitate și umanitate în persoana lui Iisus Hristos. Sfântul Grigorie a trecut la Domnul în jurul anului 390. Este recunoscut ca unul dintre Cei Trei Părinți Capadocieni și este cinstit în mod special în tradiția Ortodoxă ca unul dintre cei mai mari teologi și predicatori ai Bisericii.

O cicatrice – semn al mărturisirii lui Hristos

Astăzi, cinstitul cap al Sfântului Grigorie Teologul este unul dintre cele mai importante sfinte odoare ale Mănăstirii Vatoped din Muntele Athos. Racla (cutia care adăpostește capul sfântului) a fost donată părinților de la Vatoped de către prima soție a prințului Șerban Cantacuzino (1678-1688), Maria, și de către fiica sa, Maria Bălăceanu. Într-o anumită parte a capului Sfântului Grigorie se poate vedea un semn, care conform celor relatate de viața sa, provine de la o cicatrice apărută în urma unei lovituri, deasupra unuia dintre ochi. Acest lucru constituie un indiciu incontestabil al autenticității sfințelor sale moaște.

În ce context a avut de pățimit Sfântul Grigorie și care este povestea cicatricii? Răsfoind paginile Sinaxarului și citind viața Sfântului Grigorie, aflăm răspunsul. În momentul în care comunitatea credincioșilor din Constantinopol a fost amenințată de rătăcirea ereziilor, mai cu seamă de „înșelătoarele învățături ale ereticilor Arie și Macedonie”, Sfântul Grigorie a fost chemat de puținii drept-credincioși care mai erau în cetate ca să le fie păstor, iar el le-a ascultat dorința. Ajungând în Constantinopol, n-a pierdut timpul, ci imediat i-a adunat pe credincioși într-o bisericuță aflată la marginea cetății, pe care a numit-o „biserica Învierii”, deschisă chiar în casa uneia dintre rudele sale. În acest loc a rostit cunoscutele „Cuvântări teologice”, în număr de cinci, care i-au adus faima de „mare cuvântător de Dumnezeu”, deoarece reușea să explice, pe înțelesul oamenilor, dreapta învățătură despre Sfânta Treime.

Ereticii și adepții lor, însă, neputând înțelege cuvintele Sfântului, au început să-i conteste autoritatea, ba chiar mai mult să-l acuze pe el însuși de erezie. Întunecându-se la minte, aceștia au început să-l bată cu pietre, una dintre ele lăsându-i o urmă deasupra unuia dintre ochi, urmă care poate fi văzută până astăzi: „Și făcând gâlceavă, aruncau pietre asupra sfântului, ca și altădată iudeii asupra Sfântului întâiului Mucenic Ștefan, căci Dumnezeu a acoperit pe plăcutul său. Dar neîndestulându-se cu răutatea lor, l-au prins că fiarele și l-au adus înaintea judecății eparhului cetății, ca pe un tulburător și pricinuitoare de gâlceavă. Dar sfântul, nefiind vinovat de nici o răutate, ci fiind blând și smerit cu inima, într-atâta primejdie și năvălire de popor, zicea către Dumnezeu: În

numele Tău, Hristoase, de voi merge chiar prin mijlocul umbrei morții, nu mă voi teme de rele, că Tu cu mine ești”, se menționează în viața Sfântului.

Vă dați seama câtă credință, câtă iubire de aproapele și câtă stăpânire de sine avea Sfântul Grigorie? Cu siguranță, însă, rana a lăsat urme nu doar pe chipul său, ci mai cu seamă în suflet și-n gând, căci n-a putut uita ușor acest episod. Dovada o face un cuvânt al său la Nașterea Domnului, în care îi îndeamnă pe cei ce ascultau cuvântul să-l mărturisească pe Hristos cu orice chip și fără vreo frică: „Călătorește fără de prihană prin toate vârstele și puterile lui Hristos, ca un ucenic al lui Hristos! [...] Lasă-te lovit cu pietre, chiar de va fi să suferi, și aceasta; vei scăpa de aruncători, știi bine, chiar vei fugi printre ei, ca Dumnezeu! Căci Cuvântul nu se lovește cu pietre”.

În țara noastră, un fragment din capul Sfântului Grigorie se află la Mănăstirea Slatina din județul Suceava, fiind adusă de la Constantinopol de către domnitorul Alexandru Lăpușeanu. În timpul Primului Război Mondial, racla cu sfințele sale oseminte a ajuns alături de alte sfinte moaște în Rusia, odată cu tezaurul României. Au stat aici până în anul 1956, când rușii au restituit țării noastre o mică parte din tezaur, printre care și raclele cu moaștele sfinților, duse atunci la Muzeul Național de Artă din București. Racla s-a întors la Slatina abia 12 februarie 2001, după intervenția Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Așadar, reținem din aceste rânduri faptul că mărturisirea Sfântului Grigorie a avut un impact semnificativ în lupta împotriva ereziilor trinitare și a contribuit din plin la formularea învățăturii Ortodoxe. Sfântul Grigorie Teologul a propovăduit și manifestat prin propriul exemplu importanța unei vieți trăite după Evanghelie, subliniind că mărturisirea credinței nu trebuie să fie doar verbală, ci să se reflecte în viața noastră de zi cu zi. Moștenirea sa teologică și duhovnicească pe care ne-a lăsat-o peste ani, rămâne până în zilele noastre o invitație la contemplarea Cuvântului și a Creației, la rugăciune și mai ales la o viață creștină autentică.

MOLIMELE EVULUI MEDIU LA ROMÂNII

de Pr. Prof. Liviu LAZĂR
Școala Gimnazială „Teodor Bălășel”- Ștefănești

Întreaga perioadă a Evului Mediu a fost caracterizată de o profundă religiozitate, venită atât din partea clericilor, cât și a oamenilor de rând sau a domnilor; a fost însă și o perioadă de superstiții și teamă, de frica de epidemii și de boli. În Moldova medievală, epidemiile aproape că făceau parte din viața de zi cu zi; provocau suferințe și adesea moarte, așa că oamenii au dezvoltat un arsenal de strategii ca să le facă față. Despre molimele Evului Mediu, pe tărâm autohton au lăsat mărturie și numeroși călători străini.

Paul de Alep, în călătoria sa prin părțile Moldovei din timpul lui Vasile Lupu, consemnează faptul că atât „noi înșine”, cât și „oamenii noștri” am „zăcut de friguri”, după o perioadă în care țara s-a aflat în război. În același timp, iezuiții veniți în Moldova într-o activitate misionară și-au îndeplinit acțiunile chiar „suferind de friguri”. O altă boală care speria societatea medievală este **lingoarea**. Călătorul străin **Ioan Kemény**, trecând prin aceste părți în anul 1637, s-a îmbolnăvit de lingoare, suferind „câtva timp la mine acasă”, după care „m-am dus la Alba-Iulia ca să-mi îngrijesc sănătatea”.

Paul de Alep: „toți locuitorii fugiseră în munți din cauza ciumei”

Pe lângă acestea, boala care și-a lăsat „amprenta” asupra vieții moldoveanului medieval a fost ciuma. Și nu doar cei care au trecut prin aceste părți au lăsat mărturie despre aceste epidemii, ci și documentele interne, cum este, de pildă, actul din 15 martie 1676, scris la Iași, prin care o femeie, Paraschiva, plătește o datorie în valoare de „55 lei bătuți”, reprezentând suma cheltuită la înmormântarea matusii sale Floarea, care „a murit de ciumă în târg în Iași”: „și ea s-au topit cu ficii cu tot”. Mulți locuitori au părăsit târgurile atunci când această epidemie a pus stăpânire pe oraș. Paul de Alep este cel care amintește în jurnalul său că, atunci când a ajuns în târgul Scânteia, „toți locuitorii fugiseră în munți din cauza ciumei”. Iezuiții care au vizitat Moldova în anul 1653 povesteau și ei că „în anul acesta ciuma a bătuit toată țara”. Ei au avut însă grijă de localnicii catolici, astfel încât „nici unul nu a pierit de această molimă”.

Tabloul suferințelor din societatea medievală e completat însă fie de boli de ochi, fie chiar de melancolie. Mai mult, alimentația proastă conducea spre boli de nutriție, ca **pelagra** și **scorbutul**. În Moldova Evului Mediu, invaziile insectelor erau un factor important care conducea la epidemii; se vedea, de pildă, invazia lăcustelor, despre care nota, la 1612, călătorul **Tomaso Alberti** în jurnalul său: „pământul era acoperit tot de lăcuste moarte de frig... toate puțurile și iazurile se umpluse cu aceste lăcuste care otrăveau toate apele. Lăcustele erau mari și lungi de o

jumătate de palmă”. Și mai era ceva caracteristic Moldovei medievale: **foametea**. În timpul domniei lui Ștefan Vodă, a fost așa o foamete, de au ajuns oamenii să mănânce papură; de aceea, domnul a fost poreclit Papură Vodă, după cum reține Miron Costin în cronica sa.

Bolnițe și ritualuri de apărare

Din pricina tuturor molimelor, oamenii din Evul Mediu trăiau permanent cu teama de-a nu se îmbolnăvi; drept pavază, ofereau daruri pentru păstrarea sănătății, se spovedeau, mergeau la slujbele religioase. Într-un document din 26 martie 1618, Radu Voievod, fiul răposatului Petru Șchiopul, închină **Mănăstirea Galata la Muntele Athos**, atât pentru pomenirea strămoșilor, cât și pentru „sănătatea mea și a soției mele și a fiilor mei”. Atunci când se îmbolnăveau, chemau preoții bisericii pentru a face spovedanie. Astfel, călătorul Petru Bogdan Baksic spunea despre un episcop din aceste părți că „îl este rău și i-am trimis un preot”.

În perioada Evului Mediu, cei mai mulți domni au ridicat câte o bolniță în apropierea mănăstirilor, tocmai pentru ca bolnavii să fie separați de restul localnicilor, dar și pentru a încerca să diminueze durerea celor aflați pe patul de suferință. Amintim aici de bolnița contruită de Ștefan cel Mare la mănăstirea sa din Sfântul Munte, Zografu. Mai mult decât atât: „am așezat obroc bolniței noastre din sfânta noastră mănăstire” – spune Ștefan. Domnii se îngrijeau ca bolnițele să primească cele necesare în vederea tratării celor pe care îi găzduiau.

Superstițioși din fire, moldovenii Evului Mediu – și nu numai ei – executau anumite ritualuri cu scopul de a îndepărat ciurma de la casele lor. Frica de suferință îi determina pe oameni ca, la răscruce de drumuri, „să taie un stejar mare, iar ciotul rămas primea o formă umană, cioplindu-i chip și atașându-i mâini și picioare. Acest idol ținea într-o mână un arc cu două săgeți iar în cealaltă o lance”. O altă tactică de apărare avea în centrul ei „10 tinere în toiul nopții care executau un ritual magic, alergau de mai multe ori în jurul satelor, cântau, dansau, și aruncau în jurul lor cu bețe aprinse. Fetelor le ies în întâmpinare 10 flăcări care poartă lănci, se salută în tăcere, iar fetele lovesc lăncile cu bețele”.

Bibliografie:

- Bologa, Valeriu Lucian, *Istoria medicinei românești*, 1972;
- Agrimi, Jole & Crisciani, Chiara, *Malato, medico e medicina nel Medioevo*, 1980;
- *Evul mediu românesc: o noua abordare*, Editura Academiei Române, 1992;
- Leone, Alfonso & Sangermano, Gerardo, *La medicina del Medioevo*, 2002;
- Rădvan, Laurențiu, *Orașele din Țările Române în Evul Mediu*, 2011.

SALVAȚI PĂMÂNTUL – NATURA NE IUBEȘTE!

Prof. Maria- Mădălina TUDOSESCU
G.P.P. Nr. 26 Sibiu, jud. Sibiu

„Nu cred că există ceva mai important decât conservarea naturii, cu excepția supraviețuirii omului și aceste două noțiuni sunt atât de strâns legate, încât este greu să le despartă.” spunea Charles Lindberg .

Natura ne dăruiește cu bucurie și simplitate, din plin, necondiționat, toate bunurile sale. Dar, de cele mai multe ori, omul n-a știut sau a uitat să protejeze aceste daruri pentru el și pentru generațiile următoare. În condițiile epocii contemporane, caracterizate prin creștere demografică, industrializare și prin acțiunea deseori necontrolată a omului asupra mediului, se pune tot mai acut problema protecției mediului înconjurător

Mediul înconjurător constituie un mecanism viu de o complexitate deosebită, de a cărui integritate și buna funcționare depinde întreaga activitate umană. Omul s-a aflat în mijlocul naturii de la începutul existenței sale și s-a folosit de tot ceea ce acesta i-a oferit. Între om și natură s-a stabilit o strânsă legătură.

Mediul înconjurător de astăzi este un rezultat al creației omului, dar el poate influența foarte mult evoluția societății umane.

Degradarea continuă a mediului se datorează intervenției omului în natură, iar pericolul este foarte mare. Protecția naturii devine una dintre cele mai importante preocupări ale societății contemporane. Natura trebuie respectată și nu dominată. Fiecare componentă a naturii are rolul său precis, iar omul trebuie să se integreze armonios acestui ecosistem. Relațiile care se stabilesc între om și natură stârnesc interesul și curiozitatea multor oameni de știință. Ei vor să cunoască cât mai bine fenomenele care se petrec alături de ei, să descopere noi surse de materii prime care să nu producă dezechilibre în natură. Epoca noastră se caracterizează prin străduința popoarelor de a conserva, ocroti, ameliora și menține media de viață pe planeta noastră.

Contradicția fundamentală a lumii moderne rămâne raportul între consecințele crescânde ale societății și capacitatea ecologică limitată a planetei de a le satisface.

Omul s-a aflat în mijlocul naturii de la începutul existenței sale, folosindu-i toate darurile. Nu rareori, însă, ea îi opune și manifestări oarbe, brutale, în fața cărora rămâne înmărmurit și neputincios

Menținerea echilibrului ecologic este esențială pentru desfășurarea normală a vieții.

Natura are nevoie de prieteni. Nu mila de viețuitoare, ci respectul este necesar unei adevărate prietenii cu natura.

Orice copil poate deveni un prieten al naturii, cu condiția să respecte natura.

Copiii reprezintă o treime din populația planetei noastre și au nevoie să înțeleagă evoluția vieții, cu părțile ei pozitive sau negative, pentru că au dreptul la determinarea propriului viitor.

Copilul iubește natura. El va înțelege foarte repede ce este mediul înconjurător, cum îl putem ocroti, de ce trebuie să-l ocrotim, ce este poluarea, efectele ei asupra sănătății și care sunt măsurile de prevenire.

Rolul activ al copiilor, de la cele mai fragede vârste și luarea unor decizii în domeniul protecției mediului este esențial din punct de vedere al succesului pe termen lung în educație.

Educația ecologică este la fel de importantă pentru copii ca și educația intelectuală, morală, estetică, etc. În cadrul educației ecologice, copiii învață de ce și cum trebuie protejată natura. Îngrijirea mediului implică din partea omului desfășurarea unor acțiuni practice care să contribuie la evoluția plantelor și animalelor, apărarea lor de acțiunile dăunătoare, care pun în pericol viața plantelor și animalelor și chiar viața omului. Protejarea mediului înconjurător se însuflă de la cele mai fragede vârste. Mediul în care copiii își desfășoară activitatea îi influențează permanent și le oferă posibilitatea de a veni mereu în contact cu ceva nou pentru ei, le stimulează curiozitatea și dorința de cunoaștere.

Noi, ca educatori ai generației de mâine, avem obligația profesională, dar și morală, de a învăța copilul că Terra este leagănul plantelor și al animalelor, este „casa noastră”, a oamenilor, „nava spațială” a întregii umanități.

Așadar, suntem chemați să facem transferul de dragoste și respect pentru tot ce ne înconjoară de la noi adulții spre cei mici și foarte mici acum când începe drumul cunoașterii.

Copiii de azi sunt martorii oculari ai transformărilor în toate domeniile de activitate iar aspectele noi le trezesc curiozitatea ce se manifestă prin adresarea de multiple întrebări.

Curiozitatea copilului de a cunoaște tot ce-l înconjoară, de a afla cât mai multe despre natura, dar și cauza fenomenelor ce se petrec sub ochii lor este manifestată prin întrebări ca: de ce?, cum?, când?, din ce cauză? etc.

Curiozitatea copilului este suscitată nu numai de obiectele pe care le poate percepe, ci și de legăturile interne, de cauzalitatea care există între obiecte și fenomenele percepute: „de ce cad frunzele?”, „de ce tună?”, „de ce crește grâul?”

Cunoașterea mediului înconjurător trebuie să predomină caracterul atractiv, accesibil și ecologic. Copiii au nevoie să perceapă cel mai mare adevăr din spațiul viului: plantele se nasc, trăiesc și mor, lăsând semințe pentru următoarea generație de plante.

Educația ecologică folosește abordări interdisciplinare centrate pe mediu și problemele acestuia. La copii, ea se realizează la nivelul afectiv. Copilul este mai sensibil și se află la începuturile acumulărilor de cunoștințe despre mediu. Ei sunt dornici să participe la activitățile de îngrijire a plantelor, a animalelor. Copiii trebuie să realizeze că problemele mediului înconjurător sunt ale lumii întregi, ale fiecăruia dintre noi, iar fiecare acțiune negativă a noastră, poate afecta în mod distructiv natura. De aceea, ei trebuie să ajungă să cunoască, să iubească și să ocrotească natura.

Educația ecologică are semnificația deprinderii unui anumit mod de a înțelege relația dintre om și mediu de viață, care nu este numai al său, ci și al plantelor și animalelor.

Îngrijirea și protejarea mediului se însuflă copiilor de la cele mai fragede vârste.

Copiilor le putem explica pe intelesul lor că pentru a trăi într-un mediu sănătos, fiecare trebuie să ne îngrijim de curăţenia spaţiilor din jurul nostru, să contribuim la sănătatea noastră şi a celor din jur.

Prin participarea la diverse activităţi, copiii înţeleg rolul pe care ei îl au în mediu, ce acţiuni sunt capabili să efectueze şi care sunt urmările unor atitudini necorespunzătoare faţă de mediul înconjurător.

În cadrul unor activitati copiii au putut constata unele comportamente negative ale oamenilor faţă de natură (gunoaie aruncate la întâmplare, nu în locurile special amenajate, iarba călcată, crengi rupte din copaci, hârtii şi ambalaje din plastic aruncate pe lângă blocurile de locuinţe)..

Toate acestea contribuie la poluare. În discuţiile purtate cu copiii putem analiza cauzele poluării atmosferei şi efectele nocive pe care le are asupra oamenilor şi naturii. Ei îşi pot da seama că între om şi natură există o strânsă legătură şi că omul prin activitatea sa omoară puţin câte puţin natura. Poluarea nu are graniţe şi este dăunătoare atât pentru oameni , cât şi pentru natură. A întreţine prost planeta înseamnă a o distruge

În concluzie, consider că este o datorie de conştiinţă şi etică, să contribuim la ocrotirea naturii, pentru că ea aparţine nu numai generaţiilor actuale ale Terreii, ci, cu deosebire, generaţiilor viitoare, în care ne proiectăm idealurile cu toate speranţele noastre de continuitate, de nemurire.

Natura cu fascinanta lume a plantelor constituie leagănul civilizaţiei umane asigurând in acelaşi timp condiţiile existenţei noastre.

GÂNDIM ASEMENEA ZBORULUI UNEI PĂSĂRI, NE ÎNĂLŢĂM PRIVIREA SPRE SOARE ŞI LUMINĂ ASEMENEA UNEI FLORI, IAR CÂND VORBIM CU SEMENII NOŞTRI DORIM SĂ NI SE ALATURE PE ACEST PĂMÂNT MINUNAT CARE ESTE CASA NOASTRĂ CA ÎMPREUNĂ SĂ PUTEAM SALVA –TERRA

BIBLIOGRAFIE:

Pro Ecologia Mileniului III – revista de educatie ecologica, ed. Reprograph, ian. 2010,
Eco viata -revista de educatie ecologica, editura Arves,
Revista Educaţia ecologică , Nr 2 , 1997, I. Ş. J. Dolj
Programa activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii, Ediţia a II-a, Bucureşti 2005

STRATEGII DE INTEGRARE A TIPOLOGIILOR LECTURII

Prof. Maria PALADE
Școala Gimnazială Lețcani, Cogeasca, Iași

Citim diferit în funcție de obiectivele pe care le avem, de tipul de text sau de strategiile de care ne folosim.

Paul Cornea clasifică modalitățile de lectură pornind de la două feluri de abordare - *hipologografică* și *hiperlogografică* care sunt două etape succesive în dezvoltarea competenței de lectură:

1. *lectura hipologografică* – constituie etapa inițială/ de ucenicie definită printr-o mecanică auditivă care antrenează treptat identificarea literelor, apoi a silabelor, apoi a cuvintelor și la urmă, a propozițiilor și frazelor. Înțelesul se realizează în timpul unui proces liniar realizat de obicei cu voce tare și/ sau semivoce.

2. *lectura hiperlogografică* – este lectura avizată, autonomă, silențioasă.

Cele două tipuri de lectură sunt la fel de importante, ele completându-se firesc, deoarece „toți începem prin descifrare și recunoaștere, numai că unii rămân la citirea hipologografică, iar alții ajung s-o depășească”⁹. Primul tip de lectură este specific copiilor din clasele mici în care ei sunt inițiați pe acest drum anevoios al decodării semnelor lingvistice. Majoritatea elevilor depășesc firesc această etapă, odată cu trecerea de la copilărie spre adolescență și maturitate. În clasele de gimnaziu, cititorii sunt călăuziți spre lectura hiperlogografică prin strategii utilizate atât de profesorii de limba și literatura română, cât și de cadrele didactice din alte arii curriculare.

Tipurile de lectură hiperlogografică pe care le poate utiliza un cititor inițiat sunt:

1. *Lectura liniară* are în vedere parcurgerea secvențială a textului de la început până la sfârșit cu o viteză relativ constantă de către un cititor pasiv și neimplicat.

În activitatea didactică, lectura liniară se utilizează în momentul în care scopul este de a identifica anumite informații din text, fără a avea nevoie de o înțelegere profundă a subiectului.

2. *Lectura receptivă* se aseamănă cu lectura liniară, doar că, în acest caz, viteza de parcurgere oscilează, cititorul revine constant asupra unor pasaje importante, analizează, clarifică, asociază etc.

3. *Lectura literară* se poate considera o formă a lecturii receptivă, în care caracteristicile textului și tipul de lector condiționează strategia de abordare. În acest tip de lectură, cititorul trebuie să renunțe la atitudinea pragmatică, deoarece textul literar îi cere să accepte pactul ficțional. Se acordă o importanță mai mare formei decât în celelalte tipuri de lectură. De exemplu, în cazul textului *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă, lectura literară impune elevilor conștientizarea limbajului expresiv, a oralității, a formulelor specifice basmului etc.

4. *Lectura informativă/ globală* are drept obiectiv identificarea ideilor principale din text. Cititorul scanează cu privirea textul, fixând cuvinte-cheie, titluri, sintagme care-i pot oferi o imagine schematică a conținutului. În acest tip de lectură, forma textului nu este importantă, accentul căzând pe așezarea în pagină care facilitează înțelegerea.

5. *Lectura exploratorie* are ca scop principal explicarea.

6. *Lectura de cercetare* se subordonează lecturii exploratorii și are drept caracteristici: analiza amănunțită a textului, realizată prin înaintări și reveniri frecvente, pentru a reda esența acestuia.

⁹ Paul Cornea, *Introducere în teoria lecturii*, Editura Polirom, Iași, 1998.

7. *Lectura rapidă* este asimilarea cu o viteză mare a textului fără a modifica valoarea conținutului. Pierre Bayard consideră că lectura rapidă un fel de „nelectură”, astfel încât nu se poate discuta de calitatea procesului de receptare¹⁰.

Toate aceste tipuri de lectură pot fi activate în diferite momente ale procesului de receptare a textului scris. Prin cunoașterea acestora, profesorul poate crește elevilor abilitatea de a trece cu ușurință de la un tip de lectură la altul.

În cadrul unei ore de receptare a textului *Iapa lui vodă* de Mihail Sadoveanu (manualul de clasa a VIII-a, editura ArtKlett), elevii au lecturat textul în funcție de scopul urmărit. Pentru început, elevii au citit textul acasă cu scopul de a se familiariza cu acesta, nefiind implicați în înțelegerea acestuia, realizând o lectură liniară. În prima oră, profesorul, împreună cu elevii, realizează lectura receptivă a textului în care acesta este parcurs în întregime. La finalul acesteia, s-au clarificat anumite aspecte generale ale textului plecând de la întrebările profesorului: *Cine credeți că este drumețul cu care discută comisul Ioniță la Hanul Ancuței? De ce merge comisul Ioniță la Iași?* Pentru a construi planul simplu și planul dezvoltat de idei, s-a realizat lectura de cercetare în care elevii trebuie să-și facă o imagine detaliată asupra textului pentru a-l putea rezuma. Folosindu-se de un tabel cu două coloane, elevii au transcris, prima dată, cuvintele-cheie din fiecare paragraf, apoi au notat ideile principale și secundare asociate acestora. Această activitate se poate realiza și pe grupe, iar la final se prezintă ideile fiecărei echipe, făcându-se aprecieri și modificări asupra muncii realizate.

Locul în care sunt relatate poveștile este Hanul Ancuței. Acesta este asemănat cu o cetate în care atmosfera de veselie și petrecere este prielnică povestirii. Pentru a analiza simbolistica hanului, elevii au realizat lectura exploratorie a unor fragmente, astfel încât să formuleze un răspuns cu argumente bazate pe descrierea autorului.

În final, pentru a identifica tiparele textuale predominante, s-a efectuat lectura literară în care accentul se deplasează de la înțeles spre forma pe care o ia textul. Elevii vor observa că textul studiat este narativ, deoarece se înfățișează fapte și întâmplări puse pe seama personajelor. Așadar, tiparul narativ se îmbină cu cel dialogat și cu cel descriptiv.

În tipologia lui Paul Cornea nu se regăsește lectura lentă, deoarece trăsăturile acesteia apar în alte tipuri de lectură (lectura literară, receptivă, asociativă). Ceea ce determină specificul acestui tip de lectură este tipul de text sau intenția lectorului. De exemplu, textele lui Umberto Eco nu pot fi lecturate decât foarte încet, apelând la dicționar și la enciclopedii. În ceea ce privește cititorul, acesta va citi lent orice text dacă nu are foarte multă experiență.

În studiul său *A citi, a reciti. Către o poetică a (re)lecturii*, Matei Călinescu configurează conceptul de re(lectură) - a reveni asupra textului citit. Astfel, prima lectură și (re)lectura se pot analiza ca tipuri distincte sau etape ale aceluiași proces de lectură. Cititorul se poate opri în orice moment al textului pentru a-și clarifica anumite aspecte pe care nu le-a înțeles.

. În lucrarea sa, *Didactica lecturii. O abordare funcțională*, Octavia Costea prezintă tipurile de cititori din perspectiva teoreticienilor consacrați ai lecturii:

- „cititorul implicat (Wolfgang Iser)
- cititorul model (Umberto Eco – 1975)

¹⁰ Pierre Bayard, *Cum vorbim despre cărțile pe care nu le-am citit*, Traducere de Valentina Chiriță, Editura Polirom, Iași, 2008, p.37.

- cititorul ideal (Jonathan Culler – 1981)
- cititorul actual (Hans R. Jauss – 1982)
- cititorul informat (Stanley E. Fish – 1980)¹¹

Plecând de la clasificarea realizată de Appleyard¹², care are la bază o teorie orientate spre cititor, Florentina Sâmișăian prezintă o altă tipologie a cititorului:

- cititorul naiv (*the reader as player*). Din această perspectivă, copilul este ascultător al textelor lecturate de adulți. Acesta nu face o distincție clară între realitate și ficțiune fiind în etapa preșcolară.

- cititorul-erou/eroină (*the reader as hero and heroine*) se identifică cu personajele din textele literare. Lumea prezentată de literatură este mai ordonată și mai clară decât lumea reală, astfel încât cititorii evadează în ea și trăiesc evenimentele la intensitate maximă. Acest tip de cititor este specific perioadei gimnaziului.

- cititorul gânditor (*the reader as thinker*) se reflectă în adolescentul care citește pentru a descoperi mai bine lumea și pentru a se pregăti pentru următoarele etape ale vieții. Acest tip de cititor are capacitatea de a identifica o perspectivă originală asupra realității, distinctă de cea întâlnită în cărți.

- cititorul interpret (*the reader as interpreter*) abordează textul din punct de vedere analitic, folosind noțiuni din sfera teoriei literare. De asemenea, acesta raportează textul la un curent literar, la biografia scriitorului etc.

- cititorul pragmatic (*the pragmatic reader*) este un lector adult, capabil să schimbe rolul în funcție de scopul lecturii sau de textul-suport¹³.

1. Bibliografie:

2. Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Editura Polirom, Iași, 1998
3. Bayard, Pierre, *Cum vorbim despre cărțile pe care nu le-am citit*, Traducere de Valentina Chiriță, Editura Polirom, Iași, 2008
4. J.A Appleyard, *Becoming a reader. The experience of fiction from childhood to adulthood*, Cambridge University Press, 1994
5. Costea, Octavia, *Didactica lecturii. O abordare funcțională*, Editura Institutul European, Iași, 2006
6. Florentina Sâmișăian, *O didactica a limbii și literaturii românet*, Art educațional, București, 2000

---

¹¹ Octavia Costea, *Didactica lecturii. O abordare funcțională*, Editura Institutul European, Iași, 2006

¹² J.A Appleyard, *Becoming a reader. The experience of fiction from childhood to adulthood*, Cambridge University Press, 1994.

¹³, Florentina Sâmișăian, *O didactica a limbii și literaturii românet*, pp.283-284.

MATEMATICA ȘI LECTURA: DOUĂ LUMI CARE SE ÎNTÂLNESC MAI DES DECÂT CREDEM

Prof. dr. Maria SARĂU
Colegiul Național Militar *Alexandru Ioan Cuza*

În prezenta lucrare ne vom axa pe legătura dintre matematică și actul de lectură, una extrem de importantă pentru evoluția ființei umane. La prima vedere, matematica și lectura par să aparțină unor domenii complet diferite. Matematica este adesea asociată cu cifre, formule și calcule, în timp ce lectura evocă povești, emoții și imaginație. Totuși, o privire mai atentă ne arată că aceste două activități sunt profund legate și se susțin reciproc în dezvoltarea gândirii și a inteligenței.

Un aspect esențial al matematicii este înțelegerea enunțului unei probleme. Oricât de bine ar stăpâni cineva calculele, fără o bună capacitate de lectură și interpretare a textului, rezolvarea corectă devine dificilă. Problemele matematice sunt, de fapt, mici texte narative: au un context, date inițiale, cerințe și uneori informații inutile care trebuie filtrate.

Citind constant, elevii își dezvoltă vocabularul, capacitatea de analiză și atenția la detalii — abilități esențiale în matematică. De exemplu, diferența dintre „cel puțin”, „cel mult” sau „exact” poate schimba complet rezolvarea unei probleme. Lectura atentă antrenează tocmai această precizie.

Matematica poate fi privită ca un limbaj universal, cu propriile simboluri și reguli. Așa cum într-un text literar învățăm să recunoaștem metafore, structuri narative sau intențiile autorului, în matematică învățăm să „citim” formule, grafice și demonstrații.

O demonstrație matematică seamănă, în multe privințe, cu un eseu bine scris: are o introducere (ipotezele), un cuprins (raționamentele logice) și o concluzie. Elevii care citesc mult tind să fie mai organizați în exprimare și mai clari în gândire, ceea ce se reflectă și în modul în care rezolvă și explică problemele matematice.

Deși matematica este percepută adesea ca rigidă, ea implică imaginație și creativitate, la fel ca lectura. Vizualizarea unei probleme, construirea unui model mental sau găsirea unei soluții alternative sunt procese creative. Lectura, mai ales cea de ficțiune, stimulează imaginația și flexibilitatea gândirii, ajutând cititorul să vadă lucrurile din perspective diferite — o abilitate extrem de utilă în matematică. Atât lectura, cât și matematica dezvoltă: gândirea critică; capacitatea de concentrare; răbdarea și perseverența; abilitatea de a rezolva probleme. Copiii și adulții care îmbină lectura cu studiul matematicii au șanse mai mari să își dezvolte o gândire echilibrată, logică, dar și empatică. Nu este întâmplător faptul că mulți mari matematicieni au fost și pasionați de literatură.

În continuare, propunem un model de activitate:

Activitate integrată: Lectura ca instrument de înțelegere matematică

Clasa: a IX-a

Durata: 45–50 de minute

Discipline: Matematică & Limba și literatura română

Tip: activitate interdisciplinară / gândire critică

Competențe vizate:

- interpretarea unui text informativ;
- identificarea datelor relevante și a relațiilor matematice;
- formularea și rezolvarea de probleme;

- argumentarea logică în scris;
- utilizarea limbajului matematic corect.

Etapa 1 – Lectura textului (10 minute)

Citește cu atenție textul:

Într-un liceu sunt 480 de elevi. Dintre aceștia, 40% studiază intensiv matematica, iar 25% sunt implicați într-un club de lectură. Se știe că 15% dintre elevi studiază atât matematica intensiv, cât și participă la clubul de lectură. Restul elevilor nu sunt implicați în niciuna dintre cele două activități.

Etapa 2 – Analiza textului (lectură)

1. Identifică tema textului.
2. Precizează tipul textului (narativ, informativ, argumentativ).
3. Extrage datele matematice din text.
4. Reformulează textul în 2–3 enunțuri clare, păstrând informațiile esențiale.

Etapa 3 – Sarcini matematice (20 minute)

1. Câți elevi studiază intensiv matematica?
2. Câți elevi participă la clubul de lectură?
3. Câți elevi sunt implicați în **cel puțin una** dintre cele două activități?
4. Câți elevi nu participă la nicio activitate?
5. Reprezintă situația folosind **o diagramă Venn**.

Etapa 4 – Argumentare scrisă (matematică + lectură)

Redactează un paragraf (6–8 rânduri) în care să explici:

- modul de rezolvare a exercițiului 3;
- de ce este necesară scăderea elevilor care aparțin ambelor grupuri;
- importanța unei lecturi atente a textului în rezolvarea problemelor matematice.

Etapa 5 – Extensie / provocare (opțional)

Modifică un procent din text și explică **cum se schimbă rezultatele**.

Creează un text similar care să conducă la **o problemă de probabilitate**.

Transformă datele într-un **sistem de inecuații** (nivel avansat).

Evaluare:

- corectitudinea calculelor;
- coerența argumentării;
- folosirea adecvată a limbajului matematic;
- claritatea exprimării scrise.

Prin urmare, matematica și lectura nu sunt rivale, ci aliate în procesul de învățare. Lectura îmbunătățește înțelegerea matematicii, iar matematica oferă structură și rigoare gândirii dezvoltate prin lectură. Încurajarea ambelor activități, încă din primii ani de școală, contribuie la formarea unor oameni capabili să gândească profund, să analizeze corect și să comunice eficient.

METODA CUBULUI

Prof. Mariana GHEORGHE
Palatul Copiilor Craiova, jud. Dolj

În cadrul procesului instructiv-educativ se pot utiliza atât metode didactice tradiționale, cât și metode didactice moderne.

Metoda cubului este o modalitate de predare-învățare destul de folosită în cadrul procesului de învățământ. Ea este utilizată atunci când se dorește ca o temă, un anumit subiect să fie studiată/studiat din mai multe perspective, putând fi folosită în cadrul multor tipuri de lecții.

Etapetele acestei metode sunt:

- anunțarea temei care se va discuta;
- realizarea cubului; pe fiecare parte (diferit colorată) fiind scris: Argumentează, Descrie, Compară, Aplică, Asociază, Analizează;
- împărțirea clasei în șase grupe;
- rostogolirea cubului de fiecare lider al grupului, iar ceea ce este scris pe partea de sus va reprezenta sarcina pe care o are grupa respectivă;
- rezolvarea sarcinilor date;
- prezentarea de către liderii grupelor în fața clasei a sarcinilor rezolvate;

Voi menționa mai jos câteva din avantajele și dezavantajele acestei metode.

Avantajele sunt următoarele:

- stimulează gândirea critică;
- eficiența învățării este sporită;
- ajută la diferențierea sarcinilor;
- crează un mediu de cooperare/colaborare;
- dezvoltă abilități de comunicare;

Dezavantajele sunt următoarele:

- dacă grupurile sunt foarte mari, eficiența metodei scade;
- contribuția fiecărui elev în rezolvarea sarcinilor nu poate fi cuantificată;
- unii copii pot să domine grupul;

-elevii mai timizi pot să fie dezavantajați;

Ca profesor de Protecția mediului/Ecologie în cadrul unei instituții de învățământ care furnizează educație nonformală, am utilizat foarte des această metodă, atât la grupele de începători, cât și la cele avansați.

Voi descrie în continuare una din activitățile în care am folosit metoda cubului. La tema „Pădurea-aurul verde al planetei”, pentru fixarea cunoștințelor am împărțit elevii în șase grupe, fiecare grupă având notată sarcina pe fișe de lucru.

-DESCRIE - Ce plante și animale sunt în imagini? Scrie ce informații știi despre ele!

-ASOCIAZĂ - Stabilește corect corespondența prin săgeți dintre elementele din coloana A și elementele din coloana B (în prima fiind trecută imaginea cu speciile de plante sau de animale; în coloana B fiind trecută denumirea lor).

-APLICĂ - Enumeră șase plante și șase animale pe care le întâlnim în pădure!

-ANALIZEAZĂ - Care este rolul pădurilor?

-COMPARĂ - Care este diferența dintre pădurea de foioase și pădurea de conifere?

-ARGUMENTEAZĂ - De ce este important să protejăm pădurea?

Elevilor le-a plăcut foarte mult activitatea și au înțeles noțiunile predate în cadrul lecției, acest lucru fiind dovedit de completarea corectă a fișelor de lucru.

Impedimentul pe care l-am revelat în cadrul lecției a fost reprezentat de faptul că au vrut mai mulți copii din grupă să fie lideri. Pentru a remedia acest lucru, în cadrul fiecărei grupe am distribuit sarcinile diferit: un copil rostogolește cubul, unul citește sarcina de lucru, unul scrie și un alt elev citește rezolvarea sarcinii respective.

Metoda cubului are valențe formative cu accent pe: activizarea elevului, inițiere în argumentare rațională, capacitatea de a colabora, capacitatea de a-și asuma sarcini în cadrul grupului.

Ca o concluzie, pot să precizez că este foarte important să se utilizeze metode moderne, activ-participative în cadrul procesului de învățare, deoarece îi stimulează pe elevi și îi ajută să înțeleagă mai ușor noțiunile predate.

Bibliografie:

-Constantin Cucos (coordonator), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Ediția a III-a, revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2009;

-Émilie Beaumont, *Descoperim pădurea*, Editura Aramis, 2014;

-Tony Russel și Catherine Cutler, *Enciclopedie completă ilustrată -Arborii* Editura Aquila, Oradea, 2008;

METODE TRADIȚIONALE ȘI MODERNE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL TRADIȚIONAL

Prof. Marilena MIHALACHE
Școala Gimnazială Nr.1 Lungulețu, Dâmbovița

Învățământul gimnazial reprezintă o etapă fundamentală în dezvoltarea elevilor, având un rol important în formarea competențelor de bază și a personalității acestora. În această perioadă, elevii își consolidează deprinderile intelectuale, își formează atitudini față de învățare și își dezvoltă capacitatea de relaționare. Eficiența procesului educațional depinde în mare măsură de metodele de predare-învățare utilizate de cadrele didactice. De-a lungul timpului, școala a valorificat metode tradiționale, centrate pe transmiterea informațiilor, dar și metode moderne, care stimulează participarea activă a elevilor. Analiza acestora evidențiază importanța adaptării metodelor didactice la nevoile și particularitățile elevilor de gimnaziu.

Metodele tradiționale de predare-învățare au constituit baza sistemului educațional timp îndelungat și continuă să fie utilizate în învățământul gimnazial. Aceste metode se caracterizează prin rolul central al profesorului, care organizează și conduce activitatea didactică, având ca scop transmiterea sistematică a cunoștințelor.

Printre cele mai frecvent utilizate metode tradiționale se numără expunerea, conversația și exercițiul. Expunerea presupune prezentarea clară și logică a informațiilor de către profesor și este eficientă în predarea unor noțiuni noi sau complexe. Conversația didactică se bazează pe dialogul dintre profesor și elevi, contribuind la verificarea și consolidarea cunoștințelor dobândite. Exercițiul are rolul de a forma și fixa deprinderi prin repetare, fiind des întâlnit la discipline precum matematica, limba română sau limbile străine.

Avantajele metodelor tradiționale constau în structura riguroasă a lecției și în claritatea informațiilor transmise. Cu toate acestea, utilizarea exclusivă a acestora poate conduce la pasivitate din partea elevilor și la învățare mecanică, limitând dezvoltarea creativității și a gândirii critice.

Metodele moderne de predare-învățare au apărut ca răspuns la necesitatea adaptării educației la cerințele societății contemporane. Acestea sunt centrate pe elev și urmăresc implicarea activă a acestuia în procesul de învățare, punând accent pe descoperire, colaborare și aplicarea cunoștințelor în situații concrete.

Învățarea prin descoperire stimulează curiozitatea și gândirea independentă a elevilor, oferindu-le posibilitatea de a ajunge singuri la concluzii. Metoda proiectului favorizează munca în echipă și dezvoltarea competențelor practice, prin realizarea unor activități care îmbină teoria cu practica. Brainstorming-ul încurajează exprimarea liberă a ideilor, iar învățarea prin cooperare dezvoltă abilitățile sociale și spiritul de colaborare.

Jocul didactic este o metodă modernă deosebit de eficientă în învățământul gimnazial, deoarece crește motivația pentru învățare și transformă lecția într-o activitate atractivă. De asemenea,

utilizarea tehnologiei digitale, cum ar fi platformele educaționale sau materialele multimedia, contribuie la diversificarea metodelor și la creșterea interesului elevilor pentru studiu.

În activitatea didactică actuală, eficiența procesului de predare–învățare este asigurată de îmbinarea echilibrată a metodelor tradiționale cu cele moderne. Profesorul are rolul de a selecta și adapta metodele în funcție de conținutul lecției, de nivelul de pregătire al elevilor și de obiectivele educaționale urmărite.

Astfel, o lecție poate începe cu o expunere clară a noțiunilor teoretice, urmată de activități interactive, exerciții practice sau metode participative. Această abordare contribuie la menținerea interesului elevilor și la consolidarea cunoștințelor dobândite.

Metodele de predare–învățare au un rol esențial în procesul educațional din învățământul gimnazial. Atât metodele tradiționale, cât și cele moderne contribuie la formarea elevilor, fiecare având avantaje și limite. Utilizarea echilibrată și adaptată a acestora permite creșterea eficienței actului didactic și sprijină dezvoltarea armonioasă a elevilor. Profesorul trebuie să manifeste flexibilitate și deschidere față de diversitatea metodelor, pentru a răspunde cerințelor educaționale actuale.

Bibliografie:

1. Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Ed. Polirom, Iași, 2006;
2. Cucoș, C., *Pedagogie*, Ed. Polirom, Iași, 2014;
3. Jinga, I., Istrate, E., *Manual de pedagogie*, Ed. All, București, 2010;
4. Pânișoară, I.-O., *Ghidul profesorului*, Ed. Polirom, București, 2015.

ÎNVĂȚ PRIN EXPERIMENTE

Laborant școlar, Mirela Claudia MANEA
Liceul Teoretic *Mihai Viteazul* Caracal, jud. Olt

Chimistul se poate bucura tot atât de mult de o experiență frumoasă... ca și sculptorul în fața lucrării executate” (Costin D. Nenițescu)

Chimia, fiind o știință experimentală care se bazează pe procesul teoretic și își găsește aplicabilitatea în practică în încercările de laborator, are la bază experimentul atât ca metodă de investigație științifică, cât și ca metodă de învățare și evaluare. Având un caracter experimental, chimia nu poate fi predată, învățată și evaluată fără să apelăm la experiment.

Învățarea prin experiment reprezintă una dintre cele mai eficiente metode de predare-învățare în cadrul disciplinelor Chimie și Fizică la nivel liceal. Aceasta facilitează înțelegerea conceptelor abstracte, dezvoltă competențele științifice și stimulează interesul elevilor pentru domeniul STEM (domeniul care reunește știința, tehnologia, ingineria și matematica - Science, Technology, Engineering, Mathematics). Prin implicarea directă a elevilor în activități practice, procesul de învățare devine activ, participativ și centrat pe elev.

Educația contemporană pune un accent tot mai mare pe formarea competențelor, pe învățarea activă și pe dezvoltarea gândirii critice. În acest context, metodele tradiționale, bazate exclusiv pe transmiterea informațiilor, sunt completate de strategii didactice moderne. Disciplinele Chimie și Fizică oferă un cadru favorabil pentru aplicarea învățării prin experiment, datorită caracterului lor practic și aplicativ.

Experimentul didactic – metodă activă de învățare

Experimentul didactic reprezintă o metodă prin care elevii observă, analizează și explică fenomenele studiate, pornind de la situații concrete. Această metodă contribuie la corelarea teoriei cu practica și la dezvoltarea gândirii științifice. Elevii sunt încurajați să formuleze ipoteze, să observe rezultatele și să tragă concluzii, dezvoltându-și astfel autonomia în învățare.

Exemplu concret de experiment didactic

Determinarea caracterului acid sau bazic al unor soluții folosind indicatori acido-bazici

Scopul experimentului:

Identificarea caracterului acid, bazic sau neutru al unor soluții uzuale și familiarizarea elevilor cu utilizarea indicatorilor acido-bazici.

Obiective operaționale:

La finalul activității, elevii vor fi capabili să:

- utilizeze corect indicatorii acido-bazici;
- observe modificările de culoare ale acestora;

- clasifice soluțiile în funcție de pH;
- formuleze concluzii pe baza observațiilor experimentale.

Materiale necesare:

eprubete, suport pentru eprubete, pahare Berzelius, soluții de oțet, apă distilată, soluție de bicarbonat de sodiu, hârtie de turnesol sau indicator universal, pipete.

Desfășurarea experimentului:

Elevii, organizați pe grupe, introduc în eprubete cantități egale din soluțiile propuse. Se adaugă câteva picături de indicator acido-bazic și se observă modificările de culoare. Pe baza acestora, elevii stabilesc caracterul soluțiilor analizate și notează rezultatele într-un tabel.

Observații și interpretare:

Indicatorul acido-bazic își modifică culoarea în funcție de pH-ul soluției. Soluția de oțet prezintă caracter acid, soluția de bicarbonat este bazică, iar apa distilată este neutră.

Concluzii:

Experimentul permite elevilor să înțeleagă noțiunea de pH și să facă legătura dintre teorie și aplicațiile practice. Activitatea contribuie la dezvoltarea competențelor de investigare, observare și interpretare a datelor experimentale.

Activitatea a fost realizată în cadrul orelor de curs și a avut un impact pozitiv asupra implicării și interesului elevilor.

Rolul experimentului în predarea chimiei

În cadrul orelor de chimie, experimentul este indispensabil pentru înțelegerea transformărilor substanțelor și a legilor care guvernează reacțiile chimice. Experimentele pot fi realizate frontal, demonstrativ sau pe grupe, în funcție de obiectivele lecției. Prin aceste activități, elevii își dezvoltă deprinderi de lucru în laborator și învață să respecte normele de securitate.

Folosirea experimentului de laborator, îi ajută pe profesori să-i îndrume pe elevi în procesul de învățare, deoarece creează contextul favorabil pentru: motivarea și implicarea activă a

elevilor în învățare; facilitarea gândirii elevilor, în special a celei critice și a celei creative; procesarea informației de către elevi prin exersarea operațiilor gândirii atât de către elevi, cât și de către profesor; proiectarea unor activități care să ajute la realizarea acestor scopuri; abordarea interdisciplinară a conținutului; oferirea unui material de discuție; angajarea elevilor într-un discurs permanent ceea ce permite monitorizarea înțelegerii; stimularea schimbării și a reflecției personale; încurajarea exprimării libere și în siguranță a tuturor opiniilor; confruntarea de idei și opinii în condiții de respect; sprijinirea elevilor în producerea opiniilor, a întrebărilor și în căutarea răspunsurilor proprii; organizarea predării; stabilirea unor scopuri pentru învățare și satisfacerea anumitor nevoi individuale;

Experimentul virtual

Pregătirea tinerilor pentru o Societate a Cunoașterii impune utilizarea unor tehnologii didactice adecvate capabile să asigure:

- integrarea informației într-o manieră interactivă multimedia (foto, sunet, film);
- conservarea informației prezentate ad-hoc - text și audio și transpunerea ei pe suport electronic (note de curs integrate în programe de prezentare realizate în Power Point, utilizarea programului AEL);
- vizualizarea on-line, la nivelul unei săli de curs, a informației disponibile pe Internet (Laboratoare virtuale, biblioteci, simulări, proiecte de cercetare, instituții de specialitate, muzee etc.

Factorii care condiționează experimentul de laborator

- Alegerea unei anumite forme de experiment este condiționată de mai mulți factori:
  - ✓ existența aparaturii și a materialelor necesare pentru efectuarea experimentului,
  - ✓ ceea ce se urmărește a fi realizat prin efectuarea experimentului în cadrul lecției,
  - ✓ particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor,
  - ✓ interesul manifestat pentru cercetarea fenomenelor fizice și chimice,
  - ✓ dorința de colaborare și cooperare a elevilor.
  - ✓ Metode interactive, centrate pe elev.

Abordarea interdisciplinară

Învățarea prin experiment permite realizarea unor activități interdisciplinare, care îmbină noțiuni de chimie și fizică. Astfel, elevii dobândesc o viziune integrată asupra științei și pot aplica cunoștințele în situații practice.

Concluzii

Consider că prin folosirea experimentului învățarea devine mai temeinică, elevul participă activ la învățare, observă, formulează întrebări și găsește singur unele răspunsuri. De asemenea, descifrarea tainelor științei prin experimente științifice contribuie la dezvoltarea capacității de învățare la preșcolari, precum și la dezvoltarea lor mentală optimă. Micile încercări de a înțelege cum funcționează elementele mediului înconjurător hrănesc interesul și curiozitatea elevilor de a cunoaște, precum și spiritul lor competitiv în descoperirea de lucruri noi, revoluționare.

Învățarea prin experimente contribuie la creșterea motivației elevilor și la formarea competențelor științifice.

Chiar prin definiția sa, experimentul de laborator trebuie să constituie suportul performanței în procesul de predare-învățare a disciplinelor fizică și chimie, astfel că elevul trebuie inclus în chiar structura disciplinei, care nu trebuie să-i definească ceea ce el intuiește sau folosește, ci să-l provoace să descopere ceea ce îl înconjoară, ceea ce se întâmplă în jurul său, pentru a găsi soluții problemelor cărora trebuie să le facă față.

Motto:

Nu există deloc lucruri mari, nici lucruri mărunte. Există altceva. Altceva înseamnă ceea ce-mi place și ceea ce fac” (Jacque Prevert)

Bibliografie:

1. Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. Iași: Editura Polirom.
2. Cuceș, C. (2014). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.
3. Dulamă, M. E. (2008). Didactica științelor. Cluj-Napoca: Editura Clusium.
4. Ministerul Educației (2017). Programa școlară pentru disciplina Chimie – liceu.
5. Laboratory Experiment, Dolhai Gyongyi, Chimie Didactică.

ROLUL CDI ÎN SPAȚIUL EDUCAȚIONAL ROMÂNESC

documentarist, Mirela CRISTEA
Colegiul Național Militar „Alexandru Ioan Cuza”, Constanța

În prezenta lucrare voi discuta despre rolul Centrului de Documentare și Informare în procesul educațional, aspect tot mai des prezentat pe hârtie și uitat, de fapt, atunci când vine vorba de diferite activități extrașcolare.

Centrul de Documentare și Informare (CDI) reprezintă un element esențial al școlii moderne, având rolul de a sprijini procesul educațional prin facilitarea accesului la informație, cunoaștere și resurse educaționale variate. CDI nu este doar un spațiu de lectură, ci un centru educațional complex, adaptat cerințelor societății contemporane.

Prin fondul său documentar diversificat – cărți, reviste, materiale audio-video și resurse digitale – CDI contribuie la dezvoltarea competențelor informaționale ale elevilor. Aceștia învață să caute, să selecteze, să analizeze și să utilizeze informația în mod critic și responsabil, competențe indispensabile în învățarea pe tot parcursul vieții.

Un rol important în funcționarea CDI îl are documentaristul, care ghidează elevii în procesul de documentare și colaborează cu cadrele didactice pentru realizarea unor activități interdisciplinare. Astfel, CDI devine un spațiu al învățării active, al cooperării și al inovării pedagogice.

De asemenea, CDI contribuie la promovarea lecturii și a culturii scrise, prin activități specifice menite să stimuleze interesul pentru carte și pentru dezvoltarea personală. Prin deschiderea către comunitate și utilizarea tehnologiilor moderne, CDI se afirmă ca un pilon al educației de calitate.

Mai mult, Centrul de Documentare și Informare nu este doar un spațiu plin de cărți, ci un loc unde curiozitatea este încurajată, iar învățarea devine mai atractivă. CDI este deschis tuturor elevilor și profesorilor care doresc să descopere, să învețe și să creeze. Aici, elevii pot găsi informații utile pentru teme și proiecte, pot lucra în echipă sau pot răsfoi o carte bună într-un mediu relaxant. CDI îi ajută să învețe cum să caute informația corectă și cum să o folosească eficient, fie că este vorba de o carte, un articol sau o resursă online. Documentarist joacă un rol important, fiind mereu gata să ofere sprijin și îndrumare. Împreună cu profesorii, acesta organizează activități interesante: ateliere, expoziții de carte, cluburi de lectură sau proiecte tematice. Prin atmosfera sa deschisă și resursele variate, CDI devine un loc prietenos, unde învățarea se îmbină armonios cu plăcerea de a descoperi lucruri noi.

Mai mult decât atât, într-o lume în care informația este peste tot, Centrul de Documentare și Informare îi ajută pe elevi să găsească direcția corectă. CDI este locul unde învățarea capătă sens, iar fiecare întrebare devine o oportunitate de creștere. Aici, elevii nu doar primesc informații, ci învață cum să le descopere singuri, cum să gândească critic și cum să își construiască propriul drum educațional. CDI încurajează curiozitatea, creativitatea și dorința de a învăța continuu. Cu sprijinul documentaristului și al cadrelor didactice, CDI devine un spațiu al colaborării și al încrederii. Activitățile desfășurate aici îi ajută pe elevi să își dezvolte competențe esențiale pentru viitor și să își descopere pasiunile. CDI nu este doar un loc din școală, ci un punct de plecare. Un loc unde fiecare elev poate învăța nu doar *ce* să știe, ci mai ales *cum* să învețe.

Având în vedere aspectele menționate mai sus, doresc a preciza că prin Centrul de Documentare și Informare activitățile desfășurate capătă o altă amploare, jocul inter și transdisciplinar fiind accentuat.

Sintetizând cele de mai sus, se poate spune că:

1. CDI – mai mult decât o bibliotecă

- CDI ca spațiu modern de învățare
- Diferența dintre biblioteca clasică și CDI
- Acces la informație diversă: cărți, reviste, resurse digitale, multimedia

2. Rolul CDI în formarea competențelor elevilor

- Dezvoltarea competențelor informaționale (căutare, selecție, evaluare a informației)
- Gândire critică și autonomie în învățare
- Sprijin pentru proiecte, referate, portofolii

3. CDI – spațiu al învățării colaborative

- Lucrul în echipă și proiectele interdisciplinare
- Activități de grup, ateliere, cluburi de lectură
- CDI ca loc de întâlnire pentru idei și creativitate

4. CDI și rolul documentaristului

- Documentaristul ca ghid al informației
- Colaborarea cu profesorii de diferite discipline
- Sprijin personalizat pentru elevi

5. CDI și promovarea lecturii

- Stimularea plăcerii de a citi
- Activități de animare a lecturii (expoziții de carte, concursuri, lansări)
- Lectura ca mijloc de dezvoltare personală

6. CDI – punte între școală și comunitate

- Parteneriate educaționale
- Implicarea părinților și a instituțiilor culturale
- CDI ca centru de resurse pentru întreaga comunitate școlară

7. CDI în era digitală

- Resurse online și educație digitală
- Educația media și combaterea fake news
- CDI ca sprijin pentru învățarea pe tot parcursul vieții

În continuare, propun un model de activitate CDI – ZICI, eveniment marcat anul pentru a promova lectura: „*Cititul care ne aduce împreună*”

Scopul activității: promovarea lecturii ca activitate de plăcere, dezvoltarea competenței de comunicare și consolidarea relațiilor dintre elevi, profesori și membri ai comunității școlare.

Grup țintă: elevi (ciclul liceal), profesori, părinți.

Descrierea activității: Activitatea se desfășoară în CDI și începe cu o scurtă prezentare a semnificației ZICI. Documentaristul invită participanții să se așeze în cerc, într-o atmosferă relaxantă. Fiecare participant aduce o carte preferată sau primește un fragment ales din fondul CDI. Lectura se face pe rând, cu voce tare, fiecare citind un fragment scurt (1–2 minute). După fiecare lectură, participanții pot spune, în câteva cuvinte, de ce au ales acel text sau ce emoție le-a transmis. Pentru elevii mai mici, lectura poate fi realizată de profesor sau de un părinte, urmată de discuții libere sau de realizarea unui desen inspirat din poveste.

Activitate complementară: „Copacul lecturii” - participanții notează pe frunze colorate titlul cărții citite și un cuvânt care exprimă starea trăită (bucurie, curiozitate, emoție etc.). Frunzele sunt apoi lipite pe un panou sau pe un copac simbolic amplasat în CDI.

Resurse utilizate

- Cărți din fondul CDI
- Fișe colorate / post-it-uri
- Panou de afișaj
- Scaune perne pentru o atmosferă prietenoasă

Rezultate așteptate

- Creșterea interesului pentru lectură
- Dezvoltarea abilităților de exprimare orală
- Întărirea sentimentului de apartenență la comunitatea școlară

Valorificare

Activitatea poate fi documentată prin fotografii, afișată pe site-ul școlii sau prezentată într-un articol pentru revista școlară.

ROLUL EXCURSIEI ȘCOLARE

Prof. Mirela DUMITRU-SAVIN
Colegiul Național Militar „Alexandru Ioan Cuza”, Constanța

Pentru elevi una dintre cele mai dorite și plăcute activități extrașcolare sunt excursiile școlare care sunt activități de recreere, pline de educație nonformală cu învățare prin experimentare.

FIȘĂ DE ACTIVITATE – Excursie la Acvariul din Tulcea

- 1. Ramura de vârstă:** liceeni, 15-16-17 ani
  - 2. Arii de dezvoltare:** social, spiritual, afectiv
  - 3. Denumirea activității:** În căutarea peștilor ascunși din poveștile bunicilor...☺!
  - 4. Loc de desfășurare:** în natură, la acvariu
  - 5. Perioada:**
  - 6. Durata: 10 ore**
  - 7. Nr. participanți:** 100 de elevi și 10 profesori însoțitori
  - 8. Materiale necesare:** bomboane, afișe, post-it-uri
  - 9. Obiectivele activității:**
    - Să descrie cel puțin 2 situații din 5: „Care este cea mai frumoasă amintire?”, „Unde ai vrea să călătorești?”, „Ce ai vrea să faci și încă nu ai făcut?”, „Ce îți place cel mai mult din ceea ce faci?”, „Ce pasiuni ai?”;
    - Să puna bazele unor relații interpersonale cu cel puțin 4 membrii de pe lângă el/ea;
    - Să comunice eficient pentru a stabili numele de echipă;
    - Să descopere sensul spiritual al experiențelor de viață personale și colective.
  - 10. Descrierea activității:**
    - 3' – pregătire cadru (elevii aflați la etapele de învățare și aplicare, de 16-18 ani)
    - 2' – salutul și prezentarea grupului, ancorarea la acvariu
    - 15' – **Provocarea 1** energizer: „Bomboanele colorate”, meditație către sine, despre sine, intercunoaștere
    - 30' -Împărțirea în două echipe,
Provocarea 2 alegerea numelui, strigătului și realizarea steagurilorStabilirea regulilor excursiei, sarcinilor echipelor, în funcție de programul excursiei
  - 10' așteptările elevilor: față de însoțitori, față de colegi, față de ei!
  - 20' După cină -scrieți un mesaj către voi, tine cel de final!
  - 10' – feedback & evaluarea activității
- 11. Evaluarea activității:** Bim-bum-crack!
  - 12. Cum pot fi obținute mai multe de la această activitate?**

Bibliografie:

- [Care sunt condițiile de organizare a taberelor, excursiilor și expedițiilor școlare. Ministerul Educației a publicat în Monitorul Oficial obligațiile profesorilor și elevilor care participă la excursii - HotNews.ro](#)
- Manualul liderului de exploratori, ONCR, București, 2018

3. [HOTĂRÂRE nr.491 din 5 iulie 1995 privind organizarea taberelor, excursiilor, expedițiilor școlare și a altor forme de petrecere a timpului liber pentru prescolari și elevi \(cdep.ro\).](#)

STAREA DE BINE ÎN EDUCAȚIE, DE LA TEORIE SPRE PRACTICĂ

Prof. Oana- Mihaela Gavrilescu
Școala Gimnazială Nr.1 Rădăuți-Prut, jud. Botoșani

Motto: „Va exista întotdeauna ceva mult mai urgent decât protejarea stării de bine a copiilor. Dar niciodată nu va exista ceva mai important.” *UNICEF Office of Research (2013)*

În ultima vreme, se discută mult despre *starea de bine* ca fiind elementul cheie care stă la baza evoluției și dezvoltării personale, la baza evoluției umane din toate punctele de vedere. Prezența sa în viețile noastre contribuie la propria existență prin bunăstarea pe care o oferă și astfel ne determină să abordăm un comportament creativ, să ne implicăm, să participăm și să dezvoltăm aspecte ale vieții personale, sociale, economice.

Studiul, dezvoltarea conceptului de „Stare de bine” și implementarea sa în viața reală are ca scop, ca prin starea de bine individuală să se obțină - prin propagare concentrică, într-o formă cât mai corectă și completă, conform caracteristicilor zonelor de adresare - starea de bine la nivel global. „*Scopul final al dezvoltării este starea de bine universală din punct de vedere fizic, mintal și social a fiecărei ființe umane.*” (Javier Perez de Cuellar, fost secretar general al O.N.U.)

Starea de bine este percepția subiectivă a oamenilor, percepție care ține de calitatea vieții personale. Este de fapt capacitatea noastră de adaptare, întrucât ne oferă date privind modul de înțelegere posibilităților proprii și a eficienței personale în situații de viață. Starea de bine este împletită cu fericirea fiecăruia dintre noi.

Paul Ekman, cunoscut psiholog american, fost profesor al University California San Francisco, renumit pentru lucrările sale privind expresiile faciale, definește fericirea ca „*starea în care omul se simte bine și care îi generează emoții și trăiri pozitive*”. Atrage după sine noțiunea de bunăstare interioară.

Domnul profesor Lucian Ciolan, decanul Facultății de Psihologie și Științele Educației din București, afirmă că „*Fericirea este un concept simplu. E vorba de faptul că oamenii, pentru a putea să învețe și să aibă rezultate prin învățare, trebuie să aibă o stare de bine, să fie mulțumiți, fericiți și să se simtă confortabil. Niciunul dintre noi nu poate să învețe dacă avem foarte multe griji și stres*”.

Deși știința stării de bine este la început de drum, proiectul „Foresight” al guvernului Regatului Unit identifică cinci factori care au un efect dovedit asupra stării de bine, facilitând definirea celor cinci moduri de a ajunge la starea de bine: *connect* (Conectează-te cu cei de lângă tine), *keep active* (Fă mișcare, rămâi activ tot timpul), *take notice* (Fii atent la tot ce te înconjoară), *keep learning* (Învăță tot timpul, descoperă, fii curios), *give* (Dăruiește, zâmbește, implică-te)

The five ways to wellbeing

În educație, în ultimii ani, *starea de bine* sau *wellbeing* a devenit o componentă importantă cel puțin în viziunea celor responsabili de calitatea educației și a vieții beneficiarilor educației. S-a înțeles cel puțin teoretic și s-a văzut și faptic că nu e de ajuns să mergem la clasă și să predăm dacă suntem dascăli ci contează și impactul pe care îl avem asupra celor în fața cărora ne aflăm, devenind responsabili de starea de bine, de fericirea și implicarea lor.

În învățământ se vorbește de starea de bine cam de când se vorbește și despre școala de tip finlandez. Se discută foarte mult despre faptul că acesta este secretul rezultatelor școlii finlandeze, că acesta este drumul pe care ar trebui să îl urmăm pentru a avea un învățământ de calitate.

Starea de bine în școlile din Finlanda înseamnă, alături de multe altele, și:

- ✚ participarea a 90% din școli într-un program anti-bullying, KiVa, bazat pe cercetări și pilotare. KiVa a fost dezvoltat pe baza unor cercetări serioase la Universitatea din Turku, cu fonduri de la ministerul educației și mai toate școlile din Finlanda s-au înscris în acest program, care e susținut de foarte multe materiale ce îi sprijină pe profesori;
- ✚ ghiduri, idei și planuri de activități de utilizat la clasă (de genul „learning by doing”), sesiuni de formare etc.;
- ✚ garantarea egalității pentru toți elevii;
- ✚ „mindfulness” în școlile care doresc să îl practice;
- ✚ participarea școlilor la programul național „Școli în mișcare”, menit să promoveze sportul și activitățile fizice în rândul elevilor.

Câteva dintre principiile care stau la baza sistemului de educație finlandez ne oferă o posibilă explicație pentru succesul său.

- ✚ Recrutarea și formarea și motivarea profesorilor;
- ✚ Autonomia școlară și încrederea în profesori;
- ✚ Egalitatea în educație;
- ✚ Accentul pe dezvoltarea abilităților generale și gândirea critică;
- ✚ Evaluare bazată pe feedback și progres personal;
- ✚ Accentul pe “well-being” și “balance”.

Finlanda acordă o atenție deosebită bunăstării și echilibrului între viața școlară și cea personală. Pauzele regulate, activitățile fizice și sprijinul pentru sănătatea mentală sunt integrate în programul școlar.

Dacă ne referim la starea de bine în Educație, în general, trebuie să urmărim conceptul și semnificațiile lui – uzuale și dezirabile – pe categorii de actanți ai sistemului educațional: elevi, profesori, părinții.

În termeni generali, starea de bine la elevi se referă la condițiile de studiu, confort, activități bine dozate, lipsa stresului, empatie didactică, respect din partea profesorilor etc. Altfel spus, la toate lucrurile bune și necesare pe care cu toții ni le dorim. Tendința este ca starea de bine să fie configurată și prin alte elemente, discutabile: mai puțin de învățat, un volum de muncă redus, teme mai puține sau deloc, reguli permissive și obligații diminuate, răspundere mai mică și libertate mai mare, acces la telefoane în clasă și (mult) mai puțină lectură, mai multă înțelegere din partea școlii și a profesorilor, note mai mari, ore mai puține și mai mult timp liber, mai multă relaxare...

Dar școala și întregul proces al formării înseamnă, înainte de toate, principii și valori, muncă și efort, reguli și disciplină, exigență, asumare, implicare și competiție, care, inevitabil, sunt generatoare de stres și tensiune în urmărirea și atingerea obiectivelor. Elevii nu merg la școală să se relaxeze și să se distreze, ci să învețe și să fie educați, să se formeze intelectual, spiritual, moral și social.

Starea de bine a elevilor este o condiție fundamentală a obținerii succesului școlar. Aceasta influențează motivația și învățarea elevului, care stau la baza progresului școlar. Nivelul de stare de bine al elevilor la școală este indicat de satisfacția lor față de viața la școală, de implicarea lor în învățare și de comportamentul socio-emoțional. Acesta este îmbunătățit atunci când practicile bazate pe dovezi sunt adoptate de școli în parteneriat cu familiile și comunitatea.

Starea de bine optimă a elevilor este o stare durabilă, caracterizată prin sentimente și atitudini predominant pozitive, relații pozitive la școală, reziliență, optimism și un nivel ridicat de satisfacție față de experiențele de învățare. Aceste definiții succinte oferă o bază de la care elevii, părinții, profesorii, managerii și autoritățile pot începe să discute și să definească ce aspecte ale stării de bine elevilor sunt cele mai relevante pentru punctele forte ale elevilor și contextul școlii.

ERO (Education Review Office/ Biroul de evaluare a educației) a identificat nouă concepte-cheie sinonime cu starea de bine și succesul elevilor. Aceste concepte sunt descrise drept rezultatele dorite pentru starea de bine a elevilor și sunt menționate în toți indicatorii:

1. Elevii au un sentiment de apartenență și de legătură cu școala, cu colegii și cu comunitatea.
2. Elevii experimentează reușita și succesul.
3. Elevii sunt rezilienți, au capacitatea de a trece peste situațiile dificile.
4. Elevii sunt competenți social și emoțional – sunt conștienți din punct de vedere social, au abilități interpersonale, sunt siguri de sine, sunt capabili să decidă responsabil și să se autocontroleze.
5. Elevii sunt activi fizic și au stiluri de viață sănătoase.
6. Elevii sunt îngrijiți de profesorii de la școală, au adulți la care să apeleze pentru a-și crește potențialul, a-și celebra succesele, a discuta opțiunile și a rezolva problemele.
7. Elevii se simt în siguranță la școală, relațiile sunt apreciate și așteptările sunt clare.
8. Elevii sunt incluși, implicați, angajați, invitați să participe și să aducă contribuții pozitive.
9. Elevii își înțeleg locul în lume, sunt încrezători în identitatea lor și sunt optimiști în ceea ce privește viitorul.

ERO a dezvoltat indicatori pentru școli care prezintă exemple/ tipuri ale rezultatelor așteptate pentru starea de bine elevilor din perspectiva elevilor, părinților, comunității, profesorilor și managerilor școlilor.

Starea de bine a elevului trebuie privită sub trei dimensiuni:

- **starea de bine** a elevului în raport cu propria persoană (cu sinele);
- **starea de bine** a elevului din punct de vedere al relațiilor cu colegii;
- **starea de bine** a elevului din punct de vedere a contextului educațional.

Incluziunea este un proces care poate crește practic la nesfârșit nivelul învățării și al participării pentru toți elevii. De fapt incluziunea are loc concomitent cu creșterea gradului de participare. O școală incluzivă este o școală în mișcare, o școală care facilitează accesul tuturor la o educație de calitate printr-o serie de activități în centrul cărora este elevul. Educația pentru toți poate să fie un mijloc de îmbunătățire a educației în general prin reconsiderarea sprijinului care se acordă anumitor copii. Maniera în care o serie de particularități de dezvoltare și învățare determină împărțirea copiilor în categorii determinate tinde să fie înlocuită de o manieră non-categorială, care consideră că orice copil este o persoană care învață într-un anumit ritm și stil. Educația incluzivă și sistemul de învățământ, în general, a evoluat până în punctul în care toate cadrele didactice trebuie să știe că diversitatea este prezentă în grupurile de copii la toate nivelurile de educație și că abordarea diferitelor cerințe ale copiilor este ceea ce marchează fundamental noile tendințe în educație.

Michael Mednick, un binecunoscut psihopedagog britanic pentru copiii cu nevoi speciale multiple și nu numai, povestea de "learn helplessness" (trad. "neputință dobândită") și se referea la acești copii care își cunoșteau situația fizică. Și tot același Michael Mednick zicea "**Visează! Crede! Împlinește!**" Atâta timp cât avem un vis și credem în el, găsim și instrumentele, căile, oamenii pentru al duce la împlinire.

Starea de bine trebuie este așadar un concept complex care trebuie privit din mai multe perspective care se interconectează și se condiționează reciproc:

- ✓ starea de bine fizică (sănătatea);
- ✓ starea de bine socială (respectul de sine și interacțiunea cu ceilalți);
- ✓ starea de bine emoțională (încrederea în sine);
- ✓ starea de bine spirituală (valorile personale).

Azi, mai mult ca niciodată, pare greu să fii copil dar este și mai greu să crești și să educi noile generații de copii. Azi, mai mult ca niciodată, școala trebuie să fie nu doar un centru de învățare, dar și un loc care promovează sănătatea emoțională. Copiii lumii trebuie să fie pregătiți atât academic, cât și emoțional pentru lumea în care trăiesc, să știe să coopereze cu stresul și anxietatea care par să copleșească calitatea vieții omului de azi.

Starea de bine a copiilor noștri în școală este dată de atmosfera pozitivă din sala de clasă unde efortul este încurajat și recompensat, unde copiii sunt acceptați și sprijiniți de profesori și colegi, indiferent de intelect și fire. Oferindu-le experiențe pozitive în școală, copiii vor fi mai calmi, mai fericiți, mai împliniți. Iar în contextul emoțiilor pozitive, copiii vor învăța mai bine, vor deveni învățăcei încrezători pe tot parcursul vieții lor.

Bibliografie:

1. [Tîrcă, Anca- Hai cu starea de bine în școală- Ghid pentru profesori, directori și părinți , Ed. Corint, 2022](#)

Surse de informare internet:

1. <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2022/11/28/council-takes-action-to-boost-school-success-of-children-across-the-eu/>

2. <https://www.kinderpedia.co/ro/resurse/blog/educatietimpurie/alexandra-chiorando-conferinta-educatie-timpurie>
3. <https://www.stareadebine.eu/starea-de-bine/concept>
4. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/p-74-83.pdf
5. <https://schoolbit.ro/2023/11/21/pedagogia-starii-de-bine-in-scoala/>
6. <https://revistaprofesorului.ro/sistemul-de-invatamant-finlandez/>
7. <https://edulike.ro/sistemul-de-educatie-din-finlanda/>
8. <https://neweconomics.org/uploads/files/five-ways-to-wellbeing-1.pdf>
9. <https://www.dianalefter.ro/16-principii-pentru-starea-de-bine-in-educatie/>
10. <https://tribunainvatamantului.ro/starea-de-bine-in-educatie/>
11. <https://www.unicef.org/moldova/media/Metodologic.pdf>
12. <https://www.edumi.ro/wp-content/uploads/2021/10/Starea-de-bine.pdf>
<https://cjrae-botosani.ro/wp-content/uploads/2022/06/IO6-Incluziune-prin-stare-de-bine.pdf>

ADAPTAREA STRATEGIILOR DE PREDARE PENTRU ELEVII CU TSA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. Olga -Narcisa MOTORA
Școala Gimnazială Bistra, jud. Alba

Cuvinte-cheie: *TSA, învățământ primar, adaptare curriculară, strategii didactice diferențiate, incluziune*

Activitatea didactică prin implicarea factorului uman și a obiectivelor urmărite constituie o adaptare permanentă dar în același timp și o provocare. Integrarea elevilor cu tulburare de spectru autist (TSA) în învățământul de masă reprezintă o provocare majoră pentru cadrele didactice din ciclul primar Educația, în esență presupune o adaptare la particularitățile fiecărui elev, iar în cazul copiilor cu TSA, intervenția timpurie și strategiile structurate sunt esențiale pentru progresul academic și social. Conform Manualului de Diagnostic și Statistică a Tulburărilor Mintale – DSM-5, TSA este caracterizată prin dificultăți persistente în comunicarea și interacțiunea socială, precum și prin comportamente restrictive și repetitive. În mediul școlar, aceste particularități se pot manifesta prin dificultăți de integrare în grup, rezistență la schimbare, hipersensibilitate senzorială sau dificultăți de autoreglare emoțională. În ciclul primar, unde accentul este pus pe dezvoltarea competențelor fundamentale și pe socializare, adaptarea strategiilor didactice devine o condiție esențială a reușitei școlare.

I. Particularități educaționale ale elevilor cu TSA în ciclul primar

Pentru înțelegerea particularităților educaționale ale elevilor cu tulburare de spectru autist (TSA) în ciclul primar este nevoie de o analiză a dimensiunilor cognitive, socio-emoționale, comportamentale și senzoriale. TSA, definită în DSM-5 ca o tulburare neurodezvoltativă caracterizată prin dificultăți persistente în comunicare și interacțiune socială, asociate cu tipare restrictive și repetitive de comportament, influențează în mod direct modul în care copilul învață, relaționează și se adaptează la cerințele mediului școlar. În ciclul primar, unde activitatea didactică este profund interactivă și presupune cooperare, flexibilitate și comunicare constantă, elevii cu TSA pot întâmpina dificultăți semnificative. Una dintre trăsăturile centrale este afectarea reciprocității sociale. Copilul poate manifesta dificultăți în inițierea și menținerea interacțiunilor cu colegii, în interpretarea expresiilor faciale sau a indiciilor nonverbale și în înțelegerea regulilor implicite ale comunicării. În context școlar, aceste particularități pot fi interpretate eronat drept lipsă de interes, opoziționism sau retragere, deși ele reflectă o structură cognitivă diferită de procesare a informației sociale. Din punct de vedere cognitiv, elevii cu TSA pot prezenta un profil inegal al dezvoltării. Unii pot avea competențe academice bine dezvoltate, în special în domenii ce implică memorare mecanică, recunoaștere de tipare sau interese restrânse, în timp ce alte arii – precum înțelegerea textului narativ, inferența sau rezolvarea situațiilor problemă cu caracter social – pot fi afectate. Rigiditatea cognitivă reprezintă o altă caracteristică relevantă. Dificultatea de a accepta schimbarea, de a trece de la o sarcină la alta sau de a adapta o strategie de rezolvare poate genera anxietate și comportamente de evitare. În ciclul primar, unde dinamica lecției presupune alternanța activităților și adaptarea la ritmul clasei, această rigiditate poate constitui un obstacol în integrarea deplină a

elevului. Un alt aspect semnificativ îl constituie particularitățile comunicării. Limbajul poate fi dezvoltat structural, însă utilizarea sa pragmatică este adesea deficitară. Elevul poate interpreta literal mesajele, întâmpinând dificultăți în înțelegerea metaforelor, a glumelor sau a instrucțiunilor ambigue. În același timp, exprimarea nevoilor și a emoțiilor poate fi limitată, ceea ce conduce la acumularea frustrării și, uneori, la manifestări comportamentale intense. Astfel, comportamentele considerate „problemă” trebuie analizate ca forme de comunicare alternativă, reflectând dificultăți de autoreglare sau supraîncărcare senzorială.

Dimensiunea senzorială joacă un rol esențial în adaptarea școlară. Mulți elevi cu TSA prezintă hipersensibilitate sau hiposensibilitate la stimuli auditivi, vizuali, tactili sau olfactivi. Zgomotul clasei, lumina puternică, aglomerația sau schimbările neașteptate pot declanșa reacții de stres. În mediul primar, unde spațiul este adesea dinamic și stimulat, aceste particularități necesită ajustări subtile, dar constante, pentru a asigura confortul și disponibilitatea pentru învățare.

De asemenea, dezvoltarea competențelor socio-emoționale este adesea întârziată sau atipică. Înțelegerea și exprimarea emoțiilor, empatia cognitivă și capacitatea de a anticipa reacțiile celorlalți pot fi limitate. În contextul activităților de grup, aceste dificultăți pot genera izolare sau conflicte. Cu toate acestea, cercetările recente subliniază că, într-un mediu predictibil și susținător, elevii cu TSA pot dezvolta progresiv abilități sociale funcționale, mai ales atunci când intervenția este sistematică și colaborativă. Înțelegerea acestor trăsături permite cadrului didactic să construiască un mediu educațional structurat, predictibil și empatic, în care potențialul fiecărui copil să fie valorizat. Educația incluzivă autentică nu înseamnă uniformizare, ci adaptare inteligentă și responsabilă la nevoile reale ale elevului

II. Strategii de predare adaptate

Strategiilor de predare pentru elevii cu tulburare de spectru autist (TSA) în ciclul primar presupun o activitate didactică, centrată pe structurare, claritate cognitivă și susținerea autoreglării. Caracteristicile specifice TSA – dificultățile de comunicare socială, rigiditatea cognitivă, particularitățile senzoriale și profilul inegal al competențelor – reclamă o proiectare didactică diferențiată, care să asigure acces real la curriculum și participare activă la viața clasei

- A. Un prim principiu esențial îl constituie structurarea mediului educațional. Elevii cu TSA învață mai eficient într-un cadru predictibil, organizat și coerent. Claritatea rutinei zilnice, anticiparea schimbărilor și delimitarea explicită a etapelor lecției reduc anxietatea și cresc disponibilitatea pentru sarcină. Organizarea spațiului clasei în zone funcționale distincte, utilizarea orarelor vizuale și prezentarea instrucțiunilor în pași concreți și secvențiali contribuie la consolidarea sentimentului de siguranță. Abordări precum modelul TEACCH, dezvoltat în cadrul University of North Carolina at Chapel Hill, evidențiază eficiența structurării vizuale și a clarității contextuale în sprijinirea autonomiei elevilor cu TSA.
- B. O a doua intervenție o reprezintă utilizarea suportului vizual și a materialelor concrete. Numeroase cercetări arată că elevii cu TSA procesează informația vizuală cu o eficiență superioară celei exclusiv verbale. Schemele grafice, hărțile conceptuale, pictogramele, secvențele ilustrate sau organizatorii grafici facilitează înțelegerea sarcinilor și reduc ambiguitatea instrucțională. În ciclul primar, unde explicațiile sunt frecvent însoțite de

exemple și demonstrații, integrarea sistematică a elementelor vizuale devine un instrument de accesibilizare curriculară, nu doar o adaptare punctuală.

- C. În plan curricular, diferențierea conținuturilor și a cerințelor este indispensabilă, aceasta însemnând adaptarea modalității de prezentare și a volumului de sarcină în funcție de profilul individual al elevului. Fragmentarea activităților complexe în pași mici, oferirea timpului suplimentar pentru finalizarea sarcinilor și utilizarea exercițiilor structurate contribuie la creșterea ratei de succes. Evaluarea trebuie, la rândul său, adaptată, punând accent pe progresul individual și pe competențele funcționale, nu pe comparația normativă cu media clasei. Portofoliul educațional, evaluarea prin observație sistematică și feedbackul descriptiv sunt instrumente adecvate unui demers incluziv.
- D. O dimensiune centrală a strategiilor adaptate o constituie sprijinirea competențelor socio-emoționale. Elevii cu TSA pot întâmpina dificultăți în înțelegerea regulilor sociale implicite, în gestionarea frustrării sau în exprimarea emoțiilor. Introducerea poveștilor sociale, a jocurilor de rol și a exercițiilor de identificare a emoțiilor contribuie la dezvoltarea abilităților de interacțiune. În plus, utilizarea tehnicilor de întărire pozitivă și a feedbackului imediat consolidează comportamentele adecvate și sprijină autoreglarea.
- E. Nu în ultimul rând, tehnologia educațională oferă oportunități relevante pentru personalizarea învățării. Aplicațiile interactive, platformele digitale cu feedback imediat și resursele multimedia pot susține motivația și implicarea elevilor cu TSA, în special atunci când acestea valorifică interesele lor specifice. Integrarea tehnologiei trebuie însă realizată echilibrat, ca instrument de sprijin și nu ca substitut al relației pedagogice.

Bibliografie

1. Dănilă, I., Măntescu, D., & Filioreanu, C. (2021). *Copilul cu TSA, de la teorie la practică*. Academia ABC.
2. Gherguț, A. (2011). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale: Strategii de educație integrată*. Editura Polirom
3. Vrăsmaș, E. (2014). *Educația integrată și incluzivă*. Editura Aramis

ECHIPA MULTIDISCIPLINARĂ ÎN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ: COORDONARE DINTRE ÎNVĂȚĂTOR, PROFESORUL DE SPRIJIN ȘI FAMILIE

Prof. Olga -Narcisa MOTORA
Școala Gimnazială Bistra, jud. Alba

Educația incluzivă reprezintă un principiu fundamental al sistemului educațional modern, promovat prin Legea Educației Naționale nr. 1/2011 din România, care impune integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în învățământul de masă. Succesul integrării elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) depinde în mod esențial de coordonarea armonioasă dintre învățător, profesorul de sprijin și familie, formând o echipă ce transcende rolurile tradiționale și adoptă o abordare holistică inspirată din modelul ecologic al lui Urie Bronfenbrenner. Acest model subliniază interconexiunile dintre micro-sistemele copilului – clasa, familia, serviciile specializate – creând un ecosistem educațional în care fiecare actor contribuie cu expertiză complementară pentru a susține dezvoltarea integrală a elevului

I. Rolurile cheie în echipa multidisciplinară

Echipa multidisciplinară integrează expertize complementare pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevului cu CES

- A. **Învățătorul**, ca figură centrală în dinamica clasei, asumă rolul de orchestrator zilnic al activităților, adaptând spontan curriculumul la nevoile grupului, dar cu o vigilență sporită asupra elevului incluziv. El monitorizează progresul cotidian, integrează sugestiile echipei în lecții și facilitează tranzițiile emoționale, transformând potențialele momente de criză în oportunități de învățare. El este responsabil pentru integrarea socială, evitând bullying-ul și încurajează interacțiunea dintre elevul cu CES și colegii săi tipici, evitând „stigmatizarea prin separare”
- B. **Profesorul de sprijin**: Acesta este specialistul care aduce expertiza în tehnici de recuperare și adaptare. El este podul dintre curriculumul general și capacitățile specifice ale copilului. Îi oferă învățătorului „trucuri” pedagogice (ex: cum să gestioneze o criză senzorială, cum să fragmenteze o sarcină lungă în pași mici) .Oferă intervenții specializate, precum terapie logopedică sau adaptări curriculare, conform Planului Educațional Individualizat (PEI). Acesta acționează ca punte între școală și servicii externe (psihologi, logopezi)
- C. **Familia**, departe de a fi un simplu observator, devine partener activ, furnizând contexte socio-afective esențiale – de la istoricul medical la dinamica domestică – și extinzând intervențiile școlare în mediul familial, conform principiilor Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, ratificată de România în 2011.

Această triadă nu funcționează izolat; coordonarea lor generează sinergii, unde observațiile învățătorului zilnic alimentează ajustările profesorului de sprijin, iar feedback-ul parental validează eficacitatea strategiilor.

II. Provocări în coordonare și soluții practice

Colaborarea întâmpină obstacole precum diferențele de formare profesională, lipsa timpului sau rezistența familială. Un studiu al Ministerului Educației (2022) relevă că 40% din echipele incluzive din România întâmpină dificultăți de comunicare.

Strategii de coordonare eficientă

- a. **Reuniuni periodice:** Organizați întâlniri săptămânale scurte (15-20 minute) pentru alinierea obiectivelor PEI. Exemplu: Învățătorul raportează progresul zilnic, profesorul de sprijin propune ajustări, iar părintele împărtășește observații domestice. La primele întâlniri se pot formula un set de întrebări pentru cunoașterea elevului (Către părinți)
  - **Puncte tari:** „Ce îi place copilului să facă cel mai mult? La ce se pricepe, chiar și în afara școlii?” (Acestea vor fi folosite ca recompense sau puncte de sprijin în lecții).
  - **Declanșatori (Triggers):** „Există sunete, lumini, cuvinte sau situații care îi provoacă anxietate sau blocaje?”
  - **Semne de oboseală:** „Cum ne dăm seama că este copleșit înainte de a avea o criză sau de a se închide în sine?”
  - **Interese speciale:** „Are un subiect preferat (ex. dinozauri, trenuri, desen)? Îl putem folosi pentru a-i capta atenția la materii dificile?”
- b. **Instrumente digitale:** Utilizați platforme precum Google Classroom sau ClassDojo pentru jurnale partajate, permițând actualizări în timp real. Un exemplu: Un elev cu tulburare de spectru autist beneficiază de un jurnal comun unde familia notează trigger-e emoționale, iar profesorul de sprijin adaptează activitățile.
- c. **Formare continuă:** Participați la programe acreditate (ex. cele oferite de Casa Corpului Didactic)
- d. **Elaborarea și monitorizarea PEI-ului :** Planul Educațional Individualizat este „busola” echipei. Acesta nu trebuie să fie doar un document birocratic, ci rezultatul unei discuții reale:
  - Învățătorul identifică unde întâmpină copilul dificultăți în clasă.
  - Profesorul de sprijin propune strategii specifice (ex: metode multisenzoriale).
  - Părinții validează dacă obiectivele sunt realiste și relevante pentru viața cotidiană
- e. **Co-predarea (Co-teaching) :** Aceasta este forma supremă de colaborare între învățător și profesorul de sprijin. Există mai multe modele, cum ar fi:
  - **Unul predă, unul asistă:** Învățătorul explică lecția, în timp ce profesorul de sprijin circulă și oferă clarificări discrete elevului cu CES.
  - **Predarea în stații:** Elevii sunt împărțiți în grupuri, iar profesorii se rotesc pentru a oferi perspective diferite

Fișă de monitorizare săptămânală

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: _____

AN ȘCOLAR: 2025 - 2026

FIȘĂ DE MONITORIZARE SĂPTĂMÂNALĂ (CES)

NUME ELEV: _____

SĂPTĂMÂNA: _____

DATA: _____

I. PROGRESE ȘI REUȘITE (Observații Cadre Didactice)

Domeniu	Descriere Progres (Ce a reușit să facă?)
Academic (Materii)	Să citească cu sprijin trei propoziții A finalizat cu sprijin exercițiul la matematică
Social / Comportament	S-a jucat cu un coleg în pauză
Autonomie / Emoțional	A spus ce îl supără Și-a pus singur rechizitele în ghiozdan

II. DIFICULTĂȚI ÎNTÂMPINATE

- Concentrare scăzută / Oboseală rapidă
- Dificultăți în înțelegerea cerințelor noi
- Rezistență la colaborarea cu colegii
- Altele: _____

III. STRATEGII EFICIENTE (Ce a funcționat săptămâna aceasta?)

(Ex: pauze dese, recompense vizuale, materiale simplificate, sprijin 1-la-1)

IV. CONTINUITATE ȘI PARTENERIAT (Mesaj pentru Familie)

Recomandări pentru acasă: _____

Observații/Feedback Părinți: _____

Bibliografie

1. **Albulescu, I., & Catalano, H.** (2024). *Învățarea prin activități de grup*. Presa Universitară Clujeană.
2. **Gherguț, A.** (2016). *Educația incluzivă și psihopedagogia cerințelor speciale*. Polirom
3. **Panisoara, I. O., & Manolescu, M.** (2023). *Pedagogia învățământului primar și preșcolar* (Vol. 2). Polirom
4. **Ministerul Educației.** (2024). *Ghid de bune practici pentru educația incluzivă și servicii de sprijin*. Ministerul Educației din România

---

RELAȚII SINTACTICE LA NIVELUL FRAZEI

FIȘĂ DE LUCRU

CLASA a VIII-a

prof. Geanina-Petronela ROȘU
Colegiul Național Militar „Al. I. Cuza” Constanța

1. Citește cu atenție frazele următoare, apoi îndeplinește cerințele de mai jos:

Toate urările pe care le-a făcut fuseseră primite cu mare drag de către colegi.

Nimeni nu ar fi putut să spună că nu a știut.

Veneau des la această competiție, dar nu câștigau deloc.

Când vremea e geroasă prefer să stau în casă sau să merg la cinematograful.

a) Subliniază predicatoarele, extrage-le din enunțuri și precizează felul lor.

b) Încercuiește elementele de relație și menționează valoarea lor morfologică.

c) Desparte enunțurile în propoziții.

d) Precizează felul propozițiilor (principale/secundare).

e) Menționează tipul raportului sintactic realizat în interiorul frazelor.

2. Alcătuieste un enunț asertiv în care să existe două propoziții principale aflate în raport de coordonare copulativă.

3. Construiește un enunț în care să existe un raport de subordonare realizat printr-o locuțiune conjuncțională subordonatoare.

4. Alcătuieste enunțuri în care raportul de subordonare să fie realizat, pe rând, prin:

-pronumele relativ *ce*;

-adjectivul pronominal *ce*;

-pronumele nehotărât *orice*;

-adjectivul pronominal nehotărât *orice*.

SUCCES! ☺

BAZELE LIMBAJULUI PYTHON - NIVEL INTRODUCATIV

Fișă de lucru pentru cercul de securitate cibernetică

Prof. Sanda-Luminița MINDA
Colegiul Național Militar "Alexandru Ioan Cuza"

Disciplina: Informatică

Durata estimată: 90–120 minute

Obiective:

- consolidarea noțiunilor de bază din Python;
- aplicarea acestor noțiuni în contexte simple de securitate cibernetică.

I. Vocabularul limbajului Python

1. Un identicator Python poate începe cu: literă cifră caracterul '_'
2. Identificatori valizi (bifează): user_1 1user user-name ip_local
3. Adaugă comentarii corespunzătoare în codul următor:

```
port = 80
print("Trafic permis")
```

II. Operatori și expresii

Calculează rezultatul expresiilor:

1. $5 + 2 * 3 =$ _____
2. $(5 + 2) * 3 =$ _____
3. $10 // 3 =$ _____
4. $2 ** 3 ** 2 =$ _____

Adevărat sau Fals:

1. $5 > 3$ and $2 > 4 \rightarrow$ _____
2. $\text{not } (10 < 5) \rightarrow$ _____
3. $(3 == 3)$ or $(4 < 1) \rightarrow$ _____

III. Tipuri de date și variabile

Precizează tipul de date:

utilizator = "admin" $\rightarrow$ _____

incercari = 3 $\rightarrow$ _____

ip_valid = True $\rightarrow$ _____

scor = 12.5 $\rightarrow$ _____

IV. Citire și afișare

Completează codul:

```
nume = _____ ("Nume utilizator: ") #sir de caractere
acc = _____ (input("Număr accesări:"))# numar intreg
print(f"Utilizatorul _____ are _____ accesări")
```

V. Instrucțiunea if

Scrie un program care verifică rolul unui utilizator (admin / user / guest).

VI. Instrucțiuni repetitive

1. Afișează porturile de la 20 la 25 folosind *for*.
2. Simulează maximum 3 încercări de autentificare folosind *while*.

VII. Funcții

Scrie o funcție `verifica_parola`, care verifică dacă o parolă este slabă sau puternică, în funcție de lungimea sa.

VIII. Liste și dicționare

1. Scrie un program care, pentru lista:

```
ip_block = ["192.168.0.1", "10.0.0.1", "192.168.0.1"]
```

  - a) afișează numărul de elemente din listă.
  - b) afișează de câte ori apare IP-ul 192.168.0.1.
2. Creează un dicționar cu starea a trei servere și afișează starea DB.

IX. Aplicație practică

1. Scrie un mini-script care semnalează IP-urile suspecte (aparitii > 2).
2. Scrie o secvență de cod nouă, după modelul anterior, care să verifice o listă de parole în loc de IP-uri.

Rezolvarea fișei de lucru

I. Vocabularul limbajului Python

1. Răspuns corect: un identificador poate începe cu literă sau caracterul '_'
2. Identificatori valizi: `user_1`, `ip_local`
3. Comentarii - soluție:

```
port = 80 # definim portul utilizat
print("Trafic permis") # afișăm mesajul corespunzător
```

II. Operatori și expresii – Soluții

1. $5 + 2 * 3 = 11$	Adevărat/Fals:
2. $(5 + 2) * 3 = 21$	1. False
3. $10 // 3 = 3$	2. True
4. $2 ** 3 ** 2 = 512$	3. True

III. Tipuri de date – Soluții

utilizator → str, incercari → int, ip_valid → bool, scor → float

IV. Citire și afișare – Soluție

```
nume = input("Nume utilizator: ")
acc = int(input("Număr accesări: "))
print(f"Utilizatorul {nume} are {acc} accesări")
```

V. Instrucțiunea if – Soluție

```
rol = input("Rol: ")
if rol == "admin":
    print("Acces total")
elif rol == "user":
    print("Acces limitat")
else:
    print("Acces restricționat")
```

VI. Instrucțiuni repetitive – Soluții

Bucla for:

```
for port in range(20,26):  
    print(port)
```

Bucla while:

```
incercari = 0  
while incercari < 3:  
    print("Încercare autentificare")  
    incercari += 1
```

VII. Funcții – Soluție

```
def verifica_parola(parola):  
    if len(parola) < 8:  
        return "Slabă"  
    return "Puternică"
```

VIII. Liste și dicționare – Soluții

1. Lista

```
ip_block = ["192.168.0.1", "10.0.0.1", "192.168.0.1"]  
print(len(ip_block))  
print(ip_block.count("192.168.0.1"))
```

2. Dicționar

```
servere = {  
    "WEB": "Online",  
    "DB": "Offline",  
    "MAIL": "Online"  
}  
print(servere["DB"])
```

IX. Aplicații practice – Soluții posibile

1. IP-uri suspecte

```
ip_list = ["1.1.1.1", "2.2.2.2", "1.1.1.1", "1.1.1.1"]  
for ip in set(ip_list):  
    if ip_list.count(ip) > 2:  
        print(f"ALERTĂ: IP-ul {ip} este suspect")
```

2. Verificare parole

```
pwd_list = ["1234", "abcd", "123!@#Afj", "1234", "abcd", "1234", "abcd"]  
for pwd in set(pwd_list):  
    if pwd_list.count(pwd) > 2 and len(pwd)<8:  
        print(f"ALERTĂ: Incercare de identificare suspecta cu parola {pwd}")
```

Barem orientativ de evaluare

Exercițiile I–III: 20 puncte

Exercițiile IV–V: 20 puncte

Exercițiile VI–VII: 20 puncte

Exercițiile VIII–IX: 30 puncte

Coerență și corectitudine sintactică: 10 puncte

Total: 100 puncte

Bibliografie:

1. John C. Shovic, Alan Simpson, *Python Essentials*, John Wiley & Sons, Hoboken NJ, USA, 2024
2. <https://docs.python.org/3/>, Python Software Foundation - *Python 3 documentation*
3. <https://www.pythonisti.ro/python-3-lectii-online-interactive.php>, Curs online - *Python 3 pentru începători*

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. Dănuța Maria ȚĂPÎRLAN
Școala Gimnazială „ Nicolae Bălcescu” Drăgășani, Vâlcea

În era tehnologiei și a schimbărilor rapide, sistemul educațional se confruntă cu provocări semnificative în adaptarea și răspunsul la nevoile și cerințele secolului XXI. Inovația în educație devine astfel crucială pentru pregătirea elevilor și studenților.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă.

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul, de a folosi internetul este benefică elevilor, atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic, prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgească perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe

care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator. Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului.

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educatională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

- dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;
- dimensiunea psihologică – se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;
- dimensiunea socială – se referă la clasă ca și grup social ;
- dimensiunea operațională – se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;
- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;
- dimensiunea normativă – se referă la norme, ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodologilor moderne, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri. Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică: Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

În concluzie, educația în secolul XXI trebuie să fie caracterizată de inovație, adaptabilitate și relevanță. Abordările tradiționale sunt tot mai puțin eficiente în contextul actual, iar sistemul educațional trebuie să se adapteze și să evolueze pentru a răspunde nevoilor și cerințelor societății moderne. Prin adoptarea unor metode și tehnologii inovatoare, educația poate deveni mai captivantă, mai interactivă și mai eficientă, pregătind elevii pentru provocările și oportunitățile secolului XXI.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-“Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;

2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I..Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

MODELUL FLIPPED CLASSROOM ÎN PREDAREA MATEMATICII LA CLASA A VII-A

Prof. Valerica OLOI
Școala Gimnazială Giulvăz, jud. Timiș

Rezumat

Integrarea tehnologiilor digitale în educație a determinat dezvoltarea unor modele didactice centrate pe elev și pe participarea activă a acestuia în procesul de învățare. Unul dintre aceste modele este Flipped Classroom (clasa inversată), care presupune reorganizarea activităților didactice prin mutarea prezentării teoretice a conținuturilor în afara clasei și utilizarea timpului din clasă pentru activități de aplicare și colaborare.

Articolul analizează caracteristicile modelului Flipped Classroom și relevanța acestuia pentru predarea matematicii la nivel gimnazial. De asemenea, este prezentată aplicarea sintetică a modelului în cadrul lecției „Pătratul. Proprietăți”, la clasa a VII-a, evidențiind modul în care resursele digitale pot facilita înțelegerea conceptelor geometrice și dezvoltarea gândirii logico-matematice a elevilor.

Rezultatele evidențiază potențialul acestui model didactic de a stimula participarea activă a elevilor și de a eficientiza timpul de învățare din clasă.

Cuvinte-cheie: Flipped Classroom, instruire digitală, matematică, învățare activă, geometrie.

Introducere

Dezvoltarea tehnologiilor digitale a determinat transformări semnificative în modul de organizare a procesului educațional. În acest context, strategiile didactice moderne urmăresc implicarea activă a elevilor și dezvoltarea autonomiei în învățare. Profesorul nu mai este doar furnizorul principal de informații, ci devine un facilitator al învățării, orientând elevii spre explorarea și aplicarea cunoștințelor (Cucoș, 2014)¹⁴.

Unul dintre modelele pedagogice care valorifică tehnologia digitală în procesul didactic este Flipped Classroom sau „clasa inversată”. Acest model presupune inversarea succesiunii tradiționale a activităților didactice: elevii studiază conținuturile teoretice înaintea lecției, iar timpul din clasă este dedicat activităților de aplicare și consolidare (Bergmann & Sams, 2012)¹⁵.

Modelul a fost popularizat de profesorii Jonathan Bergmann și Aaron Sams, care au utilizat materiale video pentru a permite elevilor să parcurgă explicațiile teoretice în ritm propriu. Astfel, timpul din clasă a putut fi utilizat pentru activități interactive și pentru sprijin individualizat (Bergmann & Sams, 2012). Studiile ulterioare au arătat că această abordare contribuie la creșterea implicării elevilor și la îmbunătățirea rezultatelor școlare (Bishop & Verleger, 2013)¹⁶.

¹⁴ Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.

¹⁵ Bergmann, J., & Sams, A. (2012). *Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day*. Washington, DC: International Society for Technology in Education.

¹⁶ Bishop, J. L., & Verleger, M. A. (2013). The flipped classroom: A survey of the research. *ASEE National Conference Proceedings*.

Modelul Flipped Classroom în contextul instruirii moderne

Modelul Flipped Classroom reprezintă o formă de învățare mixtă (blended learning), care combină studiul individual realizat prin intermediul resurselor digitale cu activitățile interactive desfășurate în clasă. Elevii parcurg materialele teoretice înainte de lecție, sub formă de videoclipuri, prezentări sau texte digitale, iar în timpul orei se concentrează asupra aplicării și aprofundării cunoștințelor (Bishop & Verleger, 2013)¹⁷.

În literatura pedagogică românească se subliniază că strategiile didactice moderne trebuie să stimuleze participarea activă a elevilor și dezvoltarea gândirii critice (Cerghit, 2006)¹⁸. În acest sens, modelul Flipped Classroom oferă oportunitatea reorganizării activităților didactice astfel încât elevii să devină participanți activi în procesul de învățare.

Totodată, această strategie didactică facilitează individualizarea învățării, deoarece elevii pot reveni asupra materialelor teoretice ori de câte ori este necesar. În același timp, profesorul poate identifica mai ușor dificultățile de învățare și poate oferi sprijin diferențiat (Flores, del Arco & Silva, 2016)¹⁹.

Utilizarea modelului Flipped Classroom în predarea matematicii

Predarea matematicii presupune atât înțelegerea conceptelor teoretice, cât și aplicarea acestora în rezolvarea de probleme. Din această perspectivă, modelul Flipped Classroom oferă un cadru favorabil dezvoltării competențelor matematice ale elevilor.

Prin studierea prealabilă a noțiunilor teoretice, elevii vin la clasă pregătiți pentru activități de aplicare și analiză. Astfel, timpul didactic poate fi utilizat pentru rezolvarea de exerciții, discuții asupra strategiilor de rezolvare și realizarea unor activități colaborative (Bishop & Verleger, 2013)²⁰.

Un alt avantaj al acestei metode constă în faptul că elevii pot relua explicațiile teoretice ori de câte ori întâmpină dificultăți, ceea ce contribuie la consolidarea înțelegerii conceptelor matematice și la dezvoltarea gândirii logice.

Aplicarea modelului în lecția „Pătratul. Proprietăți” – clasa a VII-a

Aplicarea modelului Flipped Classroom în predarea lecției „Pătratul. Proprietăți” presupune realizarea unei pregătiri prealabile a elevilor prin intermediul resurselor digitale, urmată de activități de aplicare și consolidare în timpul orei de matematică.

¹⁷ Bishop, J. L., & Verleger, M. A. (2013). The flipped classroom: A survey of the research. *ASEE National Conference Proceedings*.

¹⁸ Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Iași: Editura Polirom.

¹⁹ Flores, O., del Arco, I., & Silva, P. (2016). The flipped classroom model at the university: analysis based on professors' and students' assessment. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*.

²⁰ Bishop, J. L., & Verleger, M. A. (2013). The flipped classroom: A survey of the research. *ASEE National Conference Proceedings*.

În etapa de pregătire, elevii primesc materiale digitale care prezintă noțiunile teoretice referitoare la pătrat: definiția figurii geometrice, egalitatea laturilor, măsura unghiurilor de 90° și proprietățile diagonalelor. Pentru studiu, elevii pot utiliza materiale video educaționale realizate de profesor sau disponibile pe platforme educaționale, prezentări digitale sintetice, manualul digital sau fișe de lucru. De asemenea, aplicațiile de geometrie dinamică, precum GeoGebra, pot facilita înțelegerea proprietăților figurilor geometrice prin reprezentări vizuale interactive. Distribuirea acestor materiale se poate realiza prin intermediul unor platforme educaționale online, care permit și verificarea înțelegerii conținuturilor prin chestionare scurte.

În timpul orei de matematică, accentul se pune pe aplicarea și consolidarea cunoștințelor dobândite anterior. Elevii rezolvă exerciții și probleme care implică utilizarea proprietăților pătratului, de exemplu determinarea lungimii diagonalei cunoscând latura sau identificarea relațiilor dintre elementele figurii. Discuțiile asupra soluțiilor și compararea strategiilor de rezolvare contribuie la dezvoltarea gândirii logico-matematice și a capacității de argumentare.

Aplicarea acestui model didactic prezintă o serie de avantaje. Elevii pot studia conținuturile în ritm propriu și pot reveni asupra explicațiilor atunci când întâmpină dificultăți, iar timpul din clasă este valorificat pentru activități aplicative și interactive. În același timp, profesorul poate observa mai ușor dificultățile de învățare și poate oferi sprijin diferențiat.

Totuși, utilizarea modelului Flipped Classroom poate întâmpina și anumite limite. Printre acestea se numără necesitatea accesului la tehnologie și la internet, precum și responsabilitatea elevilor de a parcurge materialele înaintea lecției. În lipsa acestei pregătiri prealabile, eficiența activităților desfășurate în clasă poate fi redusă.

Concluzii

Modelul Flipped Classroom reprezintă o strategie didactică modernă care valorifică tehnologia digitală în transformarea procesului de predare și învățare. Prin inversarea etapelor tradiționale ale lecției, acest model permite utilizarea eficientă a timpului din clasă pentru activități aplicative și interactive.

În predarea matematicii la nivel gimnazial, utilizarea acestei metode contribuie la creșterea implicării elevilor și la dezvoltarea gândirii logico-matematice. Aplicarea modelului în lecția „Pătratul. Proprietăți” evidențiază modul în care resursele digitale pot sprijini înțelegerea conceptelor geometrice și formarea competențelor matematice ale elevilor.

Experiența didactică arată că utilizarea modelului Flipped Classroom poate contribui la creșterea motivației pentru învățare și la dezvoltarea unei atitudini active a elevilor față de studiul matematicii. În perspectivă, extinderea utilizării acestui model în predarea altor conținuturi matematice poate contribui la diversificarea strategiilor didactice și la adaptarea procesului educațional la cerințele învățării moderne.

Bibliografie

- Bergmann, J., & Sams, A. (2012). *Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day*. Washington, DC: International Society for Technology in Education.
- Bishop, J. L., & Verleger, M. A. (2013). The flipped classroom: A survey of the research. *ASEE National Conference Proceedings*.

Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Iași: Editura Polirom.

Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.

Flores, O., del Arco, I., & Silva, P. (2016). The flipped classroom model at the university: analysis based on professors' and students' assessment. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*.

DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR EMOȚIONALE LA ELEVII CU CES

Prof. logoped: Veronica-Ancuța SEMEREAN
Prof. psihopedagog: Daniela MUSCARI

Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1 Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud

Introducere

Educația contemporană acordă o importanță din ce în ce mai mare dezvoltării competențelor socio-emoționale ale elevilor, considerând că succesul școlar și integrarea socială nu depind doar de achizițiile cognitive, ci și de capacitatea individului de a-și recunoaște, înțelege și gestiona emoțiile. În cazul elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES), dezvoltarea abilităților emoționale devine un obiectiv esențial al procesului educațional, deoarece acești elevi se confruntă adesea cu dificultăți de adaptare socială, comunicare și reglare emoțională.

Elevii cu CES pot include copii cu dizabilități intelectuale, tulburări din spectrul autist, tulburări de comportament, dificultăți de învățare sau alte condiții care necesită adaptări educaționale specifice. Acești elevi au nevoie de sprijin suplimentar pentru a învăța să identifice emoțiile proprii și ale celorlalți, să dezvolte empatie și să își gestioneze reacțiile emoționale în diferite contexte sociale.

Dezvoltarea abilităților emoționale contribuie la creșterea stimei de sine, la îmbunătățirea relațiilor interpersonale și la prevenirea comportamentelor problematice. În acest context, rolul profesorului, al consilierului școlar și al familiei este esențial pentru crearea unui mediu educațional incluziv și suportiv.

Conceptul de abilități emoționale

Abilitățile emoționale fac parte din domeniul inteligenței emoționale și se referă la capacitatea unei persoane de a recunoaște, înțelege, exprima și gestiona emoțiile proprii și ale altor persoane. Aceste abilități includ mai multe componente fundamentale:

- recunoașterea emoțiilor – identificarea și denumirea emoțiilor;
- înțelegerea emoțiilor – conștientizarea cauzelor și consecințelor emoțiilor;
- exprimarea adecvată a emoțiilor – manifestarea emoțiilor într-un mod social acceptat;
- reglarea emoțională – controlul și gestionarea reacțiilor emoționale;
- empatia – capacitatea de a înțelege emoțiile altor persoane.

Pentru elevii cu CES, dezvoltarea acestor abilități poate fi mai dificilă din cauza limitărilor cognitive, a dificultăților de comunicare sau a experiențelor sociale negative. De aceea, procesul educațional trebuie să includă activități specifice care să faciliteze învățarea emoțională.

Particularitățile dezvoltării emoționale la elevii cu CES

Majoritatea studiilor referitoare la emoții și reglarea acestora la persoanele cu dizabilități intelectuale sunt orientate spre recunoașterea emoțiilor. Acestea arată că aceștia își pot identifica propriile emoții (*Lindsay et al., 2004*, citat de *McClure et al., 2009*). În general, persoanele cu dizabilitate intelectuală ușoară și moderată recunosc expresiile emoționale la ceilalți (*Moore, 2001*). Conform lui *Bremejo (2006)*, recunoașterea emoțiilor din partea persoanelor cu tulburări

intelectuale prezintă mai multe defecte și lacune în comparație cu indivizii „normali” de aceeași vârstă.

De asemenea, s-a demonstrat faptul că copiii cu dizabilități intelectuale au dificultăți în dezvoltarea capacității de a înțelege stările mentale, perspectivele și convingerile altora – un set de capacități adesea denumite teoria minții (ToM; *Abbeduto et.al*, 2004; *Tager-Flusberg și Sullivan*, 2000; *Yirmiya, Solomonica-Levi, Shulman și Pilowsky*, 1996). Astfel de deficite pot avea un impact negativ asupra contactului copilului atât cu colegii săi, cât și cu alte persoane în general.

Reglarea emoțională corespunde abilităților de a monitoriza și modula intensitatea, valența, expresia sau frecvența emoțiilor, pentru a atinge obiectivele într-un mod adaptat social (*Eisenberg & Spinrad*, 2004; *Thompson*, 1994). *Shields și Cicchetti* (1997) definesc dereglarea emoțională ca fiind labilitatea dispoziției și incapacitatea de a regla emoțiile negative. Conform modelului euristic al competențelor sociale pentru copiii atipici, dezvoltat de *Yeates și colab.* (2007) și adaptate de *Nader-Grosbois* (2011), abilitățile de abordare a problemei (ToM) au legături bidirecționale cu interacțiunile sociale, inclusiv reglarea emoțiilor, și cu adaptarea socială.

În comparație cu copiii cu dezvoltare tipică, copiii cu dizabilități intelectuale prezintă fie un deficit, fie o întârziere de dezvoltare în ceea ce privește ToM în stările lor mentale afective și cognitive. În stările lor mentale afective, copiii cu dizabilități intelectuale prezintă o întârziere în înțelegerea cauzelor și consecințelor emoțiilor (*Baurain & Nader-Grosbois*, 2013b; *Fiasse & Nader-Grosbois*, 2012; *Garitte*, 2003; *Thirion-Marissiaux & Nader-Grosbois*, 2008c), comparativ cu preșcolarii cu dezvoltare tipică de aceeași vârstă de dezvoltare.

Prin urmare, este necesară implementarea unor strategii educaționale care să sprijine dezvoltarea emoțională și socială a acestor elevi.

Rolul școlii în dezvoltarea abilităților emoționale

Școala are un rol fundamental în dezvoltarea abilităților socio-emoționale (SEL), acționând ca un laborator social unde elevii învață să își gestioneze emoțiile, să stabilească relații sănătoase și să ia decizii responsabile. Această dezvoltare nu este doar un complement al educației academice, ci un predictor esențial pentru reușita școlară și adaptarea socială ulterioară. Pentru elevii cu CES, mediul școlar trebuie să fie unul sigur, incluziv și stimulat.

Profesorii pot contribui la dezvoltarea competențelor emoționale prin:

- crearea unui climat pozitiv în clasă;
- încurajarea exprimării emoțiilor;
- promovarea cooperării și a respectului reciproc;
- utilizarea metodelor interactive de învățare.

De asemenea, profesorii trebuie să manifeste empatie și răbdare în relația cu elevii cu CES. Adaptarea activităților didactice la nevoile individuale ale elevilor contribuie la reducerea anxietății și la creșterea încrederii în sine. Colaborarea cu consilierul școlar și cu familia este, de asemenea, esențială pentru dezvoltarea abilităților emoționale ale elevilor.

Strategii și metode de dezvoltare a abilităților emoționale

Dezvoltarea abilităților emoționale este un proces esențial, mai ales în copilărie, funcționând ca un factor protector împotriva problemelor comportamentale și un predictor al succesului școlar și social. Aceste strategii vizează conștientizarea, exprimarea și gestionarea corectă a emoțiilor

Există numeroase metode și strategii educaționale care pot fi utilizate pentru a sprijini dezvoltarea emoțională a elevilor cu CES.

Jocurile de rol

Jocurile de rol reprezintă o metodă eficientă prin care elevii pot învăța să recunoască și să exprime emoții. Prin simularea unor situații sociale, elevii au ocazia să exerseze comportamente adecvate și să înțeleagă perspective diferite.

Povestirile terapeutice

Poveștile care abordează teme emoționale pot ajuta elevii să identifice emoțiile și să discute despre experiențele personale. Personajele din povești pot deveni modele pentru gestionarea emoțiilor.

Activitățile artistice

Desenul, pictura, muzica sau teatrul oferă oportunități excelente pentru exprimarea emoțiilor. Activitățile creative pot reduce tensiunea emoțională și pot facilita comunicarea.

Discuțiile ghidate

Profesorul poate organiza discuții despre emoții, conflicte sau experiențe personale, încurajând elevii să își exprime opiniile și sentimentele.

Tehnici de relaxare

Exercițiile de respirație, mindfulness sau relaxare pot ajuta elevii să își controleze emoțiile și să reducă stresul.

Importanța colaborării dintre școală și familie

Parteneriatul școală-familie este esențial pentru succesul educațional și dezvoltarea armonioasă a copilului, transformând părinții și profesorii în parteneri egali. Această colaborare îmbunătățește rezultatele școlare, modelează comportamentul pozitiv și asigură o integrare socială mai ușoară. Implicarea activă a familiei sprijină învățarea și crește încrederea elevului.

Familia joacă un rol crucial în dezvoltarea emoțională a copilului. Pentru elevii cu CES, colaborarea dintre familie și școală este esențială pentru asigurarea unui sprijin coerent și constant.

Comunicarea constantă între părinți și cadrele didactice permite identificarea timpurie a dificultăților emoționale și implementarea unor strategii eficiente de intervenție.

Importanța acestei colaborări se reflectă în mai multe planuri:

- **Succesul academic:** Elevii ai căror părinți sunt implicați tind să aibă note mai bune, o prezență constantă și o atitudine mai pozitivă față de învățare.
- **Starea de bine a copilului:** Parteneriatul oferă un mediu de siguranță emoțională, facilitând adaptarea elevului la cerințele școlare și integrarea în colectiv.

- **Dezvoltarea comportamentală:** Comunicarea constantă permite identificarea timpurie a dificultăților (de învățare sau emoționale) și aplicarea unor strategii unitare de intervenție atât acasă, cât și la școală.
- **Sprijin reciproc:** Profesorii înțeleg mai bine contextul familial și nevoile specifice ale copilului, în timp ce părinții primesc îndrumare pedagogică pentru a susține procesul educațional.
- **Coerența valorilor:** Atunci când școala și familia transmit mesaje și reguli similare, copilul își dezvoltă un sistem de valori clar și stabil.

Beneficiile dezvoltării abilităților emoționale

Dezvoltarea emoțională și socio-emoțională (SEL) a elevilor este crucială pentru succesul lor general, având un impact pozitiv direct asupra performanțelor academice și comportamentului. Aceasta le oferă instrumente necesare pentru a gestiona provocările vieții și pentru a construi relații sănătoase.

Iată principalele beneficii ale dezvoltării emoționale la elevi:

- **Performanțe academice îmbunătățite:** Abilitățile emoționale sunt un predictor al succesului școlar, facilitând o mai bună concentrare și angajament în procesul de învățare.
- **Gestionarea emoțiilor și auto-reglare:** Elevii învață să-și controleze impulsurile, să gestioneze stresul și să se adapteze mai ușor la schimbări.
- **Relații interpersonale mai bune:** Dezvoltarea empatiei și a abilităților sociale le permite elevilor să relaționeze mai bine cu colegii și profesorii.
- **Reducerea problemelor comportamentale:** O dezvoltare emoțională timpurie și optimă funcționează ca un factor protector, diminuând riscul apariției problemelor de comportament.
- **Luarea deciziilor responsabile:** Dezvoltarea inteligenței emoționale ajută elevii să gândească critic și să adopte comportamente responsabile.
- **Reziliență și adaptabilitate:** Elevii devin capabili să facă față obstacolelor și să-și revină după eșecuri.

Integrarea educației emoționale în școli este considerată o investiție de două ori mai importantă pentru viitorul copiilor comparativ cu simpla concentrare pe abilitățile academice.

Elevii care își dezvoltă competențele emoționale au șanse mai mari de a se integra în colectivitate și de a avea succes în viața școlară și socială.

Concluzie

Dezvoltarea abilităților emoționale reprezintă o componentă esențială a educației elevilor cu cerințe educaționale speciale. Prin sprijin adecvat, activități adaptate și colaborare între școală și familie, elevii cu CES pot învăța să își recunoască emoțiile, să le exprime într-un mod adecvat și să își dezvolte relații sociale sănătoase.

Profesorii au un rol important în crearea unui mediu educațional incluziv, în care fiecare elev să se simtă valorizat și acceptat. Implementarea unor strategii educaționale centrate pe dezvoltarea emoțională contribuie la formarea unor indivizi echilibrați, capabili să facă față provocărilor vieții.

În concluzie, educația emoțională trebuie să fie integrată în procesul de învățare, mai ales în cazul elevilor cu CES, deoarece aceasta reprezintă o bază solidă pentru dezvoltarea personală, socială și academică.

Bibliografie:

Goleman, D. (2008). *Inteligența emoțională*. București: Editura Curtea Veche.

Salovey, P., & Mayer, J. D. (1990). Emotional Intelligence. *Imagination, Cognition and Personality*, 9(3), 185–211.

Verza, E. (2011). *Psihopedagogia specială*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Vrășmaș, E. (2015). *Educația incluzivă în școală*. București: Editura Universitară.

METODE TRADIȚIONALE ȘI MODERNE ÎN EDUCAȚIA PREȘCOLARĂ

Prof. ed. timpurie Adelina-Mihaela RĂDUCA
Școala Gimnazială Lunca Priporului – G.P.P. Piticot Nehoiu, jud. Buzău

Introducere

Educația preșcolară reprezintă o etapă esențială în dezvoltarea copilului, punând bazele formării sale intelectuale, emoționale și sociale. În acest context, alegerea metodelor didactice potrivite este extrem de importantă. De-a lungul timpului, procesul instructiv-educativ a evoluat de la metode tradiționale, centrate pe educator, către metode moderne, centrate pe copil, care valorifică experiența directă și participarea activă.

Metode tradiționale în învățământul preșcolar

Metodele tradiționale sunt acele modalități de predare care pun accent pe transmiterea informației de către educator. Acestea includ:

- **Explicația** – educatorul prezintă informațiile într-un mod accesibil copiilor.
- **Povestirea** – utilizată frecvent la această vârstă, contribuie la dezvoltarea limbajului și imaginației.
- **Demonstrația** – arătarea unor obiecte sau acțiuni pentru a facilita înțelegerea.
- **Exercițiul** – repetarea unor activități pentru consolidarea deprinderilor.

Avantajele acestor metode constau în organizarea clară a conținuturilor și eficiența în transmiterea rapidă a informațiilor. Totuși, ele pot limita implicarea activă a copilului dacă sunt folosite exclusiv.

Metode moderne în educația preșcolară

Metodele moderne pun copilul în centrul procesului educațional, încurajând descoperirea, explorarea și colaborarea. Printre acestea se numără:

- **Învățarea prin joc** – principala metodă la vârsta preșcolară, prin care copiii învață natural și cu plăcere.
- **Învățarea prin descoperire** – copiii sunt încurajați să observe, să experimenteze și să tragă concluzii.
- **Metoda proiectului** – implică realizarea unor activități pe termen mai lung, integrate și interdisciplinare.
- **Brainstorming-ul** – stimularea creativității și a gândirii libere.
- **Lucrul pe centre de interes** – copiii aleg activități în funcție de preferințe.

Aceste metode contribuie la dezvoltarea gândirii critice, a creativității și a autonomiei copilului.

Compararea metodelor

Diferența principală între metodele tradiționale și cele moderne constă în rolul copilului:

- în metodele tradiționale, copilul este mai degrabă receptor de informații;
- în metodele moderne, copilul devine participant activ la învățare.

În practică, cele două tipuri de metode nu se exclud, ci se completează reciproc. O activitate didactică eficientă presupune combinarea lor în funcție de obiective și de particularitățile grupului.

Avantaje și limite ale metodelor didactice

Avantajele metodelor moderne:

- implică activ copilul;

- stimulează creativitatea;
- dezvoltă autonomia;
- favorizează învățarea durabilă.

Limite:

- necesită mai mult timp;
- implică o bună pregătire a educatorului;
- uneori pot duce la dificultăți de organizare.

Avantajele metodelor tradiționale:

- claritate și structură;
- eficiență în transmiterea informațiilor;
- ușor de aplicat.

Limite:

- participare redusă a copilului;
- risc de plictiseală;
- învățare mai puțin profundă.

Rolul metodelor în dezvoltarea copilului

Metodele didactice nu transmit doar informații, ci contribuie la dezvoltarea globală a copilului:

- **dezvoltare cognitivă** – gândire, memorie, atenție;
- **dezvoltare socială** – cooperare, respect;
- **dezvoltare emoțională** – încredere, exprimarea emoțiilor;
- **dezvoltare motrică** – coordonare și mișcare.

Astfel, alegerea metodelor influențează direct calitatea educației.

Rolul educatorului

În contextul actual, educatorul nu mai este doar un furnizor de informații, ci un ghid al învățării. El creează situații de învățare, stimulează curiozitatea și sprijină dezvoltarea individuală a fiecărui copil. Adaptarea metodelor la nevoile copiilor este esențială pentru succesul procesului educativ.

Concluzie

Metodele tradiționale și moderne au fiecare rolul lor în educația preșcolară. Integrarea lor echilibrată contribuie la realizarea unui învățământ de calitate, adaptat cerințelor actuale. Accentul trebuie pus pe metodele care stimulează implicarea activă a copilului, fără a neglija valoarea formativă a metodelor clasice.

Bibliografie:

1. **Cucoș, Constantin** (2006), *Pedagogie*, Iași: Editura Polirom.
2. **Cerghit, Ioan** (2006), *Metode de învățământ*, Iași: Editura Polirom.
3. **Iucu, Romiță** (2008), *Instruirea școlară. Perspective teoretice și aplicative*, Iași: Editura Polirom.

METODE TRADIȚIONALE, MODERNE ȘI INOVATOARE DE PREDARE A LITERATURII ROMÂNE LA LICEU

Prof. Anca PÎNZARIU
Colegiul Economic *Costin C. Kirițescu* București, sector 6

În secolul XXI se impune ca metodele tradiționale de predare să se împletească cu cele moderne. Predarea literaturii române în liceu reprezintă un proces educațional complex. Literatura nu este doar un obiect de studiu, ci și un instrument de formare culturală și estetică a elevilor. Prin intermediul textelor literare, elevii își dezvoltă sensibilitatea artistică, capacitatea de interpretare și gândirea critică.

În didactica limbii și literaturii române, specialiști precum Emanuela Ilie, Florentina Sâmișăian, Corneliu Crăciun și Alina Pamfil evidențiază faptul că predarea literaturii trebuie să combine metodele tradiționale cu cele moderne. Profesorul nu mai este doar un furnizor de informații, ci devine un mediator între text și elev, facilitând experiența de lectură și interpretare. În acest context, metodele tradiționale oferă structura teoretică necesară înțelegerii literaturii, iar metodele moderne stimulează implicarea activă a elevilor în procesul de învățare. Îmbinarea acestor metode contribuie la dezvoltarea competențelor de analiză, interpretare și comunicare literară, esențiale pentru formarea unui cititor competent și reflexiv.

Metodele tradiționale au reprezentat mult timp fundamentul procesului de predare în școală. Acestea sunt centrate pe rolul profesorului și pe transmiterea sistematică a informațiilor despre literatură. Aceste metode rămân importante pentru organizarea și structurarea conținuturilor literare.

Una dintre cele mai utilizate metode este **expunerea**. Prin această metodă, profesorul prezintă informații despre viața și opera unui autor, despre contextul istoric și cultural sau despre particularitățile unui curent literar. Expunerea este utilă mai ales în etapa introductivă a lecției, când elevii trebuie să dobândească repere teoretice care să faciliteze înțelegerea textului literar.

Conversația didactică reprezintă o altă metodă tradițională importantă. Aceasta presupune dialogul dintre profesor și elevi prin intermediul întrebărilor și răspunsurilor. Conversația poate avea un caracter catihetic, atunci când urmărește verificarea cunoștințelor, sau euristic, atunci când elevii sunt ghidați să descopere singuri anumite idei sau interpretări ale textului.

Explicația este metoda prin care profesorul clarifică elementele mai dificile ale textului literar. Ea este utilizată pentru interpretarea figurilor de stil, pentru înțelegerea simbolurilor sau pentru explicarea unor concepte teoretice din teoria literaturii.

O metodă frecvent utilizată în predarea literaturii este **lectura comentată**. Aceasta presupune citirea expresivă a textului literar și analiza lui pas cu pas. Profesorul și elevii identifică elementele semnificative ale textului, discută despre teme, motive literare și caracterizarea personajelor. Prin lectura comentată, elevii învață să observe structura textului și să interpreteze mesajul operei literare.

Pe de altă parte, didactica contemporană a literaturii promovează metode interactive și centrate pe elev. Aceste **metode moderne** urmăresc implicarea activă a elevilor în procesul de învățare și dezvoltarea competențelor de interpretare și argumentare.

Învățarea prin descoperire este o metodă care presupune implicarea elevilor în investigarea textului literar. Profesorul formulează sarcini de lucru sau întrebări deschise, iar elevii sunt încurajați să identifice singuri semnificațiile textului. Această metodă dezvoltă autonomia intelectuală și capacitatea de reflecție.

Brainstormingul este o metodă creativă utilizată pentru generarea rapidă de idei. În cadrul orelor de literatură, elevii pot propune diferite interpretări ale unui simbol, ale unei teme sau ale comportamentului unui personaj. Această activitate stimulează imaginația și participarea activă a elevilor.

Dezbaterea este o metodă modernă eficientă în studiul literaturii. Elevii pot discuta și argumenta puncte de vedere diferite privind interpretarea unei opere sau comportamentul unui personaj. Dezbaterea contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a capacității de argumentare.

Metoda proiectului presupune realizarea unor activități complexe pe o perioadă mai lungă de timp. Elevii pot realiza prezentări despre un autor, pot crea postere literare sau pot dramatiza fragmente din operele studiate. Această metodă stimulează creativitatea, colaborarea și responsabilitatea elevilor.

În didactica modernă a literaturii se acordă o importanță deosebită relației dintre cititor, text și context. Elevii sunt încurajați să interpreteze textul literar în funcție de experiențele lor și de contextul cultural, ceea ce conduce la o lectură mai personală și mai profundă.

Anul 2026 vine cu provocări atât pentru profesori, cât și pentru elevi. Cu toții suntem nevoiți să ne adaptăm. În contextul dezvoltării tehnologiei și al schimbărilor din educație, predarea literaturii române integrează tot mai mult **metode inovatoare** și **instrumente digitale**. Profesorii folosesc platforme educaționale, prezentări interactive și resurse multimedia pentru a face studiul literaturii mai atractiv. Elevii pot analiza texte literare utilizând: platforme educaționale digitale, biblioteci virtuale, aplicații de colaborare online. Aceste instrumente facilitează accesul la resurse și stimulează participarea activă a elevilor.

Storytellingul digital reprezintă o metodă inovatoare prin care elevii reinterprează operele literare prin intermediul tehnologiei. Ei pot crea: prezentări video despre personaje, podcasturi literare, adaptări multimedia ale unor texte literare. Această metodă combină literatura cu creativitatea și tehnologia.

Gamificarea presupune introducerea elementelor de joc în procesul educațional. Gamificarea reprezintă integrarea mecanismelor de joc (puncte, insigne, clasamente) pentru a crește motivația, implicarea și retenția informațiilor. Această strategie transformă sarcinile plictisitoare în provocări atractive, stimulând participarea activă și competiția sănătoasă. În predarea literaturii, profesorii pot utiliza: quiz-uri interactive, competiții literare, jocuri de rol bazate pe personaje literare.

În ultimii ani, **inteligența artificială** începe să fie utilizată ca instrument educațional. Elevii pot folosi aplicații bazate pe inteligență artificială pentru: analiza textelor literare, generarea de întrebări de interpretare, explorarea contextului cultural al unei opere.

Lectura colaborativă presupune interpretarea textului literar în grupuri de lucru. Elevii discută și formulează împreună interpretări ale textului, dezvoltând astfel competențe de comunicare și cooperare. Această metodă transformă lectura într-o experiență socială și interactivă.

Dacă în modelul tradițional elevul era considerat un receptor al informației, în modelul modern acesta devine un participant activ în procesul de interpretare a textului. Metodele inovatoare extind această perspectivă, transformând elevul într-un creator de conținut cultural. Prin activități precum storytellingul digital, podcasturile literare sau realizarea de proiecte multimedia, elevii nu doar interpretează literatura, ci o recrează și o adaptează la contextul contemporan.

Predarea literaturii române în contextul educațional actual presupune integrarea echilibrată a celor trei tipuri de metode. Metodele tradiționale oferă rigoare teoretică, metodele moderne stimulează reflecția critică, iar metodele inovatoare contribuie la creșterea motivației și la adaptarea educației literare la realitățile culturale și tehnologice ale secolului XXI.

Bibliografie:

- Crăciun, Corneliu, *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu*, Ediția a VIII-a, Editura Emia, Deva, 2020;
- Ilie, Emanuela, *Didactica limbii și literaturii române*, Ediția a II-a revizuită și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2020;
- Pamfil, Alina, *Didactica literaturii. Reorientări.*, Editura Art, București, 2016;
- Sâmișăian, Florentina, *O didactică a limbii și literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*, Editura Art, București, 2014.

ROLUL ȘI LOCUL FAMILIEI ÎN ALTERNATIVA EDUCAȚIONALĂ PLANUL JENA

Prof. educație timpurie Cătălina- Petronela AXINTE
Școala Gimnazială Nr. 1 Vlădeni, jud. Botoșani

Educația modernă reprezintă o provocare, cunoașterea devenind funcțională, utilă, învățând pentru a aplica ceea ce ai acumulat în folosul tău și al celorlalți. Relația dintre cei doi actori principali ai procesului instructiv – educativ, *educat și educator*, este bazată pe dialog constructiv și cooperare. În procesul educațional se pune accent pe copil și pe dezvoltarea integrală a personalității sale. Dezvoltarea personalității se poate desfășura doar în comunitate...părinți, educatori, profesori în interacțiunea sa cu alți indivizi, urmăresc același lucru – o educație de bună calitate.

Grădinița după „Planul Jena” se sprijină pe cea mai intimă colaborare dintre părinți și educatori; completarea și continuarea educației dată de familie și realizarea unei legături din ce în ce mai strânsă cu viața culturală.

Famiile, atât cât pot și acelea care dispun de posibilități deosebite, sunt pur și simplu totdeauna prezente când este nevoie să facă ceva în grupă sau să ajute la ceva anume, știind că este în folosul copilului. Dar nu numai acei părinți cu posibilități financiare sunt antrenați în activitatea grădiniței, ci toți părinții, indiferent de statutul social, studii, posibilități materiale, etc.

În cadrul grădinițelor ce lucrează în alternativa Planul Jena, **părinții sunt adevărați parteneri** ai educatoarelor în procesul de educație și dezvoltare al copiilor. Educatoarele manifestă o deosebită deschidere față de părinți, implicându-i și permițându-le să se implice în educarea copiilor lor. Acest lucru se observă încă din primele zile ale copilului la grădiniță, în perioada de acomodare, când părinților li se permite să stea cu copilul la activitățile desfășurate pe parcursul mai multor zile, până la acomodarea acestuia cu mediul grădiniței. În aceste situații părinții nu sunt doar observatori, ci un real ajutor al educatoarei, ei fiind încurajați să se implice în activități, să-i ajute pe alți copii, să participe alături de propriul copil la diferitele activități desfășurate de educatoare pentru a putea sădi în inima copilului un sentiment de siguranță, de apartenență în acel loc și astfel construind un climat favorabil pentru copil de a se integra în grupa de preșcolari.

Dar rolul părinților nu se încheie odată cu obișnuirea copilului cu grădinița, ci abia acum începe adevăratul parteneriat familie - grădiniță. Părinții și educatorii au roluri diferite în educația copiilor. Mersul la grădiniță nu înlătură răspunderea părinților pentru educația copilului, ci deschide noi valențe de cunoaștere și experimentare prin viața din grădiniță, prin relațiile dezvoltate cu alți adulți și prin relațiile stabilite cu copii din grădiniță.

Părinții au posibilitatea oricând de a veni să vadă ce face, cum se comportă copilul la grădiniță, să lucreze alături de el, să ajute chiar și pe educatoare în unele momente. O situație specifică alternativei Planul Jena este „**mama de lectură**” – când un părinte/bunic are posibilitatea să vină și să citească povești, sau diferite materiale din enciclopedii/ alte cărți pentru copii întregului grup de preșcolari, acest lucru fiind ceva ce se întâmplă firesc în cadrul grădinițelor (nu este un lucru ocazional).

Părinții sunt chemați nu numai pentru a ajuta, ci și pentru a se bucura, alături de copiii lor, de rezultatele acestora și de munca depusă într-o anumită perioadă de copilul lor. Acest lucru se

întâmplă în cadrul **serbărilor** din timpul anului școlar, serbări care marchează anumite evenimente: zile de naștere ale copiilor, începutul sau sfârșitul anului școlar, venirea sau plecarea unor copii din grupă, finalizarea unui proiect, zile sau perioade importante pentru comunitatea educațională respectivă. Aceste serbări sunt momente de bucurie, de celebrare și de manifestare a apartenenței la o anumită comunitate educațională.

Părinții sunt colaboratori oriunde se pot încadra în procesul educațional: **plimbări, serbări, excursii, vizite, vizionare de spectacole etc.**

Pe lângă toate aceste acțiuni desfășurate cu părinții, noi, educatoarele, mai desfășurăm și activități de informare și formare a părinților. Specific alternativei Planul Jena este prezentarea pentru părinți a unor elemente specifice acestei alternative, prezentare ce se face în mai multe etape. O componentă importantă a alternativei și o parte interesantă pentru părinți o constituie principiile Planului Jena.

În conceptul lui **Peter Petersen** – „*Părinții trebuie să cunoască și să sprijine relația care se stabilește între educația naturală și cea conștientă, îndrumată de către un educator. Ei participă activ la viața grădiniței*”.

Concluzii:

- Părinții, cei mai buni cunoscători ai propriului copil, și educatoarea, expertă în domeniul educației, formează o echipă care colaborează pentru a asigura un mediu și un climat favorabil dezvoltării copilului, având în vedere în permanență ce este mai bine pentru acesta;
- Colaborarea și întraajutorarea se realizează din perspectiva unor valori comune la care partenerii educaționali au aderat și se dezvoltă în ambele direcții (educatoare – părinți, părinți – educatoare) organizat, activ, voluntar, prin căile cele mai oportune pentru a conduce la relații stabile și de bună calitate.

Bibliografie:

1. Petersen, P.(1940), *O școală primară, liberă și generală după Planul Jena*-traducere de Lucian Bologa, Ed. Cultura Românească S.A.R., București;
2. Radu,I.T., Ezechel,L.,(2002), *Pedagogie – Fundamente teoretice*, Ed. V.I.Integral, București;
3. Cuciureanu, M.,(2006), *Educația altfel – Peter Petersen și modelul Planului Jena*, Ed. Cartea Universitară, București.

MODALITĂȚI PRACTICE DE INTEGRARE A COPIILOR CU CES

Prof. înv. primar Cornelia-Cristina TOMA
Școala Gimnazială Nr. 1 Pietroasa, județul Bihor

Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale (CES) reprezintă una dintre direcțiile esențiale ale educației moderne. Conceptul de integrare este strâns legat de educație și de viața socială, deoarece școala are rolul de a pregăti copiii pentru participarea activă în societate. În acest context, integrarea școlară este considerată un indicator al evoluției sistemului educațional și al gradului de acceptare a diversității.

Integrarea școlară presupune includerea copiilor cu cerințe educative speciale în învățământul de masă, alături de ceilalți elevi, oferindu-le sprijinul necesar pentru a participa activ la procesul de învățare. Potrivit lui A. Gherguț, integrarea școlară poate fi înțeleasă ca procesul de includere a tuturor copiilor într-un sistem educațional comun, în care diferențele individuale sunt respectate și valorificate.

Un prim domeniu important al integrării îl reprezintă domeniul instituțional. Acesta se referă la organizarea și funcționarea unei școli incluzive, care oferă acces egal la educație tuturor copiilor. Școala incluzivă promovează ideea de «școală pentru toți», în care fiecare copil are dreptul la educație, indiferent de particularitățile sale fizice, intelectuale sau sociale.

Un alt domeniu esențial îl reprezintă curriculumul școlar. Curriculumul tradițional nu răspunde întotdeauna nevoilor copiilor cu CES, motiv pentru care este necesară realizarea unui curriculum diferențiat și adaptat. Curriculum diferențiat în opinia lui A. Gherguț se referă “la modalitățile de selectare și organizarea conținuturilor, metodelor și tehnicilor de evaluare, standardelor de performanță, mediului psihologic de învățare, în scopul diferențierii experiențelor de învățare și de adaptare a procesului instructiv-educativ la posibilitățile aptitudinale și de înțelegere, la nivelul intereselor și cerințelor educaționale, la ritmul și stilul de învățare al elevilor.

Curriculumul diferențiat presupune selectarea și organizarea conținuturilor astfel încât acestea să fie accesibile tuturor elevilor, ținând cont de nivelul lor de dezvoltare și de ritmul individual de învățare.

Curriculumul adaptat este o completare a curriculumului diferențiat în sensul că adaptarea apare ca o consecință a diferențierii, în sensul de modificare și ajustare a conținuturilor, metodelor, mijloacelor și tehnicilor de lucru în activitățile instructiv-educative la cerințele și nevoile copiilor cu CES. Noțiunea de curriculum adaptat se pliază mai bine în contextual educației integrate, unde adaptarea conținuturilor la o categorie anume de copii cu CES, are în vedere atât volumul de cunoștințe, cât mai ales procesele psihice și particularitățile funcționale ale sistemului nervos la copiii cu cerințe speciale. La acești copii este necesară și luarea în calcul a componentei compensatorii ce apare datorită unei serii de modificări ale rețelelor neuronale de transmisie și prelucrare a informațiilor specifice anumitor categorii de copii cu CES.

Curriculumul adaptat reprezintă o ajustare a conținuturilor, metodelor și strategiilor didactice în funcție de nevoile elevilor cu cerințe educative speciale. Prin adaptarea curriculumului se urmărește facilitarea învățării și crearea unor condiții optime pentru dezvoltarea fiecărui copil.

De asemenea, un rol important îl are curriculumul individualizat, care presupune elaborarea unor planuri de învățare personalizate pentru fiecare elev cu CES. Aceste planuri includ obiective adaptate, metode adecvate și modalități de evaluare care să evidențieze progresul elevului.

Un factor decisiv în realizarea integrării școlare este cadrul didactic. Profesorul are rolul de a crea un climat educațional pozitiv, bazat pe acceptare, cooperare și respect reciproc. În școala incluzivă, cadrul didactic trebuie să fie flexibil, să adapteze strategiile didactice și să utilizeze metode interactive care să stimuleze participarea tuturor elevilor.

Colaborarea cu profesorul de sprijin este de asemenea foarte importantă. Acesta oferă suport specializat elevilor cu CES și colaborează cu profesorul de la clasă pentru adaptarea activităților didactice. Prin această colaborare se pot identifica cele mai potrivite metode de lucru și se poate asigura progresul școlar al elevilor.

Parteneriatul dintre școală și familie reprezintă un alt element esențial al integrării școlare. Părinții trebuie implicați activ în procesul educațional, deoarece ei cunosc cel mai bine nevoile și particularitățile copiilor lor. O comunicare eficientă între profesori și părinți contribuie la crearea unui mediu educațional stabil și favorabil dezvoltării copilului.

Totodată, integrarea copiilor cu cerințe educative speciale contribuie la dezvoltarea unor valori importante în rândul tuturor elevilor, precum toleranța, empatia și respectul pentru diversitate. Copiii învață să colaboreze, să se ajute reciproc și să accepte diferențele dintre ei.

Prin activități didactice adaptate, prin utilizarea unor metode interactive și prin sprijinul oferit de specialiști, școala poate deveni un spațiu incluziv în care fiecare copil are șansa de a se dezvolta și de a-și valorifica potențialul.

Concluzii

Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale în învățământul de masă reprezintă o condiție esențială pentru dezvoltarea unei educații moderne și echitabile. Prin adoptarea principiilor educației incluzive, școala oferă tuturor copiilor șanse egale de învățare și dezvoltare.

Succesul integrării depinde de colaborarea dintre cadrele didactice, profesorii de sprijin, părinți și specialiști, dar și de adaptarea curriculumului și a metodelor de predare la nevoile fiecărui elev. În acest fel, școala devine un spațiu în care diversitatea este respectată, iar fiecare copil este valorizat.

Bibliografie:

- Gherguț, A. (2001). Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată. Editura Polirom, Iași.
- Gherguț, A. (2005). Sinteze de psihopedagogie specială. Editura Polirom, Iași.
- Gherguț, A. (2006). Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație. Editura Polirom, Iași.

EVOLUȚIA CONCEPȚIEI DESPRE PĂDURE

Prof. Cosmina-Maria PETRIȘOR
Școala Gimnazială Nr. 16 „Take Ionescu” Timișoara, jud. Timiș

Pădurile au impresionat întotdeauna prin masivitatea lor, prin dimensiunile marcabile ale arborilor, prin bogăția elementelor constituente.

Pădurea reprezintă într-adevăr cea mai cuprinzătoare comunitate de viață și de condiții naturale de viață din câte există pe Terra și care, deși de o mare diversitate geografică, rămâne totuși peste tot unitară în ceea ce privește natura ei intimă, supunându-se aceluiași legi generale de organizare și funcționare.

Astfel în primul rând atrage atenția complexitatea alcătuirii divers etajate a pădurii, în care se asociază plante și animale dintre cele mai variate, ce își desfășoară activitatea vitală într-un anumit complex fizico-geografic, constituit din numeroși factori de mediu climatic, edafic și geomorfologic.

În al doilea rând, este cât se poate de evident că dintre toate structurile biotice componente etajul arborilor deține locul și rolul primordial în viața pădurii, atât sub aspect fizionomic, cât și sub aspect funcțional, întrucât arborii sunt principalii mobilizatori de substanțe și energie din mediul de viață al pădurii, principalii producători de biomasă vegetală și totodată, principalii edificatori de mediu intern, prin multiplele influențe pe care le exercită coroanele acestora asupra interceptării precipitațiilor, radiației luminoase și calorice, prin acțiunile pedogenetice ale rădăcinilor lor, ale resturilor organice din litieră.

În al treilea rând, comuniunea de plante, animale și condiții de viață ale pădurii depășește cu mult condiția unor simple asocieri, reprezentând realmente un ansamblu integrat, în care diferitele elemente și structuri constituente se interferează în permanență, se interconstrucționează și se influențiază reciproc, într-o veritabilă comunitate unitară și coordonată.

Concepția despre pădure a cunoscut de-a lungul timpului o evoluție concludentă pentru prefacerile petrecute în modul de înțelegere și abordare a fenomenelor naturii.

Multă vreme pădurea a fost analizată și studiată de pe poziții statice, fizionomice, descriptive, fără să se fi manifestat preocupări speciale pentru cunoașterea fenomenelor și proceselor interne, a legăturilor dintre componentele ei vii și nevii, a cauzalității în formarea structurilor caracteristice și în dinamica acestora.

Concepția despre pădure ca fenomen geografic și istoric, dezvoltată în special de Morozov a reprezentat un mare pas înainte în înțelegerea naturii intime a pădurii, a legilor care guvernează constituirea și evoluția ei. Astfel Morozov definește pădurea, într-o viziune apropiată de cea actuală, ca biocenoză sau conviețuire complexă a unor organisme variate, unite prin aceleași condiții de viață.

Concepția fitocenologică, promovată de o serie de școli apusene a dat un puternic avânt cercetărilor asupra structurii pădurii, relațiilor dintre plantele componente și chiar raporturile acestora cu mediul fizico-geografic.

Concepția biogeocenotică a lui Sukacev într-o interpretare mult mai potrivită pentru cunoașterea naturii și structurii intime a pădurii, consideră pădurea ca o comunitate complexă de viață și condiții de mediu de viață, denumită cu termenul expresiv biogeocenoză.

Concepția ecosistemică, dezvoltată în biologie în ultimul deceniu, pleacă de la definirea pădurii ca unitate funcțională a biosferei, alcătuită din organisme și mediu de viață, aflate în relații permanente de interdependență și de interacțiune foarte strânse, reprezentând astfel un adevărat biogeosistem, sistem ecologic sau ecosistem.

Prin constituirea lui complexă din plante verzi, animale și microorganisme, din elemente diverse ale mediului fizic intern ca și prin multitudinea proceselor caracteristice, a relațiilor dintre componentele biotice și dintre acestea și cele abiotice, ecosistemul forestier are o serie de însușiri specifice, cum sunt:

-capacitatea de a primi din afară, de a prelucra, de a fixa și de a ceda mediului exterior substanță și energie

-capacitatea de a acumula astfel biomasă vegetală și animală și de a transforma energia cosmică în energie chimică potențială

-capacitatea de a-și autoregla compoziția, structura, procesele interne.

În comparație cu concepția biogeocenotică, punctul de vedere ecosistemic realizează un progres prin prospectarea pădurii de pe pozițiile generale ale sistemelor, ceea ce permite înțelegerea perfecționată și aprofundată a structurilor interne, a relațiilor funcționale trofice, energetice și informaționale, privite în integralitatea lor (Stănescu și Tîrziu,1974).

Biocenoza pădurii este alcătuită din fitocenoză, comunitatea plantelor și zoocenoză, comunitatea animalelor, alături de care se mai diferențează uneori microbiocenoza, comunitatea organismelor inferioare care de fapt se încadrează în fitocenoză și zoocenoză.

Fitocenoza are structură complexă și ușor de diferențiat în funcție de natura și dimensiunile elementelor componente. Se distinge astfel *etajele de vegetație ale pădurii* și anume: arboretul, subarboretul, seminișul, pătura vie, care ocupă poziții bine precizate în profilul său vertical. Un loc aparte deține microflora, formată din alge, licheni, ciuperci, bacterii, actinomicete, ai cărei reprezentanți se pot situa la niveluri diferite, începând din coroane și până la sol.

Fitocenoza relevă, în afara structurii pe verticală și o anumită distribuție pe orizontală a arborilor, arbuștilor, plantelor erbacee sau a complexelor lor spațiale.

De o deosebită importanță și semnificație sunt astfel populațiile constituite din arbori care ocupă același areal și se caracterizează prin cerințe ecologice similare, deosebite de ale altor populații învecinate din aceeași specie.

Bibliografie:

- Doniță N.,1981: *Pădurile României-Studiu monografic*, Ed.Academiei București
- Doniță N.,1974 : *Ecologie forestieră*, Ed. Ceres București
- Constantin C.,1975 : *Istoria pădurii românești*, Ed. Ceres București
- Mohan Gh.,1993 : *Ecologie și protecția mediului*, Ed. "Scaiul" București

ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE

Prof. Liliana SALE

Liceul Tehnologic „Ion I.C. Brătianu” Timișoara, jud. Timiș

Activitățile extrașcolare sunt foarte importante pentru dezvoltarea armonioasă a copilului. Studiile de specialitate susțin că acestea ajută elevii la formarea unei atitudini pozitive față de învățare, aceștia au performanțe școlare mai ridicate, li se formează abilități practice diversificate, dar și strategii adecvate de rezolvare de probleme. Pe lângă toate acestea, activitățile extrașcolare acționează și asupra stimei de sine, iar sentimentul de împlinire este mult mai ridicat.

Când vorbim despre activități extrașcolare, ne referim la excursii, drumeții, vizite la muzee, la diverse instituții publice, la alte unități de învățământ, vizionarea de spectacole de teatru, operă, muzică clasică, activități artistice, cluburi tematice, activități sportive, legate de protecția mediului etc. Iată câteva caracteristici de bază ale activităților extrașcolare:

- înglobează activitățile organizate de școală în afara mediului școlar sau/și de către alte instituții extrașcolare specializate (cluburi sportive, cluburi și palate ale copiilor, școli de artă/ muzică pentru copii, etc.);
- au rol complementar celui al școlii;
- dezvoltarea copiilor depinde de un întreg sistem de fenomene și relații, iar activitățile extrașcolare reprezintă un element fundamental în rețeaua școală-familie-comunitate;
- oferă posibilitatea de exprimare și explorare a identității, dezvoltă capitalul social al copiilor.

Complexitatea finalităților educaționale impune îmbinarea activităților școlare cu cele extrașcolare. Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, cultivarea interesului pentru acțiuni socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, valorificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Prin aceste activități li se oferă elevilor un alt mod de însușire a unor trăiri, valențe pozitive ale vieții, valori morale și nu numai.

Organizarea și desfășurarea activităților extrașcolare respectă anumite condiții: sunt subordonate procesului de învățământ care se desfășoară în clasă; se evită supraîncărcarea elevilor; se desfășoară în colectiv, fiind create și organizate pe principiul liberului consimțământ; la antrenarea elevilor trebuie să se țină seama de particularitățile de vârstă și de interesele elevilor, precum și de posibilitățile de realizare pe care le au, fără să fie reținuți de la ore sau pregătirea lecțiilor.

Unele studii identifică cinci tipuri de activități extrașcolare, în funcție de implicarea pe care acestea o presupun: -activități prosociale, referitoare la voluntariat; -activități sportive de echipă; -activități de organizare a școlii (de exemplu, consiliul elevilor); -activități artistice (piese de teatru, coruri, serbări școlare); -cluburi școlare.

Participarea la activitățile extrașcolare contribuie în mod semnificativ la dezvoltarea cognitivă, relațională, afectivă a elevilor. Achizițiile dobândite în contextele de învățare din activitățile extrașcolare le pot servi elevilor ca suport pentru învățare în activitățile de la clasă, motiv pentru care participarea (activă) la activitățile extrașcolare ar trebui valorificată, dar și încurajată în permanență.

Mai mult, valorificarea experienței dobândite în cadrul activităților extrașcolare în activitățile de la clasă ar constitui un stimul major pentru o implicare și mai bună a elevilor în cadrul acelor acțiuni, pentru creșterea spiritului de inițiativă a acestora. Elevii valorizează foarte mult activitățile extrașcolare în învățare, înțeleg importanța acțiunilor nonformale desfășurate în școală pentru propria lor dezvoltare.

La rândul lor, cadrele didactice sunt observatori direcți ai beneficiilor activităților extrașcolare pentru învățare. Ei sunt cei care se implică în mod direct în organizarea și desfășurarea activităților extrașcolare, dar sunt și cei care pot observa imediat impactul pe care aceste activități îl are la nivelul elevilor. Activitățile extrașcolare tind să aibă la nivelul școlilor un profil bine conturat: se desfășoară cu elevii și cadrele didactice din școală, părinții și reprezentanții comunității fiind categoriile din afara spațiului școlar care participă uneori la aceste acțiuni.

Succesul activităților extrașcolare depinde de corelarea mai multor factori cum ar fi: atractivitatea tematicii abordate, buna coordonare a activităților, implicarea cât mai multor actori ai școlii și comunității cu experiențe relevante pentru activitatea desfășurată.

Caracteristicile societății actuale au schimbat radical rolul și importanța școlii. Până mai ieri singura instanță cu rol educativ la nivel social, școala se confruntă astăzi cu o multitudine de provocări. Una dintre aceste provocări se referă la faptul că oferta școlii trebuie să se diversifice pentru a răspunde nevoilor de cunoaștere ale copiilor, să iasă din formal și formalism. În acest context, activitățile extracurriculare și extrașcolare par a căpăta o importanță din ce în ce mai mare.

Legislația educațională românească pare a valoriza din ce în ce mai mult aspectul educației de-a lungul întregii vieți și al educației nonformale și, implicit, al activităților extrașcolare. Există o deschidere a școlii românești către acest tip de activități, o nevoie de completare a curriculumului formal cu „altceva”, care să îi facă pe elevi să trăiască „bucuria de a învăța”. Accentul trece de pe informativ pe formativ. Astfel, fără a nega importanța educației de tip curricular, devine tot mai evident faptul că educația extracurriculară, adică cea realizată dincolo de procesul de învățământ, își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității tinerilor.

Potențialul larg al activităților extrașcolare este generator de căutări și soluții variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și dragostea din sufletul elevilor, dacă îi lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase, valoroase și fructuoase.

Activitatea extracurriculară reprezintă o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el, în primul rând, o atitudine creatoare, atât în modul de realizare al activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor.

În concluzie, cadrul didactic dedicat și implicat în ceea ce predă la disciplina sa poate, prin strategii eficiente și multă empatie, să conducă la educarea spiritului creativ în cadrul activităților extracurriculare.

Bibliografie :

- 1) Țîru C. Maria, „*Pedagogia activităților extracurriculare*” – Suport de curs, „*Activitățile extrașcolare*”, Cluj-Napoca 2007;
- 2) Cernea, Maria, „*Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ, în “Învățământul primar“ nr. 1 / 2000*”, Ed. Discipol, București;
- 3) Vrăsmaș Ecaterina Adina, „*Consilierea și educația părinților*”, Editura Aramis, București, 2002.

BULLYING-UL ÎN ȘCOALĂ

Prof. înv. primar Loredana-Ștefania AGAPIE
Școala Gimnazială Băișești/ Dumbrava

❖ Cum îl recunoaștem și cum îl putem opri?

Școala ar trebui să fie un loc sigur, unde elevii vin să învețe, să lege prietenii și să se dezvolte. Din păcate, pentru unii copii și adolescenți, experiența școlară este umbrată de bullying, un comportament repetat de intimidare, umilire sau excludere care poate răni profund. Deși uneori este considerat „o simplă glumă”, bullying-ul are efecte reale și serioase asupra celor implicați.

❖ Ce este bullying-ul?

Bullying-ul apare atunci când o persoană este agresată în mod repetat de către alți elevi, fizic sau emoțional. Acesta poate lua mai multe forme:

- **Bullying verbal** – jigniri, porecle răutăcioase, amenințări;
- **Bullying fizic** – împingeri, lovituri, distrugerea obiectelor personale;
- **Bullying social** – excluderea intenționată din grupuri, răspândirea de zvonuri;
- **Cyberbullying** – mesaje răutăcioase sau comentarii ofensatoare în mediul online.

De multe ori, bullying-ul nu este vizibil pentru profesori sau adulți, deoarece se petrece în pauze, pe rețele sociale sau în grupuri restrânse.

❖ Efectele bullying-ului

Impactul bullying-ului nu este doar de moment. Elevii care sunt victime pot ajunge să se simtă singuri, anxioși sau lipsiți de încredere în sine. Uneori, rezultatele școlare scad, iar dorința de a veni la școală dispare. Pe termen lung, aceste experiențe pot afecta starea emoțională și modul în care o persoană relaționează cu ceilalți.

Important de înțeles este că bullying-ul nu afectează doar victima. Și agresorii pot dezvolta comportamente negative pe termen lung, iar martorii, cei care asistă fără să intervină, pot ajunge să considere agresivitatea ceva normal.

❖ De ce apare bullying-ul?

Bullying-ul apare adesea din dorința de a atrage atenția, de a demonstra superioritate sau din lipsa empatiei. Uneori, elevii care agresează trec ei înșiși prin situații dificile și nu știu cum să-și gestioneze emoțiile. Alteori, comportamentul este încurajat indirect prin râsete sau tăcerea celor din jur.

Un factor important este lipsa comunicării: atunci când elevii nu discută deschis despre problemele lor, conflictele pot escalada.

❖ Cum putem preveni și combate bullying-ul?

Combaterea bullying-ului nu este responsabilitatea unei singure persoane, este un efort comun al elevilor, profesorilor și părinților.

1. Vorbește și cere ajutor

Primul pas este să nu păstrăm tăcerea. Dacă cineva este agresat, trebuie să discute cu un profesor, consilier școlar sau părinte. A cere ajutor nu înseamnă slăbiciune, ci curaj.

2. Fii un martor activ

Elevii care asistă la bullying au un rol foarte important. Un simplu gest, să nu râzi, să sprijini victima sau să anunți un adult poate opri situația. Bullying-ul există adesea pentru că primește atenție.

3. Promovarea empatiei

Activitățile de grup, proiectele comune și discuțiile despre respect și diferențe îi ajută pe elevi să înțeleagă emoțiile celorlalți. Când învățăm să ne punem în locul altora, agresivitatea scade.

4. Reguli clare în școală

Școlile trebuie să stabilească reguli ferme împotriva bullying-ului și să le aplice constant. Elevii trebuie să știe că astfel de comportamente au consecințe reale.

5. Folosirea responsabilă a mediului online

În era digitală, respectul trebuie să existe și pe internet. Comentariile sau mesajele scrise pot răni la fel de mult ca vorbele spuse față în față.

❖ Ce fel de școală ne dorim?

Fiecare elev contribuie la atmosfera din școală. Un zâmbet, o vorbă bună sau includerea unui coleg mai timid într-o activitate pot face o diferență uriașă. O comunitate școlară sănătoasă se construiește prin respect, cooperare și înțelegere.

Bullying-ul nu este „o etapă normală” a copilăriei, ci un comportament care poate fi schimbat. Prin curaj, comunicare și implicare, putem transforma școala într-un loc unde fiecare elev se simte acceptat și în siguranță.

Schimbarea începe cu fiecare dintre noi!

OPTIMIZAREA ÎNVĂȚĂRII PRIN CORELAREA STRATEGIILOR ACTIV-PARTICIPATIVE CU NOILE RESURSE EDUCATIONALE

**Prof. pentru educație timpurie Mădălina-Nicoleta GURGUI
Grădinița cu P.P. "Children Care Center" Timișoara, jud. Timiș**

Evoluția rapidă a societății informaționale a generat o transformare profundă a paradigmei educaționale. În prezent, accentul se deplasează de la simpla transmitere de cunoștințe către dezvoltarea de competențe, autonomie și gândire critică. Articolul de față explorează interdependența dintre strategiile didactice și resursele educaționale, subliniind modul în care acestea pot fi optimizate pentru a răspunde nevoilor generațiilor actuale de elevi.

1. Delimitări conceptuale: Strategii și Resurse

Strategia didactică reprezintă un ansamblu complex și coerent de metode, procedee, mijloace și forme de organizare a învățării, prin care profesorul orchestrează procesul instructiv-educativ. Aceasta nu este o rețetă rigidă, ci un model dinamic care se adaptează în funcție de obiectivele urmărite, particularitățile grupului de elevi și resursele disponibile.

Resursele educaționale includ totalitatea elementelor care sprijină și facilitează învățarea. Acestea au evoluat de la resurse tradiționale (manuale, planșe, instrumente de laborator) la Resurse Educaționale Deschise (RED) și instrumente digitale interactive.

2. Tipuri de strategii didactice în învățământul modern

În literatura de specialitate, strategiile pot fi clasificate după multiple criterii. Pentru contextul actual, cele mai relevante sunt:

A. Strategiile activ-participative

Acestea plasează elevul în centrul procesului de învățare. Profesorul devine un facilitator, un mentor care ghidează explorarea.

Învățarea prin descoperire: Elevul este pus în situația de a parcurge drumul de la necunoscut la cunoscut prin efort propriu, utilizând inducția sau deducția.

Problematizarea: Crearea unor situații-problemă care generează un conflict cognitiv, stimulând curiozitatea și dorința de rezolvare.

B. Strategiile colaborative

Se bazează pe interacțiunea socială și pe ideea că învățarea este un proces colectiv.

Metoda Jigsaw (Mozaicul): Elevii devin „experți” pe un anumit segment al lecției și predau celorlalți colegi, dezvoltând responsabilitatea individuală și de grup.

Proiectul de grup: Încurajează managementul timpului, negocierea și aplicarea practică a cunoștințelor.

C. Strategiile bazate pe tehnologie (Blended Learning)

Combină metodele tradiționale față-în-față cu activități online. Aceasta permite o personalizare a ritmului de învățare și accesul la o bază de date mult mai vastă decât cea oferită de manual.

3. Integrarea resurselor educaționale digitale

Resursele educaționale nu mai sunt simple auxiliare, ci devin componente structurale ale strategiei.

Platforme de management al învățării (LMS): Google Classroom, Moodle sau Microsoft Teams permit o organizare riguroasă a materialelor și o comunicare asincronă eficientă.

Instrumente de evaluare interactivă: Kahoot, Quizizz sau Mentimeter transformă evaluarea dintr-un moment stresant într-o experiență ludică, oferind feedback instantaneu atât elevului, cât și profesorului.

Simulări și laboratoare virtuale: Esențiale în disciplinele STEM, acestea permit experimentarea unor fenomene care ar fi prea costisitoare sau periculoase în format fizic.

4. Relația dintre strategia aleasă și succesul școlar

Alegerea strategiei optime depinde de un „design instrucțional” bine pus la punct. O resursă educațională excelentă, cum este un software de geometrie dinamică, rămâne inutilă dacă nu este integrată într-o strategie care să încurajeze explorarea activă. Succesul școlar nu se mai măsoară doar prin note, ci prin capacitatea elevului de a utiliza resursele pentru a rezolva probleme reale.

În concluzie, modernizarea învățământului românesc necesită o corelare strânsă între pregătirea metodologică a cadrelor didactice și accesibilitatea resurselor moderne. Strategiile active, susținute de resurse educaționale deschise, transformă școala dintr-un spațiu al repetiției într-unul al creației. Rolul cadrului didactic rămâne esențial în selectarea și adaptarea acestor instrumente pentru a asigura o educație de calitate, echitabilă și relevantă.

Bibliografie:

- Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Ediția a III-a revăzută și adăugită. Iași: Editura Polirom;
- Ionescu, M., & Bocoș, M. (2009). *Tratat de didactică modernă*. Cluj-Napoca: Editura Paralela 45;
- Pânișoară, I. O. (2015). *Comunicarea eficientă*. Ediția a IV-a. Iași: Editura Polirom.

ROLUL MIJLOACELOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT LA CLASELE PRIMARE

Prof. înv. primar MARIA BOTEZATU
Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza” Bacău

Mijloacele de învățământ sunt esențiale în procesul educațional, având un impact major asupra calității și eficienței actului didactic. În clasele primare, acestea joacă un rol crucial în facilitarea învățării și în dezvoltarea competențelor de bază ale elevilor. Acest referat explorează importanța mijloacelor de învățământ în clasele primare, prezentând tipurile principale de mijloace și modul în care acestea contribuie la formarea și dezvoltarea elevilor.

Mijloacele de învățământ pot fi clasificate în mai multe categorii, fiecare având roluri și beneficii specifice în procesul educațional. Printre acestea se numără:

1. Mijloacele vizuale

Mijloacele vizuale includ imagini, diagrame, hărți, postere și materiale video. Acestea sunt utilizate pentru a ilustra și clarifica concepte abstracte, facilitând înțelegerea și memorarea informațiilor. De exemplu, hărțile geografice ajută elevii să înțeleagă relațiile spațiale și să localizeze diferite regiuni, în timp ce diagramele științifice explică procese complexe într-un mod accesibil.

2. Mijloacele auditive

Mijloacele auditive, cum ar fi înregistrările audio și poveștile narate, sunt utile pentru dezvoltarea abilităților de ascultare și pentru înțelegerea limbajului. Acestea pot fi utilizate în predarea limbilor străine, în orele de literatură sau în cadrul activităților de ascultare activă. Prin expunerea la diferite tipuri de texte și stiluri de vorbire, elevii își îmbunătățesc pronunția, vocabularul și capacitatea de a înțelege și interpreta mesajele auditive.

3. Mijloacele tactile și manipulabile

Aceste mijloace includ obiecte fizice, modele, jocuri educative și materiale didactice manipulabile, cum ar fi cuburile, formele geometrice și puzzle-urile. Acestea sunt deosebit de utile în învățarea prin descoperire și în dezvoltarea abilităților motorii fine. Prin manipularea obiectelor, elevii își dezvoltă gândirea logică, capacitatea de rezolvare a problemelor și înțelegerea conceptelor abstracte.

4. Mijloacele digitale

Tehnologia digitală a revoluționat educația, oferind mijloace moderne și interactive de învățare. Tabletele, computerele, tablele interactive și platformele online sunt utilizate pentru a crea lecții dinamice și captivante. Aceste mijloace permit accesul la resurse educaționale variate, facilitând învățarea personalizată și colaborativă. De exemplu, platformele online pot oferi exerciții interactive și jocuri educative care să ajute elevii să exerseze și să consolideze cunoștințele dobândite.

Utilizarea mijloacelor de învățământ în clasele primare aduce numeroase beneficii, contribuind la îmbunătățirea procesului de învățare și la dezvoltarea competențelor esențiale ale elevilor. Printre principalele beneficii se numără:

- Facilitarea înțelegerii și reținerii informațiilor: Mijloacele vizuale și interactive ajută elevii să înțeleagă mai bine conceptele predate și să rețină informațiile pe termen lung. Imaginile, diagramele și materialele video transformă informațiile abstracte în reprezentări concrete și accesibile, facilitând procesul de învățare. De exemplu, utilizarea diagramelor Venn în predarea matematicii ajută la înțelegerea relațiilor dintre seturi și la vizualizarea conceptelor de intersecție și reuniune.
- Stimularea interesului și a motivației pentru învățare: Mijloacele de învățământ atractive și variate pot stimula interesul și motivația elevilor pentru învățare. Activitățile interactive, jocurile educative și resursele digitale transformă lecțiile într-o experiență plăcută și captivantă, încurajând participarea activă a elevilor. De exemplu, jocurile de rol și simulările interactive permit elevilor să învețe prin experiență, dezvoltându-și abilitățile de colaborare și rezolvare a problemelor.
- Dezvoltarea abilităților cognitive și motorii: Mijloacele tactile și manipulabile contribuie la dezvoltarea abilităților cognitive și motorii ale elevilor. Prin manipularea obiectelor și realizarea de activități practice, elevii își dezvoltă gândirea critică, creativitatea și coordonarea manuală. De exemplu, utilizarea cuburilor și a formelor geometrice în predarea geometriei ajută elevii să înțeleagă conceptele spațiale și să dezvolte abilități de vizualizare și construcție.
- Facilitarea învățării personalizate: Mijloacele digitale permit personalizarea învățării în funcție de nevoile și ritmul fiecărui elev. Platformele online și aplicațiile educative oferă exerciții și resurse adaptate nivelului de pregătire al elevilor, facilitând progresul individual. De exemplu, aplicațiile de învățare a limbilor străine oferă exerciții interactive și feedback instantaneu, permițând elevilor să exerseze și să își îmbunătățească competențele lingvistice într-un mod personalizat.

Profesorul joacă un rol esențial în selectarea și utilizarea eficientă a mijloacelor de învățământ. Pentru a valorifica la maximum potențialul acestor mijloace, profesorul trebuie să:

- Selecteze mijloacele adecvate: Profesorul trebuie să aleagă mijloacele de învățământ care se potrivesc cel mai bine obiectivelor lecției și nevoilor elevilor. Aceasta implică cunoașterea diferitelor tipuri de mijloace și a modului în care acestea pot fi integrate în activitățile didactice.
- Integreze mijloacele în planificarea lecțiilor: Profesorul trebuie să planifice utilizarea mijloacelor de învățământ în cadrul lecțiilor, asigurându-se că acestea sunt utilizate în mod coerent și relevant pentru atingerea obiectivelor educaționale.
- Oferă instruire și suport: Profesorul trebuie să ofere elevilor instrucțiuni clare și suport în utilizarea mijloacelor de învățământ, asigurându-se că aceștia înțeleg cum să le utilizeze eficient și să beneficieze de avantajele acestora.
- Evalueze eficiența: Profesorul trebuie să evalueze constant eficiența mijloacelor de învățământ utilizate și să facă ajustări în funcție de feedback-ul și progresul elevilor. Aceasta implică monitorizarea activităților elevilor și analizarea rezultatelor obținute.

Mijloacele de învățământ joacă un rol crucial în procesul educațional din clasele primare, contribuind la îmbunătățirea înțelegerii, reținerii și aplicării cunoștințelor. Prin utilizarea mijloacelor

vizuale, auditive, tactile și digitale, profesorii pot crea un mediu de învățare stimulat și captivant, care să răspundă nevoilor diverse ale elevilor. Rolul profesorului este esențial în selectarea, integrarea și evaluarea acestor mijloace, asigurându-se că acestea contribuie la atingerea obiectivelor educaționale și la dezvoltarea competențelor esențiale ale elevilor.

Bibliografie

1. Ionescu, M., & Radu, I. (2001), „Didactica modernă”, Editura Dacia, Cluj-Napoca;
2. Cerghit, I. (2006), „Metode de învățământ”, Editura Polirom, Iași;
3. Cucoș, C. (2006), „Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice”, Editura Polirom, Iași;
4. Pânișoară, I.-O. (2009), „Motivația pentru învățare”, Editura Polirom, Iași.

INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ, BUSOLA DECIZIONALĂ ÎN ÎNSCRIEREA LA ȘCOALĂ

**Educatoare Monica DINCU
G.P.P. Cozia, Râmnicu Vâlcea, jud. Vâlcea**

Decizia de a înscrie un copil la școală înainte de împlinirea vârstei de 6 ani în pragul lunii septembrie reprezintă una dintre cele mai mari provocări pentru părinți și cadre didactice deopotrivă. Deși legislația permite acest pas în urma unei evaluări psihosomatice, simpla capacitate a copilului de a recunoaște litere sau de a efectua operații matematice simple nu garantează o adaptare armonioasă în mediul școlar. Inteligența emoțională, definită prin capacitatea de autoreglare, empatie și reziliență, joacă un rol mult mai critic decât coeficientul de inteligență (IQ) în acest context. Repetarea grupe mari nu trebuie privită ca un eșec sau o stagnare, ci ca un „an de grație” în care structurile emoționale ale copilului se pot consolida pentru a face față rigorilor sistemului școlar, care solicită o disciplină interioară ce nu este încă pe deplin dezvoltată la mulți copii de 5 ani și jumătate.

Un argument central în favoarea maturizării emoționale este capacitatea de autoreglare. În timp ce în grupa mare activitățile sunt ludice și permit o anumită flexibilitate a mișcării și exprimării, școala impune perioade lungi de concentrare statică. Un copil care nu a împlinit 6 ani poate poseda inteligența necesară pentru a înțelege lecția, dar s-ar putea să nu dețină „frâna” emoțională necesară pentru a gestiona frustrarea de a sta în bancă sau de a aștepta rândul pentru a vorbi. De exemplu, în timpul unei activități de scriere la grupă, un copil cu o inteligență emoțională ridicată va încerca să își gestioneze supărarea dacă nu îi reușește o literă, pe când un copil imatur emoțional poate izbucni în plâns sau poate abandona sarcina. Repetarea grupe mari oferă contextul necesar pentru ca aceste mecanisme de control să se rafineze, prevenind astfel instalarea unei imagini de sine negative la școală, unde eșecurile mici pot fi percepute disproporționate.

Integrarea într-o clasă pregătitoare presupune o navigare socială complexă. Copiii care intră la școală prematur se pot regăsi în poziția de a fi cei mai mici dintr-un colectiv unde diferența de câteva luni poate însemna un decalaj enorm în forța fizică, abilitățile de comunicare și înțelegerea normelor sociale. Inteligența emoțională îi permite copilului să decodeze corect intențiile colegilor și să negocieze conflictele fără a apela la agresivitate sau retragere. Un exemplu elocvent este momentul jocului liber în curtea grădiniței: un copil de 5 ani care nu este pregătit pentru școală va avea dificultăți în a accepta regulile impuse de alții sau în a împărți resursele, reacționând adesea prin egocentrism primar. Prin rămânerea încă un an în grupa mare, copilul trece de la stadiul de „mezin” la cel de „lider” sau „expert” al grupe, experiență care îi conferă o încredere socială imensă, esențială pentru succesul ulterior în mediul școlar mai competitiv.

Școala aduce cu sine primele evaluări formale și o creștere a așteptărilor privind performanța. Un copil de 5 ani și jumătate, care intră la școală poate fi extrem de fragil în fața criticii sau a greșelii. Inteligența emoțională dezvoltată prin experiențele de succes repetate în grădiniță construiește reziliența. Dacă un copil repetă grupa mare, el are ocazia de a-și consolida sentimentul de competență. El devine „cel care știe”, „cel care ajută”, ceea ce îi fortifică stima de sine. În contrast, înscrierea forțată la școală poate transforma un copil inteligent, dar imatur emoțional, într-un elev anxios, care se simte copleșit de sarcinile care, deși cognitive sunt simple,

emoțional sunt epuizante. Un copil care încă are nevoie de somnul de după-amiază sau de jocul liber prelungit va percepe școala ca pe un mediu ostil, fapt ce poate duce la un refuz școlar ulterior sau la somatizări (dureri de burtă, de cap).

În concluzie, decizia de a nu înscrie copilul la școală înainte de 6 ani nu ar trebui să fie fundamentată pe teama de a „pierde un an”, ci pe dorința de a-i oferi copilului o bază emoțională indestructibilă. Inteligența emoțională este cea care îi va permite să transforme informația în cunoaștere și interacțiunea în prietenie. Grădinița, prin grupa mare, rămâne cel mai sigur laborator de testare a acestor competențe. Recomandarea pedagogică este ca părinții să observe nu cât de bine numără copilul, ci cum reacționează acesta când pierde la un joc, cât de ușor își face prieteni noi și cum își exprimă nevoile fără a se lăsa copleșit de emoții. Un copil fericit și stăpân pe emoțiile sale în grupa mare va fi, cu certitudine, un elev de succes la 7 ani, pe când un copil stresat de cerințele școlare la 5 ani riscă să își piardă entuziasmul pentru învățare înainte ca adevărata aventură academică să înceapă.

Bibliografie:

Curriculum pentru educația timpurie, Ministerul Educației Naționale, 2019.

Goleman, Daniel, Inteligența emoțională la copii, Editura Curtea Veche, București, 2018.

Siegler, Robert, How Children Develop, Worth Publishers, 2017 (Studii privind pragurile de maturizare cognitivă și emoțională).

Stănculescu, Elena, Psihologia educației. De la teorie la practică, Editura Universitară, București, 2008.

FENOMENUL ABANDONULUI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR: CAUZE, IMPACT ȘI STRATEGII DE PREVENȚIE

**Educatoare Monica DINCU
G.P.P. Cozia, Râmnicu Vâlcea, jud. Vâlcea**

Abandonul la nivelul grădiniței reprezintă o problemă socială și educațională complexă, fiind adesea precursorul abandonului școlar timpuriu. Deși învățământul preșcolar a devenit parțial obligatoriu, rata participării rămâne fluctuantă, în special în mediile defavorizate. Abandonul nu înseamnă doar absența fizică a copilului din sala de grupă, ci reprezintă pierderea unei ferestre de oportunitate critice pentru dezvoltarea cognitivă și socio-emoțională. Acest referat analizează factorii multidimensionali care conduc la părăsirea sistemului de educație timpurie și importanța intervenției integrate.

Abandonul la grădiniță nu este niciodată rezultatul unei singure cauze, ci rezultanta unei intersecții de factori economici, sociali și culturali:

1. Factorii socio-economici: Sărăcia extremă este principala barieră. Lipsa resurselor pentru îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite sau costurile legate de hrană (în grădinițele cu program prelungit) forțează familiile să mențină copiii acasă. În mediul rural, distanțele mari față de unitatea de învățământ și lipsa transportului școlar agravează situația.
2. Nivelul de educație al părinților: Există o corelație directă între gradul de instruire al familiei și valoarea acordată educației timpurii. Părinții care nu au finalizat studiile tind să considere grădinița ca fiind opțională sau un simplu loc de „supraveghere”, neînțelegând rolul pedagogic esențial al acesteia.
3. Factorii culturali și mentalitățile: În anumite comunități, persistă ideea că mediul familial este singurul adecvat pentru creșterea copilului până la vârsta școlară. De asemenea, segregarea sau discriminarea (percepută sau reală) poate determina familiile din minorități etnice să își retragă copiii din colectivitate.

Consecințele neparticipării la educația timpurie sunt vizibile pe termen lung și sunt adesea ireversibile:

- Decalajul de alfabetizare și numerație : Copiii care nu frecventează grădinița intră în clasa pregătitoare cu un vocabular mai sărac și cu abilități de pre-scriere și calcul cvasi-inexistente față de colegii lor.
- Deficiențe în socializare: Grădinița este spațiul unde se învață negocierea conflictelor, empatia și respectarea normelor de grup. Abandonul duce la o integrare socială dificilă la vârsta școlară.
- Lipsa monitorizării sănătății și nutriției: Pentru mulți copii din medii vulnerabile, grădinița este locul unde primesc singura masă caldă nutritivă a zilei și unde problemele de dezvoltare sau de sănătate pot fi depistate precoce de către cadrele didactice.

Pentru a combate abandonul, este necesară o abordare holistică, care să depășească barierele strict educaționale:

1. Programe de sprijin material: Inițiative precum „Tichetele sociale pentru grădiniță” sau programul „Masă caldă” s-au dovedit a fi factori stimulatori pentru prezența zilnică a copiilor la grupă.
2. Parteneriatul grădiniță-familie-comunitate: Educatorul nu poate lupta singur împotriva abandonului. Este nevoie de implicarea asistentului social, a mediatorului școlar și a autorităților locale. Vizitele la domiciliu și consilierea părinților sunt vitale pentru a schimba percepția asupra educației.
3. Crearea unui mediu incluziv: Grădinița trebuie să fie un spațiu primitor, unde diversitatea este celebrată. Un copil care se simte respins sau un părinte care se simte judecat va alege abandonul ca formă de protecție.
4. Educația parentală: Programele de tip „Școala părinților” îi pot ajuta pe aceștia să înțeleagă etapele de dezvoltare ale copilului și modul în care activitățile din grădiniță (jocul, pictura, muzica) pun bazele succesului în viața adultă.

Concluzii

Combaterea abandonului la grădiniță este o investiție cu o rată de rentabilitate socială imensă. Reducerea acestui fenomen înseamnă șanse mai mari de alfabetizare, scăderea criminalității și o forță de muncă mai calificată în viitor. Fiecare zi în care un copil vulnerabil lipsește de la grădiniță este o zi în care inegalitatea socială se adâncește. Prin urmare, politicile educaționale trebuie să prioritizeze accesul universal și echitabil la educația timpurie, asigurându-se că niciun copil nu este lăsat în urmă din cauza condițiilor în care s-a născut.

Bibliografie:

- Bîrzea, C., Educația timpurie în România: politici și strategii, București, 2012.
- Ionescu, M., Prevenirea abandonului școlar, Editura Institutul European, Iași, 2010.
- Ministerul Educației, Curriculum pentru educația timpurie, 2019.
- UNICEF România, Analiza situației copiilor din mediile defavorizate, 2021.

ROLUL INTELIGENȚEI EMOȚIONALE DIN PERSPECTIVA MANAGEMENTULUI CLASEI DE ELEVI

Prof. înv. primar Susana- Simona MOLDOVAN
Școala Gimnazială „Dr. Bernady Gyorgy” Tg. Mureș, jud. Mureș

Societatea actuală se află într-o dinamică permanentă, fapt ce ne provoacă la o continuă reinventare, prin activarea tuturor resurselor interne de care dispunem. O resursă internă valoroasă o reprezintă inteligența emoțională – modul în care învățăm să ne raportăm la situațiile cu care avem de-a face în fiecare zi. Astfel, folosindu-ne inteligența emoțională, putem să găsim calea către propria noastră devenire socială, către succesul personal.

„Tu te vei judeca, atunci pe tine însuși, spuse regele. E lucrul cel mai greu. A te judeca pe tine este mult mai greu decât a-l judeca pe altul.” (Micul Prinț, Antoine de Saint-Exupery)

I. Inteligența emoțională. Aspecte generale

Un rol important în atingerea succesului social este reprezentat de modul în care știm să ne folosim inteligența emoțională de care dispunem, lucru care se observă și la nivelul clasei de elevi. Cercetările în domeniu au arătat că, dincolo de abordarea prin excelență a demersurilor curriculare, este necesar, ca prin intermediul activităților didactice, elevii să își însușească și aspecte privind gestionarea corectă și eficientă a emoțiilor în situații diverse, relaționarea socială, construirea încrederii în sine, gestionarea și negocierea conflictelor. Învățarea și probarea unui comportament social echilibrat constituie cheia către realizarea personală și profesională ulterioară.

Termenul de inteligență emoțională a fost folosit pentru prima dată de către profesorii Peter Salovey și John Mayer, care asociază inteligența emoțională cu: (coramdeo.ro/ce-este-inteligența-emoțională)

- empatia;
- exprimarea și înțelegerea sentimentelor;
- controlarea temperamentului;
- independența;
- adaptabilitatea;
- capacitatea de a se face plăcut;
- rezolvarea problemelor interpersonale;
- perseverența;
- atitudinea prietenoasă;
- amabilitatea;
- respectul.

Ulterior, noțiunea de inteligență emoțională a devenit un element de referință al lucrărilor lui Daniel Goleman. În cartea sa *Inteligența emoțională* (1995), Daniel Goleman vorbește despre modul în care abilitățile sociale și emoționale pot fi formate și despre avantajele pe termen scurt și lung al

înțelegerii și utilizării conceptului de inteligență emoțională în atingerea succesului. Acesta consideră că sunt **cinci elemente componente ale inteligenței emoționale**:

- **Conștiința de sine:** identificarea și înțelegerea emoțiilor, conștientizarea unei emoții care se schimbă, înțelegerea diferenței dintre gânduri, emoții și comportamente, încrederea în sine, înțelegerea consecințelor unor comportamente în termeni de emoții.
- **Autocontrolul:** managementul emoțiilor dificile, controlul impulsurilor, managementul constructiv al furiei, mâniei, dorința de adevăr, conștiinciozitatea, adaptabilitatea, inovarea, disciplina.
- **Motivația:** a fi capabil(ă) să stabilești obiective și să le îndeplinești, optimism și speranță în fața obstacolelor și eșecurilor, inițiativă, dorința de a reuși, perseverență, dăruire.
- **Empatia:** a fi capabil(ă) să te pui „în pantofii diferitelor persoane cu care relaționezi”, atât la nivel cognitiv, cât și afectiv, a fi capabil(ă) de a-i înțelege pe ceilalți, de a le cunoaște perspectivele, a fi capabil(ă) de a arăta grijă, atenție, înțelegerea diversității.
- **Managementul relațiilor sociale:** stabilirea și păstrarea relațiilor (prieteni), rezolvarea conflictelor, cooperarea, colaborarea, capacitatea de a lucra în echipă, comunicarea, influența, conducerea (leadership).

II. Inteligența emoțională în gestionarea clasei de elevi

Raportându-ne la clasa de elevi, putem afirma că în fiecare colectiv de elevi există un lider (formal sau informal) care influențează, prin comportament și atitudine, atmosfera din clasă. Astfel, o clasă în care elevii cooperează, sunt deschiși către nou, interesați de calitatea actului didactic are un lider cu o inteligență emoțională crescută, care știe să își motiveze și să își susțină colegii.

În calitate de coordonatori ai actului didactic, de manageri ai clasei de elevi avem responsabilitatea de a stabili și respecta reguli ale interacțiunii de grup, de a modela personalități și de a crea o dinamică care să aducă beneficii întregului grup de elevi. Din această perspectivă este important să știm cum să gestionăm emoțiile, atât de natură personală, cât și la nivel de grup, astfel încât să putem promova performanța școlară.

Un aspect important în gestionarea emoțiilor la nivel de grup este reprezentat de valorificarea emoțiilor pozitive în diverse contexte de învățare. De exemplu, prin intermediul expresiilor faciale sau al reacțiilor emoționale putem accentua morală unei povești citite la ora de lectură sau importanța înțelegerii unui exercițiu dificil de matematică. De asemenea, putem forma deprinderi de acceptare necondiționată a celor din jur, de înțelegere a diversității culturale sau sociale.

Un cadru didactic „inteligent emoțional” înțelege că atunci când intră într-o clasă de elevi, dincolo de competențele specifice profesiei, de calitatea muncii pe care o desfășoară, trebuie să își formeze și anumite calități care îi oferă puncte de sprijin în relaționarea cu clasa de elevi.

În cartea sa, *Teaching with Emotional Intelligence. A step by step guide for higher and further education professionals*, Alan Mortiboys, prezintă o serie de calități pe care cadrul didactic

ar trebui să le cunoască și care se regăsesc în lista de mai jos: (www.qualform.snsr.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-de-calitate/argument-pentru-inteligenta-emotionala-in-relatia-cadru-didactic-elevi)

Este important să avem în vedere faptul că elevii sunt dispuși să colaboreze la potențialul lor maxim atunci când se simt valorizați, iar acest lucru este determinat, în mare măsură, și de modul în care profesorul, în calitate de manager al clasei de elevi, știe să dezvolte relații de conectare, de încredere, de toleranță la frustrare cu elevii. În clipa în care inteligența emoțională a clasei a fost creată și consolidată, elevii simt coeziunea grupului ca un factor protector față de provocările diverse ale mediului educațional. Construirea coeziunii grupului de elevi și a inteligenței emoționale la nivel de clasă poate fi un proces de lungă durată, care presupune creativitate și curaj din partea tuturor celor implicați, dar care conduce la beneficii deosebite din punct de vedere al atingerii obiectivelor educaționale, sociale și comportamentale.

Bibliografie:

1. Alan Mortiboys, Teaching with Emotional Intelligence. A step by step guide for higher and further education professionals, Routledge, 2005
2. Daniel Goleman, Inteligența emoțională, Editura Curtea Veche, București, 2001
3. Tobias M. J., Steven E. Tobias, Brian S. Friendlander, Inteligența emoțională în educația copiilor, Editura Curtea Veche, București, 2002
4. www.qualform.snsr.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-de-calitate/argument-pentru-inteligenta-emotionala-in-relatia-cadru-didactic-elevi
5. www.edufarm.snsr.ro/sesiuni-online/folosirea-inteligentei-emotionale-a-elevilor-in-clasa

DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPIILOR PRIN ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE

Prof. înv. primar Vera SUBIN
Școala Gimnazială Variaș, jud. Timiș

Educația copiilor nu se realizează doar în cadrul activităților formale desfășurate la clasă, ci și prin intermediul experiențelor variate pe care aceștia le trăiesc în afara programului școlar. Activitățile extrașcolare reprezintă o componentă importantă a procesului educativ, deoarece contribuie la dezvoltarea armonioasă a personalității copiilor. Prin intermediul acestor activități, elevii au ocazia să își descopere aptitudinile, să își dezvolte creativitatea și să își consolideze relațiile sociale.

Rolul activităților extrașcolare

Activitățile extrașcolare au un rol semnificativ în dezvoltarea personalității elevilor. Ele oferă contexte de învățare diferite de cele din sala de clasă, bazate pe experiență, cooperare și implicare activă. Prin participarea la diverse activități, copiii învață să colaboreze cu ceilalți, să respecte reguli și să își asume responsabilități.

De asemenea, aceste activități contribuie la dezvoltarea abilităților de comunicare. În cadrul proiectelor, concursurilor sau atelierelor educative, elevii interacționează cu colegii și cu profesorii într-un mod mai liber, ceea ce le permite să își exprime ideile și opiniile. În acest fel, se dezvoltă încrederea în sine și capacitatea de a lucra în echipă.

Un alt aspect important este dezvoltarea creativității. Activitățile artistice, precum desenul, muzica, dansul sau teatrul, oferă copiilor posibilitatea de a se exprima într-un mod personal. Aceste experiențe contribuie la formarea unei gândiri flexibile și la dezvoltarea imaginației.

Tipuri de activități extrașcolare

Există numeroase activități extrașcolare care pot avea un impact pozitiv asupra dezvoltării copiilor. Activitățile sportive contribuie la dezvoltarea fizică, dar și la formarea disciplinei și a spiritului de echipă. Prin sport, copiii învață să respecte reguli, să accepte victoria sau înfrângerea și să depună efort pentru atingerea unui scop.

Activitățile culturale, precum vizitele la muzeu, participarea la spectacole de teatru sau implicarea în cercuri de lectură, contribuie la dezvoltarea culturii generale și la stimularea interesului pentru cunoaștere. De asemenea, excursiile și activitățile educative organizate în afara școlii oferă elevilor ocazia de a descoperi lumea înconjurătoare într-un mod direct și atractiv.

Activitățile de voluntariat și cele ecologice au, la rândul lor, o importanță deosebită. Prin implicarea în astfel de proiecte, elevii învață să fie responsabili față de comunitate și față de mediul înconjurător. În același timp, se dezvoltă empatia, solidaritatea și spiritul civic.

Concluzie

În concluzie, activitățile extrașcolare au un rol esențial în dezvoltarea personalității copiilor. Ele completează procesul educativ realizat în cadrul orelor de curs și oferă oportunități valoroase de învățare prin experiență. Participarea la astfel de activități contribuie la dezvoltarea abilităților sociale, la stimularea creativității și la formarea unei atitudini pozitive față de învățare.

Prin colaborarea dintre școală, familie și comunitate, copiii pot beneficia de un mediu educațional complex, care să le susțină dezvoltarea armonioasă. Încurajarea participării la activități extrașcolare reprezintă, astfel, o investiție importantă în formarea unor personalități echilibrate și responsabile.

Bibliografie:

Cucoș, C. (2006). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.

Iucu, R. (2008). Managementul și gestiunea clasei de elevi. Iași: Editura Polirom.

Neacșu, I. (2010). Instruire și învățare. București: Editura Didactică și Pedagogică.

PREVENIREA ȘI COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. înv. primar Vera SUBIN
Școala Gimnazială Variaș, jud. Timiș

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea definitivă a sistemului educațional indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului sau ciclului de studii început. Educabilii care abandonează școala sunt cei care din cauza dificultăților de comportament, de natură economică, materială, socio-emoțională se remarcă printr-un absentism accentuat.

Abandonul școlar este o realitate socială complexă având o multitudine de cauze și având nevoie, în consecință de răspunsuri diversificate.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul de învățământ ;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.

Cauzele abandonului școlar sunt multiple, poate fi vorba fie de inadaptarea elevului la activitatea de învățare, fie de inadaptarea școlii la factorii interni (psihologici) și/sau externi (socioeconomici, socioculturali) ai copilului.

Copilul are nevoie de suport emoțional susținut, de siguranță și de apartenență la grup. Orice dezechilibru al stării emoționale a copilului îl dezorientează și îl descurajează atunci când trebuie să depună un efort semnificativ în ceea ce privește activitățile școlare. Un copil care resimte un disconfort în plan fizic, psihic sau emoțional poate manifesta, la un moment dat, tendința de a abandona școala. Plecarea părintelui/părinților la muncă în străinătate este un stresor semnificativ ce poate avea un impact negativ asupra echilibrului emoțional al copilului determinându-l în mod indirect să abandoneze școala.

Copilul care abandonează școala poate fi descris astfel:

îi lipsește motivația școlară;

- are dificultăți de învățare;
- are o rată a absentismului mare;
- are rezultate școlare slabe;
- are imagine de sine scăzută;
- este izolat față de colegi;

îi lipsesc achizițiile în zona autocunoașterii;

- este incapabil să se adapteze la mediul școlar;
- are o lipsă reală a unui suport școlar;
- manifestă dezechilibru emoțional survenit în urma absenței părinților de acasă sau a lipsei unui control parental;
- cerințe educaționale speciale;

- stare de sănătate precară;
- manifestă comportamente deviate (agresivitate fizică și verbală, tendința de vagabondaj, vandalism, consum de tutun, alcool sau alte substanțe interzise);
- provine din medii sociale sărace;
- nefrecventarea gradiniței;
- lipsa unui model educațional din familie.

Școala are rolul de a identifica acei elevi care, datorită unor influențe de natură economică, socială, culturală, medicală, riscă la un moment dat să abandoneze școala. Școala nu poate influența factorii de natură individuală sau familială, însă poate găsi soluții care să ofere șanse egale tuturor copiilor. Dintre factorii principali care ar putea duce la diminuarea sau reducerea abandonului școlar amintim:

- să evite supraîncărcarea școlară;
- să diversifice și să facă mai atractive activitățile școlare;
- să organizeze activități extrașcolare menite să atragă elevii;
- să stabilească și aplice un program de recuperare a materiei școlare pentru elevii cu astfel de probleme;
- să existe comunicare asertivă și eficientă cadru didactic-elev;
- să evite constituirea unei elite, ceilalți fiind marginalizați;
- oferta școlară să fie compatibilă cu trebuințele, interesele și aspirațiile elevilor;
- exigențele școlare să fie rezonabile;
- sistemul de evaluare să nu fie unul subiectiv, ci unul individualizat, adaptat nivelului real al copilului, să nu devalorizeze imaginea copilului;
- să nu mai promoveze relații pedagogice bazate exclusiv pe autoritatea profesorilor;
- disciplina școlară să nu fie nici excesiv de permisivă, nici excesiv de rigidă;

Prin cele menționate mai sus se arată că abandonul școlar este, în fapt, culminarea unui proces pe parcursul căruia elevul, din diferite motive, se îndepărtează de școală și în cele din urmă o părăsește. Copiii trebuie monitorizați încă de la începutul școlarizării, astfel încât să se poată prevedea și preveni tendința de abandon școlar. Pentru prevenirea sau reducerea ratei abandonului școlar trebuie lucrat atât cu elevul cât și cu familia și școala.

Cauzele abandonului școlar

Cauzele generale ale abandonului școlar sunt de trei tipuri:

1. **cauze psihoindividuale** (anatomo-fiziologice și psihice) – rar întâlnite în școala noastră;
2. **cauze pedagogice**
  - relația profesor-elev,
  - relațiile dintre elevi,
  - ritmul muncii școlare,
  - atitudinea elevilor față de învățătuă și muncă,
  - lipsa de motivație a învățăturii,
  - orientarea școlară și profesională defectuoasă,
  - atmosfera nefavorabilă din școală și societate față de învățătură și față de muncă etc.
3. **cauze socio-familiale**
  - climatul cultural-educativ,
  - familii dezorganizate,
  - dezinteresul părinților,

- conflicte familiale,
- atitudinea familiei față de școală,
- comportamentul prea liberal al părinților,
- cerințe ce depășesc posibilitățile elevului.

Exemple de bune practici pentru prevenirea abandonului și reducerea părăsirii timpurii a școlii

Cheia în combaterea abandonului școlar și renunțării timpurii la educație o reprezintă implicarea activă a cadrelor didactice și susținerea acestora în găsirea de soluții pentru creșterea integrării copiilor. Pentru o mai bună comunicare cu ei și cu părinții acestora și o implicare elevii în activități remediale, extracurriculare și de consiliere.

Metode și bune practici în prevenirea abandonului școlar:

- Interviuri focalizate de grup și individuale;
- Parteneriat școală-familie-comunitatea locală;
- Activități remediale (citit, scri, socotit);
- Activități de consiliere psihosocială prin artă (muzică, dans, atelier quilling, etc.);
- Activități extrașcolare (excursii, spectacole, vizite la muzee, concursuri tematice etc.);
- implicarea părinților în problemele școlii, în stabilirea curriculum-ului la decizia școlii (CDS);
- Organizarea unor activități de consiliere între copii, părinți, dascăli;
- Stimularea copiilor cu rezultate bune la învățătură.
-

Bibliografie

1. Ungureanu, Dorel, *Educația integrată și școala inclusivă*, Editura de Vest, Timișoara, 2000
2. Grațielă Sion, *Psihologia Vârștelor*, București, Editura Fundația România Mare, 2007
3. „Educația formală și nonformală în prevenirea abandonului școlar”- suport de curs, Asociația Profedu, 2021
4. Băban, Adriana, 2001, *Consiliere educațională*, Editura Ardealul, Cluj Napoca;
5. Holban, Ion, 1973, *Orientarea școlară*, Editura Junimea, Iași;

EDUCAȚIA FORMALĂ ȘI NONFORMALĂ

Prof. înv. primar Vera SUBIN
Școala Gimnazială Variaș, jud. Timiș

Educația este principalul lucru care ne încurajează să discernem între bine și rău deoarece în absența educației, nu putem face ceea ce avem nevoie sau nu putem să ne atingem țelurile.

Mai direct, spunem, "educația este pasajul către progres". În plus, este drumul către soarta noastră având în vedere că realizările pot fi îndeplinite doar când indivizii au informații, aptitudini și stare mentală potrivite. În acest sens, educația creează un mediu prin care noi ne putem asocia cu diferiți indivizi și ne putem oferi gândurile.

Mai specific, educația ajută și ghidează indivizii spre trecerea dintr-o clasă socială în alta. Indivizii, societățile, țările împuternicite de educație trec peste indivizii care stau la baza piramidei de creștere.

Educația Formală

Educația formală sau învățatul formal are loc, de obicei, în școală, unde o persoană poate învăța abilități academice sau comerciale de bază. Copiii mici, adesea, merg la creșă sau grădiniță, dar, de multe ori, educația formală începe în școala primară și continuă cu gimnaziul.

Educația superioară este, de obicei, la colegiu sau universitate și ar putea garanta o diplomă academică. Aceasta este asociată unui nivel și este oferită sub un set de reguli.

Educația formală este dată de profesori specific-calificați de la care se așteaptă să fie eficienți în arta de predare. De asemenea, trebuie observată o disciplină strictă. Elevul și profesorul sunt conștienți de aceste lucruri și se implică în procesul de educație.

Educația formală ajută la o asimilare permanentă a cunoștințelor și ușurează dezvoltarea unor aptitudini și introducerea persoanei în societate. Un aspect esențial al educației formale o constituie evaluarea, aceasta este de mare ajutor reușitei școlare.

Evaluarea formală are următoarele limite:

- lipsa de creativitatea,
- caracter de rutină,
- nu apare explicarea, de aceea cunoștințele transmise sunt pur informative;

EXEMPLE DE EDUCAȚIE FORMALĂ

- Învățatul la clasă;
- Notele / Certificările din școală & diplomele din colegiu și universitate;
- Educația planificată a diferitelor subiecte având un orar adecvat primit prin frecventarea instituției.

CARACTERISTICILE EDUCAȚIEI FORMALE

- Educația formală este structurată ierarhic;
- Este plănuită și dezbătută;
- Taxe programate sunt plătite regulat;
- Are un sistem de notare cronologic;
- Are o programă și este orientată către subiect. Programa trebuie să fie acoperită într-o perioadă specifică de timp;
- Copilul este învățat de profesori.

AVANTAJELE EDUCAȚIEI FORMALE

- Un model educațional organizat și conținut de cursuri actualizat;
- Studenții primesc cunoștințele de la profesori pregătiți și profesioniști;
- Proces de învățare structurat și sistematic;
- Evaluările intermediare și finale se asigură că elevii avansează la următoarea fază de învățare;
- Instituțiile sunt organizate managerial și fizic;
- Duce la obținerea unui certificat formal recunoscut;
- Acces ușor la locuri de muncă.

DEZAVANTAJELE EDUCAȚIEI FORMALE

- Câteodată, elevii brilianți sunt plictisiți din cauza așteptării lungi de a termina o sesiune academică pentru a promova la nivelul următor;
- Șansa adoptării unor obiceiuri rele poate fi alarmantă din cauza prezenței în clasă și a elevilor buni și a celor mai puțin buni;
- Pierdere de timp, deoarece unii studenți leneși ar putea eșua să învețe corespunzător în ciuda motivației primite de la profesori;
- Unele sisteme educaționale neprofesionale și nestandardizate pot cauza o pierdere de timp și de bani pentru studenți, care ajung la dezamăgire din partea educației formale și care ar fi împinși către educația non-formală.
- Educație costisitoare și rigidă, în comparație cu alte forme de învățare.

Educația Nonformală

Educația nonformală se desfășoară în afara instituțiilor școlare, adică în spații aflate în relație de parteneriat cu școala. De fapt, acest tip de educație se referă la acele întruniri organizate în mod sistematic în afara sistemului formal pentru a răspunde unei mari varietăți de cerințe de învățare. Profesorului ce adoptă o variantă nonformală i se solicită mai multă flexibilitate și entuziasm, adaptabilitate în adoptarea stilurilor de conducere a activității, în funcție de nevoile și cerințele elevului.

Conținutul și obiectivele sunt prevăzute în documente special elaborate ce prezintă o mare flexibilitate și sunt diferite după vârstă, sex, categorii socio-profesionale, interesul elevilor, aptitudinile lor. Activitățile nonformale se desfășoară într-un cadru relaxat, calm și plăcut, de asemenea, profesorul ce practică sau alege o astfel de activitate trebuie să dispună de mijloace reprezentative care să atragă subiecții. Evaluarea unei activități nonformale este opțională.

Educația nonformală încurajează următoarele principii pedagogice:

- e centrată pe cel ce învață, pe procesul de învățare, nu pe cel de predare,
- subiecții sunt solicitați diferit
- curriculum e la alegere, flexibil și variat,
- activitățile sunt diferite și atractive (după interese, după aptitudini, după aspirații).

Educația acasă, instruirea individualizată (precum învățarea programată), învățarea la distanță și instruirea asistată de calculator sunt alte posibilități.

Educația non-formală este împărtășită conștient și deliberat și implementată sistematic. Ar trebui să fie organizată pentru un grup omogen. Educația non-formală ar trebui să fie programată pentru a servi nevoile grupului identificat. Acest lucru va necesita flexibilitate în proiectarea curriculum-ului și a schemei de evaluare.

EXEMPLE DE EDUCAȚIE NONFORMALĂ

-Boy Scouts și Girl Guides dezvoltă niște programe de sporturi cum ar fi înotul;

- Programe de fitness;
- Cursuri de educație adultă bazată pe comunitate;
- Cursuri gratuite pentru educația adultă, dezvoltate de anumite organizații.

CARACTERISTICILE EDUCAȚIEI NONFORMALE

- Educația nonformală este plănuită și nu are loc în sistemul școlar;
- Orarul și programa pot fi ajustate;
- Spre deosebire de educația formală teoretică, aceasta este educație practică și vocațională;
- Taxe și certificări ar putea să fie sau nu necesare;
- Poate fi învățare full-time sau part-time și se poate să câștigi bani și să înveți în același timp;
- Implică învățarea abilităților profesionale.

AVANTAJELE EDUCAȚIEI NONFORMALE

- Antrenament practic și vocațional;
- Dezvoltarea naturală a minții care nu așteaptă ca sistemul să se îmbunătățească;
- Alfabetizare cu creșterea abilităților în care auto-învățarea este apreciată;
- Flexibilitatea în vârstă, curriculum și timp;
- Un sistem educațional cap-coadă în care atât sectorul public cât și privat sunt implicați;
- Nu este nevoie de examene regulate;
- Diplomele, certificările și premiile nu sunt esențiale.
- Prezența participanților este instabilă;
- Câteodată, este o pierdere de timp, deoarece nu este nevoie de examene regulate și astfel la finalul sesiunii nu se primește o diplomă;
- Abilitățile de bază de a scrie și a citi sunt cruciale să fie învățate;
- Nu sunt profesori antrenați;
- Elevii ar putea să nu se bucure de aceeași încredere ca și elevii normali;
- Unele instituții ar putea oferi certificări false prin intermediul cursurilor online.

Bibliografie:

- Antonesei, L. (coordonator) (2009). Ghid pentru cercetarea educației. Un „abecedar” pentru studenți, masteranzi și profesori, Ed. Polirom, Iași
- Bocoș, M., (2007), Didactica disciplinelor pedagogice, un cadru constructivist, Ed. Paralela 45, București
- Cerkez M, Costea, O(coord.), Sarivan, L(2009), Educația nonformală și informală: realități și perspective în școala românească, Editura Didactică și Pedagogică, București
- Antonesei, L. (coordonator) (2009). Ghid pentru cercetarea educației. Un „abecedar” pentru studenți, masteranzi și profesori, Ed. Polirom, Iași

CUPRINS

Nr. crt.	Titlul materialului publicat, autorul, școala, localitatea, județul	Pag.
1.	EDUCAȚIA PENTRU TOȚI Prof. Alina-Nicoleta BALESCU	3
2.	GESTIONAREA CONFLICTELOR ÎN ȘCOALĂ Prof. Alina-Nicoleta BĂLESCU	6
3.	ÎMBINAREA ELEMENTELOR MODERNE CU CELE TRADIȚIONALE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREPREUNIVERSITAR Prof. Ancuța-Maria RĂBULEA	9
4.	REFORMA EDUCAȚIONALĂ DE IERI, AZI ȘI MÂINE Prof. Ancuța-Maria RĂBULEA	11
5.	EDUCAȚIA ÎN VREMURILE MODERNE Prof. Ancuța-Maria RĂBULEA	13
6.	SPECIFICUL PEDAGOGIEI ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR ȘI ROLUL ACESTEIA ÎN FORMAREA ELEVULUI Prof. Ancuța-Maria RĂBULEA	15
8.	METODELE DE EVALUARE ÎN PEDAGOGIA ROMÂNEASCĂ Prof. Ancuța-Maria RĂBULEA	18
9.	PARTENERIATUL DINTRE FAMILIE, ȘCOALĂ ȘI COMUNITATE: PILONII SUCCESULUI ȘCOLAR Prof. Camelia-Nicoleta RADU	20
10.	LES VERTUS PÉDAGOGIQUES DU CINÉMA Prof. Cristina-Roxana COMȘA	23
11.	CLASSROOM MANAGEMENT OR CHANGING THE STATE OF STUDENTS prof. Daniela CRISTEA	29
12.	WHY SHOULD TEACHERS USE NEURO-LINGUISTIC PATTERNS IN THE CLASSROOM? prof. Daniela CRISTEA	33
13.	CREATING RAPPORT IN THE CLASSROOM prof. Daniela CRISTEA	36
14.	THE USE OF REFRAMING IN TEACHING ENGLISH prof. Daniela CRISTEA	38
15.	EDUCAȚIA PENTRU TOȚI Prof. Daniela DRAGOMIR	40
16.	NOTELE, OGLINDĂ A CUNOȘTIȚELOR ȘI DEPRINDERILOR ELEVILOR Prof. Daniela GAVRIL	43
17.	REZISTENȚA FAȚĂ DE ÎNVĂȚARE Prof. Daniela GAVRIL	46
18.	ÎNVĂȚĂTORUL - O PERSONALITATE COMPLEXĂ Prof. Delia FLORESCU	48
19.	CONCEPTUL DE CONSILIERE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT Prof. Delia FLORESCU	50
20.	STIMULAREA LECTURII LA ȘCOLARII MICI Prof. Ecaterina-Otilia AUR	52
21.	FRANCOFONIE ȘI ACTIVITĂȚI DIDACTICE	54

	Prof. Elena-Alina TOLCA	
22.	PROCEDEE DE EFICIENTIZARE A ÎNVĂȚĂRII Prof. Elena-Irina CONSTANTIN	57
23.	NATURA, IZVOR DE SĂNĂTATE Prof. Elena-Petronela POENESCU	59
24.	PROVOCĂRILE SIMBIOZEI GÂNDIRE CRITICĂ – INTELIGENȚĂ ARTIFICIALĂ Prof. Ema-Violeta MISTRIANU	62
25.	IMPORTANȚA SECRETARIATULUI ÎNTR-O UNITATE DE ÎNVĂȚĂMÂNT Secretar Georgeta MERTOIU	65
26.	STRATEGII DIDACTICE ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN ÎNSUȘIREA SCRIERII CORECTE LA CLASA A II-A: ABORDAREA ORTOGRAMELOR PRIN JOC ȘI CONTEXT prof. Lăcrămioara MOVILĂ	67
27.	ALUATUL CARE „ÎNVIE” SUB SFÂNTA CRUCE: MINUNEA ANUALĂ DE LA SFÂNTA MARE MĂNĂSTIRE VATOPED Pr. prof. Liviu LAZĂR	70
28.	CÂND MĂRTURISIREA LASĂ SEMNE: POVEȘTEA CICATRICII DE PE CHIPUL SFÂNTULUI GRIGORIE TEOLOGUL Pr. prof. Liviu LAZĂR	73
29.	MOLIMELE EVULUI MEDIU LA ROMÂNI de Pr. Prof. Liviu LAZĂR	76
30.	SALVAȚI PĂMÂNTUL – NATURA NE IUBEȘTE! Prof. Maria- Mădălina TUDOSESCU	78
31.	STRATEGII DE INTEGRARE A TIPOLOGIILOR LECTURII Prof. Maria PALADE	81
32.	MATEMATICA ȘI LECTURA: DOUĂ LUMI CARE SE ÎNTÂLNESC MAI DES DECÂT CREDEM Prof. dr. Maria SARĂU	84
33.	METODA CUBULUI Prof. Mariana GHEORGHE	86
34.	METODE TRADIȚIONALE ȘI MODERNE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL TRADIȚIONAL Prof. Marilena MIHALACHE	88
35.	ÎNVĂȚ PRIN EXPERIMENTE Laborant școlar, Mirela Claudia MANEA	90
36.	ROLUL CDI ÎN SPAȚIUL EDUCAȚIONAL ROMÂNESC documentarist, Mirela CRISTEA	94
37.	ROLUL EXCURSIEI ȘCOLARE Prof. Mirela DUMITRU-SAVIN	97
38.	STAREA DE BINE ÎN EDUCAȚIE, DE LA TEORIE SPRE PRACTICĂ Prof. Oana- Mihaela Gavrilescu	99
39.	ADAPTAREA STRATEGIILOR DE PREDARE PENTRU ELEVII CU TSA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR Prof. Olga -Narcisa MOTORA	104
40.	ECHIPA MULTIDISCIPLINARĂ ÎN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ: COORDONARE DINTRE ÎNVĂȚĂTOR, PROFESORUL DE SPRIJIN ȘI FAMILIE	107

	Prof. Olga -Narcisa MOTORA	
41.	RELAȚII SINTACTICE LA NIVELUL FRAZEI FIȘĂ DE LUCRU CLASA a VIII-a prof. Geanina-Petronela ROȘU	111
42.	BAZELE LIMBAJULUI PYTHON - NIVEL INTRODUCȚIV Fișă de lucru pentru cercul de securitate cibernetică Prof. Sanda-Luminița MINDA	112
43.	INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ Prof. Dănuța Maria ȚĂPÎRLAN	116
44.	MODELUL FLIPPED CLASSROOM ÎN PREDAREA MATEMATICII LA CLASA A VII-A Prof. Valerica OLOI	120
45.	DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR EMOȚIONALE LA ELEVII CU CES Prof. logoped: Veronica-Ancuța SEMEREAN Prof. psihopedagog: Daniela MUSCARI	124
46.	METODE TRADIȚIONALE ȘI MODERNE ÎN EDUCAȚIA PREȘCOLARĂ Prof. ed. timpurie Adelina-Mihaela RĂDUCA	129
47.	METODE TRADIȚIONALE, MODERNE ȘI INOVATOARE DE PREDARE A LITERATURII ROMÂNE LA LICEU Prof. Anca PÎNZARIU	131
48.	ROLUL ȘI LOCUL FAMILIEI ÎN ALTERNATIVA EDUCAȚIONALĂ PLANUL JENA Prof. educație timpurie Cătălina- Petronela AXINTE	134
49.	MODALITĂȚI PRACTICE DE INTEGRARE A COPIILOR CU CES Prof. învă. primar Cornelia-Cristina TOMA	136
50.	EVOLUȚIA CONCEPȚIEI DESPRE PĂDURE Prof. Cosmina-Maria PETRIȘOR	138
51.	ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE Prof. Liliana SALE	140
52.	BULLYING-UL ÎN ȘCOALĂ Prof. învă. primar Loredana-Ștefania AGAPIE	142
53.	OPTIMIZAREA ÎNVĂȚĂRII PRIN CORELAREA STRATEGIILOR ACTIV- PARTICIPATIVE CU NOILE RESURSE EDUCAȚIONALE Prof. pentru educație timpurie Mădălina-Nicoleta GURGUI	144
54.	ROLUL MIJLOACELOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT LA CLASELE PRIMARE Prof. învă. primar MARIA BOTEZATU	146
55.	INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ, BUSOLA DECIZIONALĂ ÎN ÎNSCRIEREA LA ȘCOALĂ Educatoare Monica DINCU	149
56.	FENOMENUL ABANDONULUI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR: CAUZE, IMPACT ȘI STRATEGII DE PREVENȚIE Educatoare Monica DINCU	151
57.	ROLUL INTELIGENȚEI EMOȚIONALE DIN PERSPECTIVA MANAGEMENTULUI CLASEI DE ELEVI Prof. învă. primar Susana- Simona MOLDOVAN	153
58.	DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPIILOR PRIN ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE Prof. învă. primar Vera SUBIN	156

59.	PREVENIREA ȘI COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR Prof. înv. primar Vera SUBIN	158
60.	EDUCAȚIA FORMALĂ ȘI NONFORMALĂ Prof. înv. primar Vera SUBIN	161
61.	Cuprins	164

ISSN 2810 – 3165

ISSN – L 2734 – 5661

Editura Educația Azi